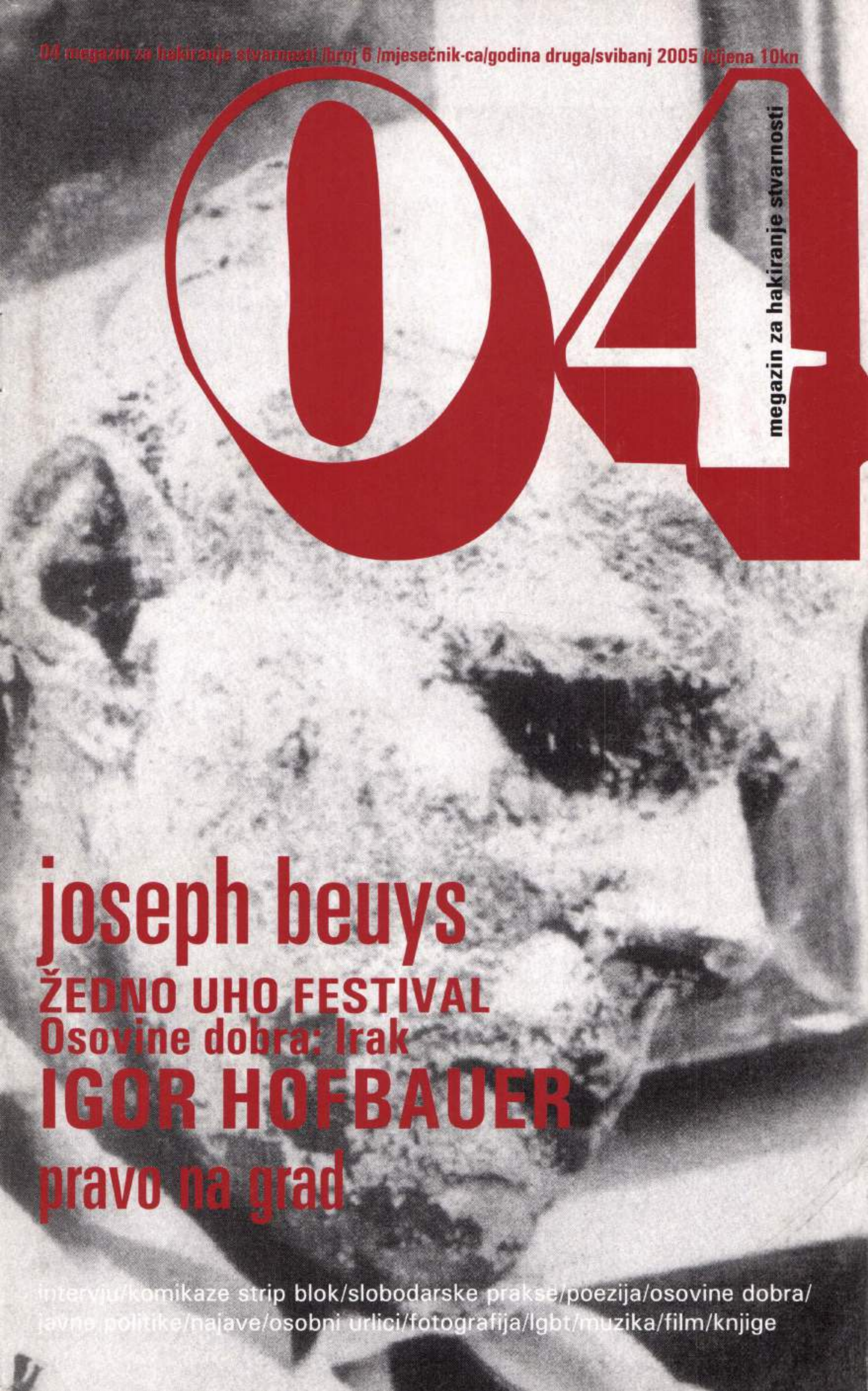
04 megazin za hakiranje stvarnosti /broj 6 /mjesečnik-ca/godina druga/svibanj 2005 /cijena 10kn

04

megazin za hakiranje stvarnosti

joseph beuys

ŽEDNO UHO FESTIVAL

Osovine dobra: Irak

IGOR HOFBAUER

pravo na grad

intervju/komikaze strip blok/slobodarske prakse/poezija/osovine dobra/
javne politike/najave/osobni urlici/fotografija/lgbt/muzika/film/knjige

izdavač:
savez udruga klubtura

urednici:
ivana armanini&karolina pavić&vesna janković&kruno jošt&tanja topolovec&pero gabud&lela vujanić&vid jeraj

suradnici:
miroslav zec, ivan gregov, emina višnić, denis pilepić, emanuel starčević, igor hofbauer, marina kelava, biko, nikica klobučar, gordan karabogdan, tim cms-a, tomislav medak, sanja klasje, hachemi tami, jerko macura, klea fischer

grafika: kruno jošt
grafika+prelom: tanja topolovec

adresa redakcije:
mi2 lab/su klubtura
svačićev trg 1/ZG

tel/fax:
01/457 25 91

web:
www.uke.hr/04

e-mail:
04@clubture.org

štampa/Gipa Art Zagreb

naklada/2000

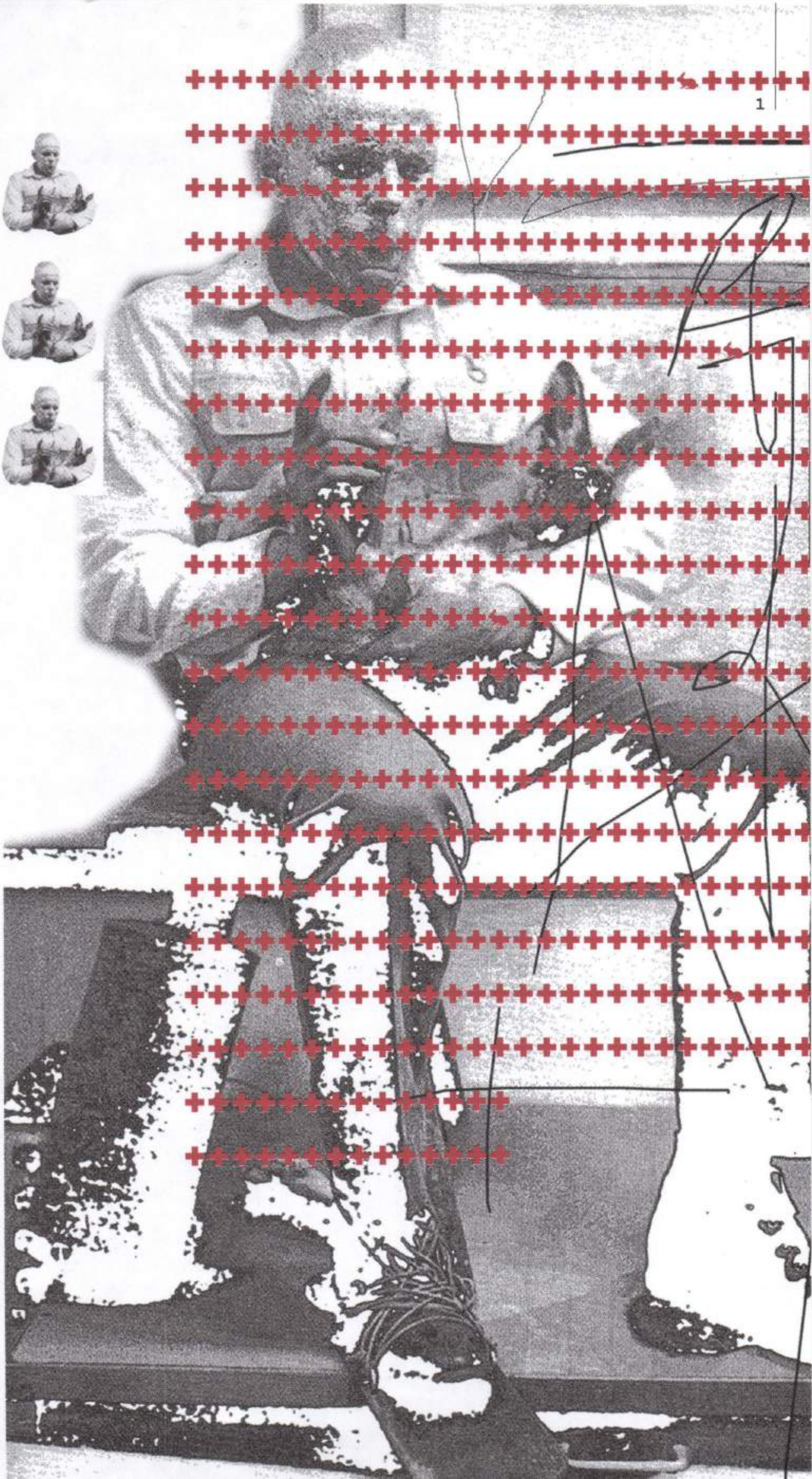
svibanj 2005

ostvareno kroz savez udruga clubture
www.clubture.org

suradnja:
net.kulturni klub mama/ZG
mi2 lab/ZG
udruga uke/KŽ

donator:
GRADSKI URED ZA KULTURU GRADA ZAGREBA
ZAKLADA ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA/ZG

issn 1845-2469

Uvodnik

...da odem kući s 04 pod rukom...

Nakon dugo vremena dogodilo se i to da odem kući s tri fanzina pod rukom; dobro, ajde, dva fanzina i jedan magazin (04), i to sve novijeg datuma izrade. ☺ Što me totalno oduševilo i odlučih iskoristiti mogućnost da napišem par riječi o 04, onako općenito; htjedoh prije, ali, eto, razdoblje od prvog do zadnjeg, petog broja razbistrilo je neke stvari u vezi magazina.

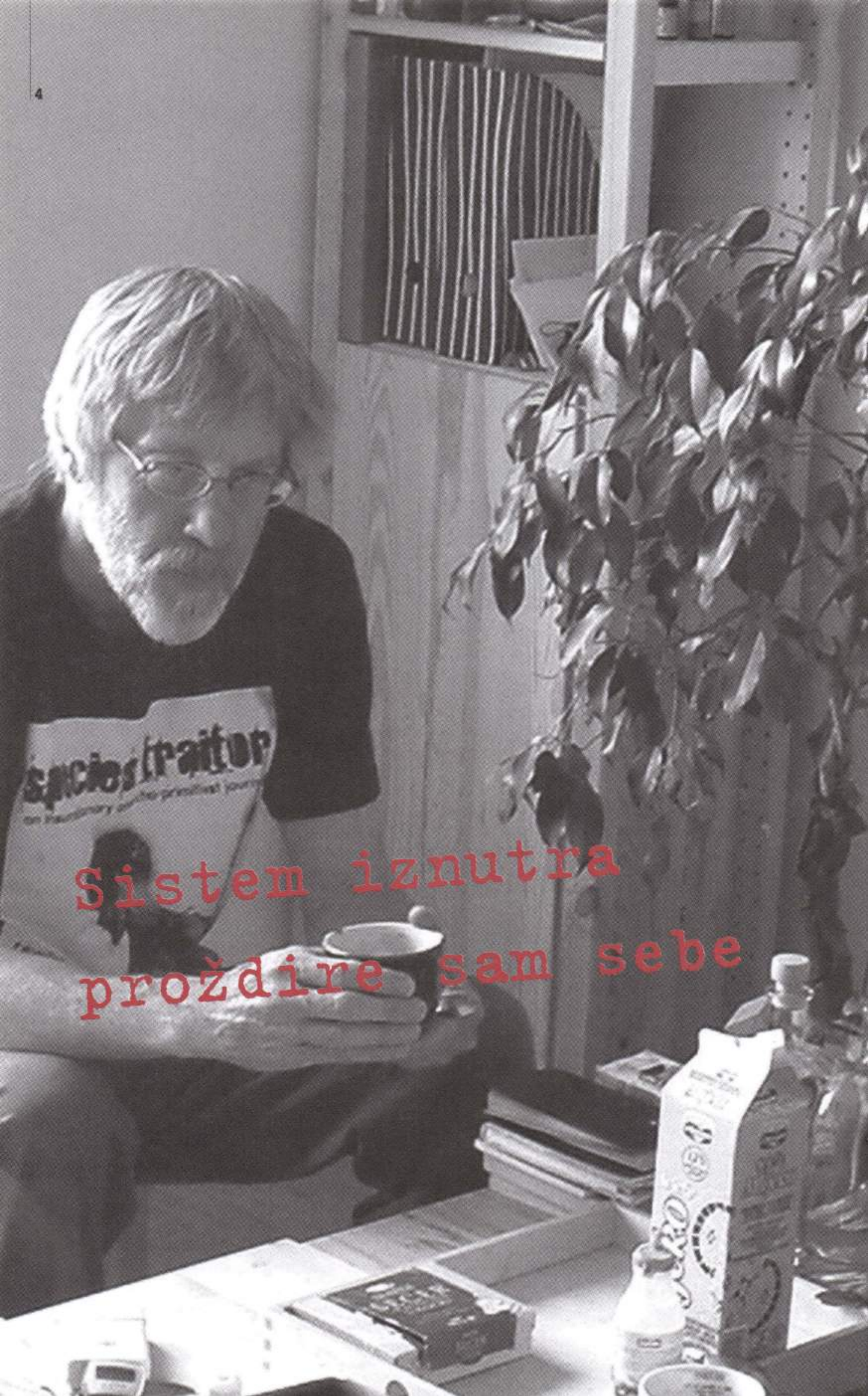
Pa, krenimo redom. **Za početak mi je baš drago da postoji taj (maga)zin i njegova mi se ideja čini odličnom - povezivanje „scene" i otvaranje mogućnosti za njezin dalji razvoj.** Pogotovo u trenucima kada je „scena" (sorite, ali ova će se riječ još koji put ponoviti) zaživjela, a i traži neke nove mogućnosti širenja i jačanja.

Dizajn i oko njega. Format je taman: **lako za nositi i daje mogućnost brzog prenošenja živih boja koje unose čari vizualnog identiteta** te mame „kupce" da ga i čitaju, a ne samo prelistaju. Jedino skretanje s kolosijeka predstavljalo mi je čitanje slova čas vidljiva čas nevidljiva (dobro, u ovom zadnjem je sve okej); font je također okej, iako i dalje ima praznog prostora koji se uvijek može iskoristiti za neku zgodnu sličicu, stripić, pjesmu ili slično jer mislim da je to jedna od bitnijih stvari - kad već imamo mogućnost objavljivanja da popunimo cijeli prostor, a možemo to gledati i s ekološke strane (ušteda papira).

Sadržaj. Zanimljiv i širokog spektra događanja, iako **fali to neko izvještavanje s područja Dalmacije, Slavonije... Drugim riječima, ima dosta toga zagrebačkog i bliže mu okolice.** Sad, ne znam, možda ljudi iz tih područja ništa ne šalju, ali bilo bi zgodno da uredništvo poradi na tome. Nadalje, jasna je slika magazina koji teži na informativnoj bazi upoznati čitatelja s određenim tekstom. Dakle, interviewi s nekim od „faca" do nekih još „anonimaca", izvještaji s događanja, neke nove stvari (npr. slobodni softver i priča oko toga), slike... A, evo, upale su i pjesme, što je baš dobro, a bilo bi također dobro da budu zastupljene i pričice, onako kratke, sažete i jednostavne. Isto je tako info o događanjima na raznim mjestima dobar potez (prilika je to da se Škatula malo promovira ☺), ali bi svakako trebalo iskoristiti priliku da u magazinu koji izlazi mjesečno bude kolumna/e, i to možda i nevezano za „scenu", možda neki društveno-politički osvrt. Sad se sjetih da ni malo humora ne bi škodilo, a ono što bih stavio kao neku promjenu jesu tekstovi na engleskom. To bih izbacio jer mislim da je nepotrebno.

Marketing i oko. Mjesečno je izlaženje pun pogodak i nadam se da volja uredništva za nastavkom neće splasnuti. **Cijena je okej.** Prodaja bi bila bolja da je tu i neki marketing više odigrao svoje (okej, to ovisi o financijskoj konstrukciji priče), ali dobru budućnost nosi kiosk - hrabar potez u sveopćoj poplavi listova, časopisa, magazina i ostalih štatijaznamkakosezovu novina... No, bojim se da će kiosk možda potvrditi moju sumnju da ovakav magazin teško da ima prođu. Trebalo bi se malo više okrenuti klubovima „mladih", studentskim organizacijama, udrugama...

To bi bilo to i sorite na gnjavaži.
Pozdrav iz Rijeke.
Penx

Sistem iznutra proždire sam sebe

>> razgovarao: Miroslav Zec
>> foto: Ivan Gregov

Možda ćemo umrijeti, a sistem će nas sve nadživjeti. No, ja sam optimist, prostora za nadu ima. Kapitalistički sistem više nije jak kao što je nekada bio. Raskliman je i prazan te bi se lako mogao urušiti. Ljudi bi ga mogli srušiti. Početak kraja već se osjeti.

John, gdje su te zatekle šezdesete?
Boravio sam na Stanfordu, u Haight-Ashburyu, područje San Francisca...

Pretpostavljam da je scena u Haight-Ashburyu bila luda?
O, da. Bilo je nevjerojatno, «šezdesete» su se tamo najednom dogodile, eksplozija čudaštva. Naime, nisu se svuda dogodile u isto vrijeme. Stereotipne pedesete – konformizam, konzumerizam i tako to, protegnule su se duboko u sljedeće desetljeće, a onda bum - sve se promijenilo. Na području San Fransica i Berkleya počelo je ranije nego drugdje. Tamo ono što podrazumijevamo kao šezdesete počinje otprilike 1964. godine, a ranije i završava. Kada sam se doselio tamo, 1966., scena je bila na vrhuncu. Uvijek sam se osjećao izuzetno sretnim što sam se našao u pravo vrijeme na pravom mjestu. Haight je bio ogroman kvart, pun čudaka svake vrste.

U čemu je bila suština te revolucije?
Ključan je možda bio duh Stanforda, bilo je to vrijeme promjena, sve se činilo mogućim. Bilo je puno optimizma; naravno, i puno iluzija. Činilo se da se stvari mijenjaju i da ništa ne može zaustaviti promjenu. Taj je osjećaj obilježio cijeli moj život, učinio me neizlječivim optimistom. Činilo se kao da je cijeli svijet zahvaćen eksplozijom, da se mijenja kulturno i politički. Kada se ljudi danas sprdaju s tim, to mi je jako tužno. Da su to doživjeli ne bi imali takav stav.

Je li to bio pokret ili više pokreta, je li pokret bio kulturni, politički...?
To je dobro pitanje, mislim da se doista radilo o mješavini. Jedna od naših osnovnih pogrešaka bila je ta što smo uvijek sve poopćavali. Uvijek smo to nazivali «pokretom». To nije dobar način da se stvari postave, stvorili smo monolit - Pokret, dio smo Pokreta, što koristi Pokretu? S druge strane, postojao je pokret žena, glazbeni pokret...

Rasni pokret?
Apsolutno, osvještavanje crnih zajednica, studenata, homoseksualaca. I svi ti pokreti eksplodirali su odjednom.

Poznavao si neke od ljudi povezane s Kenom Keseyem, neke od Marry Prankstersa?
Da, recimo, dobro sam poznavao Neala Cassadya.

Glavni junak Kerouacovog romana «Na cesti»; kakav je bio?
Vrlo lud, puno je brijao na speedu; ne znam, možda je bio na nekom prirodnom speedu, uvijek je bio nabrijan. Prvi sam ga put vidio na jednom od Keseyevih acid testova; ušao sam u neku sobu u kojoj je Cassady pričao s tri-četiri nevidljive osobe, urlao na njih. Onda je stavio mikrofon u usta, a ja sam izletio iz sobe, usrao sam se. Nisam bio jedini na kojega je tako djelovao. Sjećam se jednom kada je na benzinskoj postaji počeo urlati na malog koji nam je punio benzin. Objašnjavao mu je nešto o zelenim markama i pričao s još par nevidljivih... Mali je ostavio radno mjesto i pobjegao trčeći, a Neal je zaključio: «Izgleda da je benzin ovdje besplatan.»

Kakva je bila uloga LSD-a u svemu što se događalo šezdesetih?
To je bio još jedan od pokreta, psihodelični pokret. Spomenuo si Keseya, a to je njegova religija - LSD. Vjerovao je kako će LSD izmijeniti ljudsku svijest, otvoriti svačiji um; da će ljudi odbaciti obrambene mehanizme i da će biti manje

agresije. Bilo je to dobro vrijeme za eksperimentiranje s drogama, ali samo zato što su se u društvu zbivale neke stvarne stvari, društvo se otvaralo. Osjećali smo se sretni i optimistični, a to je dobra osnova da se otvoriš novim iskustvima. Kada stvari idu u drugom pravcu, ne želiš tako nešto raditi. Za mene LSD ipak nije bio neki «čarobni metak» ili religija...

Kako to da je revolucija šezdesetih tako naglo završila?
To je veliko pitanje - ne znam. I sam se to pitam već dugo vremena. Neki tvrde da je uzrok u vladinoj represiji. Pucali su na crne pantere, pucali su na studente - kao na Berkleyu. A mi smo se pitali: «Jebote, što ćemo sad?» To je valjda dio razloga, pravi razlozi su dublji. Jednostavno nismo znali koliko daleko ići; nismo vidjeli stvari na dubljoj razini; nismo postavljali pitanja koja postavljamo sada. Ograničavajući je faktor bila i količina marksizma i lenjinizma koja je bila upletena u cijelu priču. Zašto je završilo - to je pitanje, ali bilo je vrlo jasno da je stvarno završilo. U San Franciscu kao da je završilo preko noći.

Hunter Thompson dao je naslutiti da je revolucija jednostavno izgubila borbu s američkim snom, ima li u tome istine?
Da, mislim da je to istina. Hipiji su izgubili robni fetišizam, bili su posve nezainteresirani za potrošački stil života. To je smetalo mnogima, uključujući naše roditelje. Moj je stari radio kao pas kako bi zaradio lovu, a mi smo to sve odbacili. No, isti impuls koji je pokretao potrošačku nezainteresiranost pokretao je i totalnu apolitičnost hipija. To je ono što nisam dijelio s hipijima, frustrirala me ta apolitičnost. Moje najdraže uspomene iz šezdesetih jesu s Berkleya. Dolazile bi kolone policijskih auta kojima ne bi vidio kraja, a nisu nam mogli ništa. Netko bi stao na cestu da ih zaustavi, a kada bi ga murja pokušala maknuti svi smo krenuli na njih, cijeli Berkley. Mlatili bismo se s njima po cijelu noć...

Spomenuo si kako smatraš da je jedan od problema bio «višak» marksizma, je li vam SSSR bio politički uzor?
Donekle, ali tamo gdje sam ja boravio u puno je većoj mjeri to bila Kina. Sovjetski se komunizam činio nekako blagim, militantni maoizam bio nam je puno bliži. Donekle Trocki. Žao mi je što anarhisti nisu preuzeli veću ulogu, bili su veoma obuzeti cinizmom u to doba. Za njih se šezdesete nisu niti dogodile. Izbor je praktički bio između hipijevske nezainteresiranosti i marksističke ljevice. Šteta što su situacionistički teoretičari, kao Guy Debord, stigli prekasno - kada je sve već bilo gotovo. Debordova izvrsna kritika masovnog društva bila bi nam ukazala na dubinske aspekte cijele problematike. Marksisti su, pak, ističući pitanje eksploatacije samo puzali po površini.

Hipijima zamjeraš apolitičnost i manjak volje za stvarnim, pa i fizičkim sukobom. Znači, nisi protivnik nasilja?
Po meni oštećivanje imovine nije nasilje. Ne možete biti nasilni prema neživim stvarima. Volio bih da u blizancima World Trade centra nije bilo ljudi kada su srušeni, ali definitivno je dobro da su pali.

Kada si već spomenuo WTC, kritika na račun zapadne civilizacije od strane islamskih fundamentalista vrlo je slična primitivističkoj. Recimo, radovi oca islamskog fundamentalizma Sayyida Qutba...

Moramo u svakome slučaju izbjeći povezivanje s religijskim fundamentalizmom, i ideološko i praktično. Primitivistička kritika civilizacije ne može se svesti samo na kritiku tehnologije. Tu je, recimo, i kritika patrijarhata i niza drugih stvari. Mislim da je, primjerice, i Ted Kaczynski u Unabomber Manifestu suviše ograničio svoju kritiku; nije stvar samo u tehnologiji, ne možeš jednostrano osuditi tehnologiju i misliti da je to rješenje problema.

Kaczynski, kakav je kao osoba?
Tvrde da je lud, tvrde da je paranoičan, ali meni se to ne čini istinitim. Prevarili su ga na vrlo ružan način, obrana je njemu iza leđa utemeljena na tvrdnji da je lud, da je paranoidni shizofrenik. On je, pak, vjerovao svojim odvjetnicima, a to se uopće ne doima paranoidnim. Kada sam mu rekao na čemu temelje obranu, rekao je: «Lažljivi kučkini sinovi, ne mogu vjerovati!» Nisam ekspert za psihička oboljenja, ali meni se činio kao poprilično normalan tip, možda malo formalan, ali duhovit, smiren. Kazao mi je kako mu je žao što nije imao djecu. Doima se kao netko koga je izolacija otjerala u očajnički čin.

Vratimo se na tehnologiju. Šalje li primitivistički pokret pogrešnu poruku svojim sljedbenicima upotrebom tehnologije? Ne usvaja li time sklonost proturječju koja je odlika kapitalističkog poretka?
Ustvari i nemamo izbora. Dio nas jest odbacio tehnologiju, žive na zemlji i uče od domorodaca, pokušavaju se upoznati s jestivim biljkama. No, mi ostali smo zarobljeni, ne znam koji je put van iz toga. Ovdje sam došao mlažnjakom, proturječan sam...

Dakle, nema suprotstavljanja sistemu bez korištenja njegove vlastite infrastrukture?
Pa, zapravo i nema. Ne postoji način da se povežemo s drugim kritičarima potrošačkog društva bez upotrebe njegovih tehnoloških sredstava.

Postoji li onda opasnost da potrošačko društvo jednostavno integrira svoju kritiku, da je pretvori u potrošački životni stil, potrošački izbor?
Pa, to se već u poprilično mjeri i dogodilo s mnogim pokretima. Možete, recimo, kupovati zelene proizvode kao navodnu alternativu. Sistem sve pretvara u robu.

Smatraš li da se u tome krije razlog neuspjeha većine pokreta za zaštitu okoliša?
Mainstream pokreti za zaštitu okoliša prihvaćaju sve osnovne elemente sistema, a bore se za nekakve sitne reforme. Čak im ni to ne polazi za rukom. Od toga što rade nema praktički nikakve koristi. Nadam se da će se ljudi ipak pitati - ako od ovoga nema koristi, zašto ne bismo uložili našu energiju u nešto suštinsko, u pravi pokret koji ulazi u dubinu problema? Zašto gubiti vrijeme i ne postići ništa? Doduše, možda ni mi nećemo uspjeti išta postići. Možda ćemo umrijeti, a sistem će nas sve nadživjeti. No, ja sam optimist, prostora za nadu ima. Kapitalistički sistem više nije jak kao što je nekada bio. Rasklimаn je i prazan te bi se lako mogao urušiti. Ljudi bi ga mogli srušiti, sistem iznutra proždire sam sebe. Početak kraja već se osjeti.

Kako izbjeći radikalizaciju antiglobalističkog pokreta u smjeru nasilja? Kako izbjeći da postane stvarno militantan?
Pa, nisam baš siguran da bismo to trebali izbjeći. Postoji značajna uloga za militantnost. Sjetimo se Seattlea 1999. godine. Nasilje koje se tamo dogodilo otvorilo je u javnosti raspravu o raznim problemima. Postavilo se pitanje - tko su ti ljudi i zašto su demolirali središte Seattlea? Što im je bilo u glavi? E, pa kada smo privukli vašu pažnju, reći ćemo vam zašto. Kada radiš stvari kao Earth Liberation Front, spaljuješ korporativnu imovinu, laboratorije i slično - dobivaš priliku obratiti se milijunima ljudi. S druge strane, sinoć sam pričao s tipom koji mi je kazao kako je sjajno da je milijun i pol ljudi prije godinu-dvije mirno demonstriralo na ulicama Barcelone. Moje je mišljenje - milijun i pol ljudi koji pitomo hodaju ulicama samo demonstriraju vlastitu nemoć. Zašto nisu spalili sve banke? Zašto su samo stajali kao ovce? To je jasna poruka sistemu da nema razloga za brigu. Da je to bio milijun i pol pravih anarhista - rat bi bio gotov. Milijun i pol ljudi na ulici koji slušaju policajce kao ovce i ne razbijaju prozore, to je apsurdno.

EUROPLJANI
GOTHIC

POLITIČKO-MEDIJSKA KAMPANJA ZAGREBAČKE NEZAVISNE KULTURE

Pravo na grad

>> piše: Lela Vujanić

Juriš zagrebačke nezavisne kulture na javni prostor i prostor odlučivanja te pokušaj da se taj prostor otme od centara političke i institucionalne moći, već se neko vrijeme događa kroz specifične inicijative i projekte. Međutim, ono što se dogodilo u zadnjih mjesec dana bez presedana je u našoj povijesti civilnog zagovaranja: nekolicina zagrebačkih organizacija i inicijativa - Mama, Attack, Močvara, Mreža mladih Hrvatske i Zagreb - Kulturni kapital Europe 3000 - okupila se kako bi pokrenula javnu raspravu o odnosu Grada Zagreba prema nezavisnoj kulturnoj sceni i sceni mladih, pri čemu je uspjela mobilizirati čitavu scenu i dovesti ovo pitanje u fokus medijskog i političkog interesa. Potaknuti situacijom oko zagrebačkih klubova koji nikako ne mogu kroz redovnu proceduru riješiti situacije sa svojim prostorima (Attack, Močvara, Mama), kao i nizom drugih strukturnih problema, te su organizacije i inicijative pokrenule čitavu kampanju, tempiravši je u predizborno vrijeme.

Gradskom nebrigom
do nestanka Močvare, Attacka i Mame

Ovaj bombastični medijski naziv bio je poziv na početak kampanje, odnosno na izvanrednu konferenciju za medije koja je održana 5. travnja u prostoru net.kulturnog kluba Mama u povodu alarmantne situacije oko upravljanja gradskim prostorima koja prijeti nestankom urbane kulture i kulture mladih u Zagrebu. Na pressici su govorili Kornel Šeper ispred kluba Močvara, Sanja Burlović ispred Attacka, Emina Višnić iz kluba Mama, Tomislav Tomašević iz Mreže mladih Hrvatske i Goran Sergej Pristaš kao predstavnik inicijative Zagreb – Kulturni kapital Europe 3000: «U nizu pokušaja rješavanja ove situacije s Gradskom upravom naišli smo na nepremostive birokratske zapreke, izbjegavanje jasne komunikacije i nepostojanje volje za nalaženjem rješenja te smo primorani na komunikaciju putem medija. Močvara, primjerice, unatoč tome što je podmirila sve obaveze prema Gradu i dostavila svu potrebnu dokumentaciju, još uvijek s Gradom nije potpisala ugovor o korištenju prostora u bivšoj tvornici Jedinstvo, čak niti za prošlu godinu. Attack je svoj prostor u tvornici Jedinstvo izgubio prije više od godine i pol te u nizu pokušaja da od Grada osiguraju drugi adekvatni prostor nisu se uspjeli maknuti s mrtve točke. Mama još uvijek nema dugoročno riješen status svog prostora. U isto vrijeme čitav niz drugih organizacija nemaju zadovoljene niti osnovne uvjete za djelovanje i realizaciju programa.» Alarmantni naziv pressice bio je zapravo povod da se u javnu raspravu uvedu različiti aspekti problema nezavisne kulture od kojih je problem prostora samo najvidljiviji; postavljeni okviri i zahtjevi zapravo su puno širi - dugoročno rješavanje problema prostora, donošenje jasne procedure odlučivanja, drugačiji način financiranja, izdvajanje i opremanje multifunkcijskih prostora za nezavisne kulturne programe te makroregionalnog centra za mlade - što u konačnici smjera na mijenjanje zakonodavstva i institucionalnog okvira koji se tiče gradske politike prema nezavisnoj kulturi i mladima.

Ono što je slijedilo jest niz tribina kojima se pokušalo tematizirati i predložiti neka rješenja za osnovne probleme nezavisne kulture i kulture mladih u Zagrebu. To se tematiziranje odvijalo u dijalogu predstavnika nezavisnog kulturnog sektora i sektora mladih s gradskim policy makerima s područja kulture i upravljanja imovinom te na kraju s predstavnicima političke moći grada Zagreba.

Emina Višnić, Multimedijalni institut (mi2)

Tijekom kampanje govorilo se o različitim problemima - prostoru, načinu financiranja, ukupnome odnosu Grada prema nezavisnoj kulturi i mladima. Da nekako to sumiramo, koji su ciljevi cijele kampanje?

Pokrenuli smo javni policy proces u koji smo željeli (a i uspjeli) uključiti sve relevantne strane: scena nezavisne kulture i scena mladih, Gradska uprava te političke stranke. Kroz taj proces javnog djelovanja - komunikacija kroz medije, javne tribine - artikulirani su osnovni problemi i moguća rješenja koji su oblikovani u tekst deklaracije «Pravo na grad». Deklaracija je ponuđena svim strankama/listama koje su se kandidirale za lokalne izbore u gradu. Proces završava predstavljanjem deklaracije i simboličnim otvaranjem centra za nezavisnu kulturu i mlade GORICA. Osnovni cilj kampanje bio je dobiti prostor javnosti za ovu problematiku, upozoriti na situaciju u kojoj akteri tih scena sada djeluju, predložiti moguće mjere razvoja te pridobiti Gradsku upravu i politiku da sektor nezavisne kulture i sektor mladih vide kao relevantne sektore u općem razvoju grada. Tako su se zainteresirane stranke načelno složile da, generalno i dugoročno, treba mijenjati institucionalni i zakonski okvir za kulturu te da, u međuvremenu, treba raditi na nekoliko konkretnih stvari: osnivanje i opremanje centra za nezavisnu kulturu i mlade na nekoj od lokacija stare industrijske gradnje (kao što je industrijski kompleks Badel-Gorica); otvaranje postojeće infrastrukture ustanova u kulturi, prvenstveno kulturnih centara, nezavisnim programima; donošenje kriterija za sklapanje višegodišnjih ugovora o dodjeljivanju prostora za permanentno odvijanje javnih programa od interesa za grad; rješavanje prostorne problematike postojećih klubova (Močvara, Attack, MAMA); dovršenje uređenja i opremanje kompleksa Jedinstva te pronalazak primjerenoga modela upravljanja; osnivanje fondacije za institucionalni razvoj nezavisne kulture i za sufinanciranje nezavisnih programa pri korištenju fondova Europske unije; implementacija Gradskog programa djelovanja za mlade - izrada plana provedbe, osnivanje tijela zaduženog za njegovu provedbu, izdvajanje adekvatnih sredstava.

Mnoge je iznenadila prisutnost političkih elita na zadnjoj tribini, koja s jedne strane govori o uspješnosti same kampanje, a s druge otvara pitanje političkog legitimiteta koji se ovdje traži? Odnosno, koje je onda političko pozicioniranje nezavisne kulture?

Ono što nam je bilo važno tijekom čitavog ovog procesa jest to da nas se ne vidi kao partnere samo jedne političke opcije. Naime, zahtjevi o kojima govorimo ne proizlaze samo iz pozicije potreba ovih sektora, nego su vezani uz opći razvoj grada. Proces je bio javan i otvoren svim političkim opcijama. Tako su i na posljednjoj tribini govorili predstavnici četiriju lista/stranaka koji su iskazali interes za tu problematiku - među njima i najjače političke opcije u gradu. Mislim da smo kroz proces javnog zagovaranja i lobiranja uspjeli artikulirati problematiku i zadobiti javni i politički interes, i to s različitih strana. Utoliko, političko pozicioniranje nezavisne kulture i mladih nije orijentirano ni prema jednoj stranci ili političkoj opciji, već je postavljeno kao pitanje općeg razvoja grada, što je ključno lokalno političko pitanje. Ono što su pretendenti na ključna mjesta u Gradskoj upravi izrekli te ono što će potpisati (deklaracija) bit će temelj daljnjeg djelovanja nakon izbora, kada ćemo biti još žustriji i uporniji u traženju da se obećano provede.

Tribina I: "Nezavisna kultura u gradskoj kulturnoj politici"

Na prvoj u nizu tribina u uvodu koji je dala Emina Višnić istaknuto je da je upravo nezavisna kulturna scena bila onaj najprogresivniji dio sociokulturnog života, generirajući, osim raznolikih programa, i nove organizacijske i suradničke modele te kulturne strategije. Kao takva ona je prepoznata na međunarodnoj sceni kao ravnopravan partner, a projekti poput Nevidljivi Zagreb te Zagreb – Kulturni kapital Europe 3000 postali su ogledni primjer u raspravama o kulturi na europskoj razini. Ti su rezultati ipak u potpunoj suprotnosti s gradskom politikom - nezavisna kultura još uvijek nema dovoljnu institucionalnu potporu, ovisi ponajprije o entuzijazmu aktera, a većina je organizacija prisiljena raditi u gerilskim uvjetima. Što se tiče gradske politike prema mladima, postoji dugoročna strategija - Gradski program djelovanja za mlade (GPDM) – koja se ne provodi, nije donesen operativni plan, a izdvojena sredstva nedostatna su. Predstavnici Gradskog ureda za kulturu Andrea Zlatar i Vladimir Stojsavljević te su navode komentirali uglavnom braneći se brojkama i pobrojavajući probleme s kojima se sami suočavaju, a koji se uglavnom mogu svesti na krivo postavljeni zakonodavni okvir. Sama je diskusija - iz koje se ipak mogla iščitati množina problema s kojima se susreće nezavisna scena - prečesto bila općenita, uz nabacivanje raznih tema i problema, ponekad i uz privatna razjašnjavanja kulturnih radnika. Smrtno ozbiljnu i stratešku situaciju na trenutak je razbio istup Brane iz Attacka: «Pa di su vam pare, jeste ih popušili; ljudi čame cijelu godinu doma...»

Tribina II: "Znamo što hoćemo! Rješavanje problema prostora za nezavisnu kulturu i mlade u Zagrebu"

Svakako najveći od problema s kojima se suočava nezavisna kulturna scena problem je fizičkog prostora nužnog za bilo kakvo suvislo i održivo djelovanje. Možda je najvidljiviji problem Attacka, organizacije koja je dosad generirala čitav niz relevantnih programa da bi krajem 2003. bila izbačena iz potpuno neadekvatnog prostora koji joj je Grad dodijelio u bivšoj tvornici Jedinstvo, a sada svoj uspješni i međunarodno prepoznati Festival alternativnog kazališnog izričaja (Faki) ponovo radi na ulici. Međutim, Attack je samo jedan od najalarmantnijih primjera; organizacije kao što su Bacači sjenki, BLOK, Centar za dramsku umjetnost, Community Art, Eks-scena, FADE IN, Klubtura, Kontejner, Domino, Mreža mladih, Platforma 9,81, Što, kako i za koga, Zdravo društvo, prisiljene su raditi iz privatnih stanova ili skupih komercijalnih prostora, drugi dobivaju prostore koji su potpuno neadekvatni – poput volonterskog centra, a Mama i Močvara nemaju dugoročno riješene ugovore s Gradom koji bi omogućavali stabilno djelovanje. O problemu prostora iz različitih pozicija raspravljali su Marko Sančanin iz udruge Platforma 9,81, koja se već duže vrijeme bavi istraživanjem starih industrijskih prostora, odnosno njihovom prenamjenom u javne, kulturne prostore; Tomislav Tomašević iz krovne organizacije za mlade - Mreža mladih Hrvatske, te Vladimir Stojsavljević i Željko Uhlir iz Gradske uprave. «Grad posjeduje čak milijun i pol četvornih metara prostora koji su prikladni za kulturnu namjenu, a koji su trenutno na čekanju», rekao je Marko Sančanin, naglasivši kako Grad takve prostore uglavnom određuje za poslovne namjene te se na taj način dobiva urbano tkivo koje ne komunicira s građanima. Ogromno područje javne domene uopće nije temom upravljanja

Gradom, a GUP – izrađen po logici kapitala - stavlja naglasak na monofunkcionalne zone s isključivo komercijalnom djelatnošću. Sančanin je prezentirao mapu Nevidljivog Zagreba, odnosno spomenutih prostora na čekanju s kojima se, međutim, situacija ubrzano mijenja zbog denacionalizacije i prodaje; to su, na primjer, cementara u Podsusedu, istočni kolodvor, klaonica, te niz zagrebačkih kina koja su propala unazad desetak godina: Apolo, Mosor, Urania....
Predstavljeni su i planovi za osnivanje multifunkcionalnog centra za nezavisne kulturne programe te makroregionalnog centra za mlade, u kojima će osnovne uvjete za djelovanje imati organizacije i inicijative koje nemaju vlastiti prostor. Dobivanje prostora za taj, još nepostojeći centar koji bi «servisirao» potrebe mladih u sadašnjoj se situaciji čini potpuno nemogućim.
Način na koji se upravlja gradskim nekretninama netransparentan je, s čime se složio i Željko Ulhir, dodavši da se ovaj problem gubi u raspravama između 4-5 gradskih ureda koji upravljaju gradskom imovinom. Znači, ponovno je kriva zbrkana zakonska regulativa. Gradski ured za kulturu, prema riječima Vladimira Stojsavljevića, također se suočava s bezbrojnim problemima: Gradska skupština donosi političke odluke koje ne uvažavaju stručna mišljenja, političari ne prepoznaju ulogu kulture u razvojnoj politici Grada, ne postoje jasni propisi, što svima odgovara (korupcija i mešetarenje), nije definiran odnos države i Grada. Službenici su, znači, samo službenici, pokušavaju sve što mogu, ali ne ovisi o njima, već o političarima i regulativi...
Vjerojatno najzanimljivija i najkonciznija od svih pripremljenih tribina, ova je pokazala da je civilna scena jednostavno korak ispred, potpuno zrela i sposobna za nacrt jasne strategije kulturnog razvoja koji u sebi uključuje sve – od kulturnog programa, novih modela organizacije, prostornog planiranja i razvoja grada, do socijalnog i turističkog kapitala.
Tijekom tribine čuli su se i komentari poput ovih - Vitomira Lončar: «Vi ste mladi, prestanite samo kucati na vrata, razvalite! Nemojte moliti, uzmite...»; Toni Vidan: «Nemojte računati samo na partnerstvo s političarima, proizvodite skandale...»
Ili pak savjeta Vladimira Stojsavljevića na pitanje je li ono što nam preostaje ilegala: «Ilegala još uvijek funkcionira.»
Zanimljivo je da scena na sve ovo piše listu razloga zašto ne skvotira i izgleda da je nezavisnim kulturnim radnicima u ovom trenutku dosta gerile i skvotiranja, već bi radije bili viđeni kao ravnopravni partneri u legalističkom mijenjanju institucionalnog okvira.

Tribina III: "Nezavisna kultura i mladi u Zagrebu nakon izbora"

Na trećoj i posljednjoj od tri tribine raspravljalo se o mogućim rješenjima i pokušavalo predložiti zajedničku deklaraciju na usuglašavanje predstavnicima stranaka. Bili su tu Milan Bandić, Vesna Pusić, Dorica Nikolić i Toni Vidan kao predstavnici hrvatskih političkih elita – ujedno predstavnici istaknutih političkih stranka koje su prethodno iskazale interes za sudjelovanje u javnoj raspravi o mjestu nezavisne kulture i mladih u budućem razvoju Zagreba.
Govorilo se o osnivanju centra za nezavisnu kulturu i mlade, rješavanju problema s prostorom postojećih klubova nezavisne kulture, provođenju Gradskog programa djelovanja za mlade i dr. Povijesni susret nezavisne kulture i hrvatskih političkih elita, a sve u kontekstu nadolazećih lokalnih izbora, nalikovao je na show koji smo dosad mogli uglavnom gledati na televiziji, a sada se odvijao pred našim očima: politička sjednica s obećanjima, nepresušnim supportom i razumijevanjem...
O izjavama političara zapravo nema smisla trošiti riječi: za Doricu je Nikolić bilo nejasno s koje se planete teleportirala na ovu tribinu, Vesna je Pusić, osim suvisloga dijela o brownfield investicijama i ulozi kulture u prijelazu grada 20. stoljeća u postindustrijski 21. stoljeća, pričala o poticajnoj stanogradnji i obrazovanju – što, naravno, nisu bile teme, a Bandić – podilaženje i samo podilaženje...Na kraju su političari ostali puki političari - od Vesne Pusić samo se očekivalo da u jednome trenutku izvadi transparent «Glasajte za nas» shvaćajući koliki izborni potencijal leži u okupljenoj publici i njihovoj moći... Ono što je bio cilj tribine - očitovanje političara o zahtjevima nezavisne kulturne scene i mladih koji su prethodno izneseni u javnoj raspravi - gle iznenađenja, razriješilo se posve pozitivno. Sve pet, sve se podržava, shvaća...
Za kraj treba spomenuti voditelja svih tribina, Marija Kovača, koji je pribavio prijeko potrebnu notu provokacije i ludizma

I kao što je na početku svoga uvoda s divljenjem istaknuo Toni Vidan, ovo je kampanja koja bi trebala ući u edukativne programe civilnoga sektora: «To da danas sjedimo u ovome sastavu nešto je što nijedan dio civilnog sektora nije dosad uspio isprovocirati.» Ono što ipak ostaje kao pitanje jest - who the fuck is Milan Bandić i želimo li podržavati univerzum - politički, kulturni, javni - u kojemu je on relevantna osoba? Te i slične nedoumice oko smisla njihova pojavljivanja razriješio je Teodor Celakovski iz Multimedijalnog instituta: «Morali smo se fokusirati na vas političare ne zbog obećanja, već zato što ste vi sada u fokusu javnosti i ovo je najrelevantniji način javne artikulacije naših potreba.»

Nezavisna kulturna scena ovime je pokazala izuzetnu zrelost i sposobnost aktera, kao i mogućnost nadilaženja privatnih interesa te sposobnost mobilizacije i zajedničkog nastupa radi zagovaranja ciljeva koji idu za općim dobrom. Ljudi koji su se okupili na ovim tribinama, odnosno akteri promjene, svakako predstavljaju najprogresivniji element hrvatske kulture danas, a cijela kampanja/inicijativa bila je dinamična i inovativna na nekoliko razina - u pogledu javnoga zagovaranja, aktivnoga pristupa javnom prostoru, cjelovite kulturne strategije koja sebe vidi i kao integralni dio razvojne vizije grada, javnoga tematiziranja problema, potpuno transparentnoga djelovanja... Nudeći rješenja i strategije te vodeći pritom računa o puno širim okvirima od kulturnog programa. Ono što je ipak ostalo problematično upravo su ti širi okviri. Propagirani hod kroz institucije i nastojanje da se govori jezikom koji država razumije kako bi se istovremeno postalo ravnopravni partner u političkom odlučivanju, za posljedicu ima odsustvo radikalnog propitivanja i osporavanja samih institucija, posebno političkih. Funkcionira li ovdje civilni sektor, bez obzira na svu inovativnost, samo kao uslužni servis države pomažući joj pri tranziciji u društvo blagostanja i europskih strukturnih fondova, pri čemu onda nezavisna kultura gubi bilo kakav radikalni politički input i jednostavno se bori za svoj dio kolača u okvirima stvarnog?

Ono što nas očekuje 10. svibnja ponovno je pressica i simboličko otvaranje centra za nezavisnu kulturu i mlade u starom industrijskom kompleksu Gorica – Badel, ulaz sa Šubićeve. Uz predstavljanje Deklaracije – Pravo na grad – i legere program (Zli bubnjari, EkS- scena, Attack DJ crew/ žongla&štule...), bit će to početak henganja na jednom prostoru koji bi u budućnosti, osim servisa, mogao postati i mjestom mijenjanja ne samo kulturne politike, već i okvira u kojemu se ta kultura i ta politika događaju.

RIJEKA * OTVORENA SCENA BELVEDER/LUJZA 2 * SRIJEDA * 27. TRAVNJA

Tribina o alternativnoj kulturi

>> piše: Denis Pilepić

Iako srijeda slovi kao «nezanimljiv» dan za događanja, 27. travnja u Rijeci, u prostorima usahle tvornice Benčić, bilo je poprilično zanimljivo. Otvorena scena Belveder/Lujza 2 (njihovi novi «partneri»), uz dobro izvedenu tehničku pomoć Spirita, ugostili su Tribinu o alternativnoj kulturi i stanju u Rijeci, u realizaciji dva Vedrana. Kako oni navode, htjeli su potaknuti razgovor, pokazati da se uz samo malo truda može napraviti nešto zanimljivo... I, čini se - uspjeli. Iako tribine obično nisu «meka» za publiku, na ovoj se okupilo solidnih šezdesetak ljudi, bili su prisutni mediji, a i pozvani su se gosti - odazvali. Dok se razbijala trema i čekalo one koji kasne, Spirit ekipa zagrijavala je prostor glazbenim kulisama svojih CD izdanja u sklopu programa FREE RADIO SPIRIT, a oko 20 sati razgovor je polako otpočeo. U startu zbunjeno i s vidljivom tremom voditelja te uz zamjerke gostiju. Kao gosti su, naime, pozvani vlasnici i voditelji desetak različitih klubova i kafića koji nude neki program, pa je trebalo najprije razbiti predrasude, a i nespretnu formulaciju na pozivu "tko je kriv za loše stanje- ajmo pitat klubove". Ipak, od početne se nervoze rasprava brzo pretvorila u spontane upadice i na trenutke kvalitetnu diskusiju, u čemu su publiku posebno veselili neizbježni Čargonja (Palach), koji je tvrdio da je riječka scena na kreativnom vrhuncu, te Šarar (2Lava), koji misli kako se većina autora, pogotovo mlade glazbene snage, ne trudi dovoljno, pa je i kvaliteta loša. Čuli su se glasovi bendova, iako je u nekoliko navrata spomenuto kako je došlo malo njih da rasprave imaju li ili nemaju gdje svirati. Na trenutke zanimljiva, i često jako duga, bila su teoretiziranja kustosa Cerovca, a stari «skojevac» Željko, vlasnik legendarne riječke birtije Lujze, živahno je uskakao.

Iako se nisu svi prisutni složili da je tribina uspjela, dojam je da je riječ o standardnim riječkim kritikama na sve ono što se radi, jer je valjda bolje ništa ne raditi. Dvosatni je razgovor zasigurno otvorio neke teme, i bez obzira na to što je tko rekao, onaj tko je htio mogao je uhvatiti poneke poruke (citati):

– *Scena je nekima super dobra, drugima super loša (valjda postoje ljudi koji se trude i koji ne?)*

– *Klubovi i kafići ne moraju nužno biti organizatori, već im je primarna zadaća da su ugostitelji, a organizatori, udruge ili sami umjetnici kojima je stalo, brinu se za realizaciju na način da klub nije u minusu (možda vam je čudno što ovo treba navoditi, ali valjda neki na tribini to nisu znali kada su jedni drugima cijelo vrijeme morali objašnjavati toplu vodu ;-)*

– *Publika je sama kriva za to što ih neko želi ili ne želi, jer osim financijskog efekta, na stav organizatora, Grada, (a i pandura ;-) utječe i ponašanje ispred kluba, pogotovo onih koji ni ne ulaze.*

– *Ni prije 10 godina nije bilo bolje, to je samo fama koja se širi kada god netko nađe razloga za to, pa iz te pozicije hvata glasove/lovu/prostor/slavu itd.*

U svakom slučaju, autori tribine uspjeli su na kraju poentirati jer su svi podržali nastavak ovakve razgovorljive prakse, pa je predložen termin za 15 dana uz prijedloge da se osim klubova pozovu Grad, policija, umjetnici, Zamp... Pa će vjerojatno biti još zanimljivije. Za kraj je odsvirano još glazbe iz Spiritovih arhiva, a predstavila su se i dva mlada benda (FOUNDATION, NEGATIVNA ORIJENTACIJA). Bili su upravo kao i zaključak koji je ostao u zraku: ni predobri ni preloši. Ali za prvi put sasvim OK.

29. TRAVNJA * PRVA OD TRI JAVNE TRIBINE * NEZAVISNA KULTURA MLADIH U SLAVONIJI

Kultura aktiva u osijeku

>> autor: Emanuel Starčević

Projektom Kultura aktiva, mreža udruga okupljena oko platforme Clubture paralelno je u više gradova pokrenula lokalne kulturno-umjetničke inicijative s temama vezanim uz alarmantnu situaciju oko pozicije nezavisne kulture mladih na području Slavonije, posebice Osijeka (više informacija na www.clubture.org).
Prva od tri javne tribine na temu Nezavisne kulture mladih u Osijeku i Osječko-baranjskoj županiji održala se 29. travnja 2005. na Trgu svetog Trojstva (kod kužnoga pila). Na žalost, novinari su uzeli izjave i otišli, a iz državnoga je sektora došla samo pročelnica za kulturu (gospođa Novak - Kovač), izrecitirala svoje novinarima i otišla prije nego što je tribina započela.

Tribini su prisustvovali predstavnici udruga AGI, Muka po tragovima, Krug, (Ne)kultura, Pleme gljiva i više glazbenih umjetnika. Nakon što je napravljen uvod u okvir projekta Kultura aktiva, pokrenuta je rasprava o općem kulturnom stanju «mlade» scene Osijeka te se razgovaralo o problemu s prostorima.

Nastavak tribina događat će se pod radnim nazivima:
2. tribina - Gradska politika prema kulturi i umjetnosti uopće, a pogotovo prema gradskoj politici u odnosu na kulturno-umjetničku proizvodnju mladih i slobodni izdavački prostor mladih;
3. tribina - Politika upravljanja gradskim prostorima (trenutačno prijeti nestankom urbane kulture i kulture mladih u Osijeku).

U nizu pokušaja rješavanja ove situacije s gradskom i županijskom upravom, mladi Osijeka i Osječko-baranjske županije naišli su, kako kažu, «...na nepremostive birokratske zapreke i izbjegavanje jasne komunikacije, te na najavljenim tribinama želimo o tome progovoriti i konačno riješiti navedene probleme.»

18. TRAVNJA * SVJETSKI DAN AKTIVIZMA MLADIH * TRIBINA * KRIŽEVCI

Stvarne potrebe i kapaciteti mladih

>> text i foto: Kruno Jošt

U Križevcima je u povodu Svjetskoga dana aktivizma mladih, 18. travnja, održana tribina «Stvarne potrebe i kapaciteti mladih u Križevcima», na kojoj je javnosti i gradskim vlastima predstavljena brošura «Udruge za mlade u Križevcima». Istoga je dana u gradskoj vijećnici predstavljen projekt «Mladi u vijećnici».

Brošura «Udruge za mlade u Križevcima» ostvarena je, kroz inicijativu udruge U.K.E., u suradnji udruga K.V.A.R.K., P.O.I.N.T., Prijatelji životinja, Safehouse i U.K.E. Predstavljena je križevačkoj javnosti u svrhu informiranja o postajanju i radu tih udruga. Samo izdanje brošure realizirano je kroz udrugu Domaći kao dio projekta «15:9 snima se» koji radi na uključivanju mladih u donošenje odluka u lokalnim zajednicama u BiH, Hrvatskoj i SiCG.

Na tribini je o Nacionalnom programu djelovanje za mlade i o pozitivnim primjerima vijeća mladih govorio predsjednik Mreže mladih Hrvatske Tomislav Tomašević, dok su predstavnici udruga mladih govorili o orijentaciji gradskih struktura prema tradicionalnoj kulturi i neprepoznavanju potreba i mogućnosti mladih.

Pročelnik za društvene djelatnosti Grada Križevaca Davor Balić pohvalio je inicijative mladih u Križevcima te je istaknuo da će nakon lokalnih izbora gradska vlast podržati i potaknuti osnivanje Vijeća mladih.

U gradskoj je vijećnici istoga dana predstavljen i projekt «Mladi u vijećnici» (MUV). Projekt se provodi u Zagrebu, Vukovaru (centar županije i grad u području posebne državne skrbi) i Križevcima (nežupanijski centar). Glavni je cilj projekta stvaranje spone između srednjoškolaca s jedne strane te udruga mladih i tijela lokalne vlasti s druge strane.

KOMIKAZE

stripblok

IGOR HOFBAUER

legenda urbane kulture

U povodu objavljivanja Hofovog PRVOG STRIPA i samostalne izložbe plakata u klubu Močvara / 12.04.005.

>> piše: Ivana Armanini
>> foto: Kruno Jošt

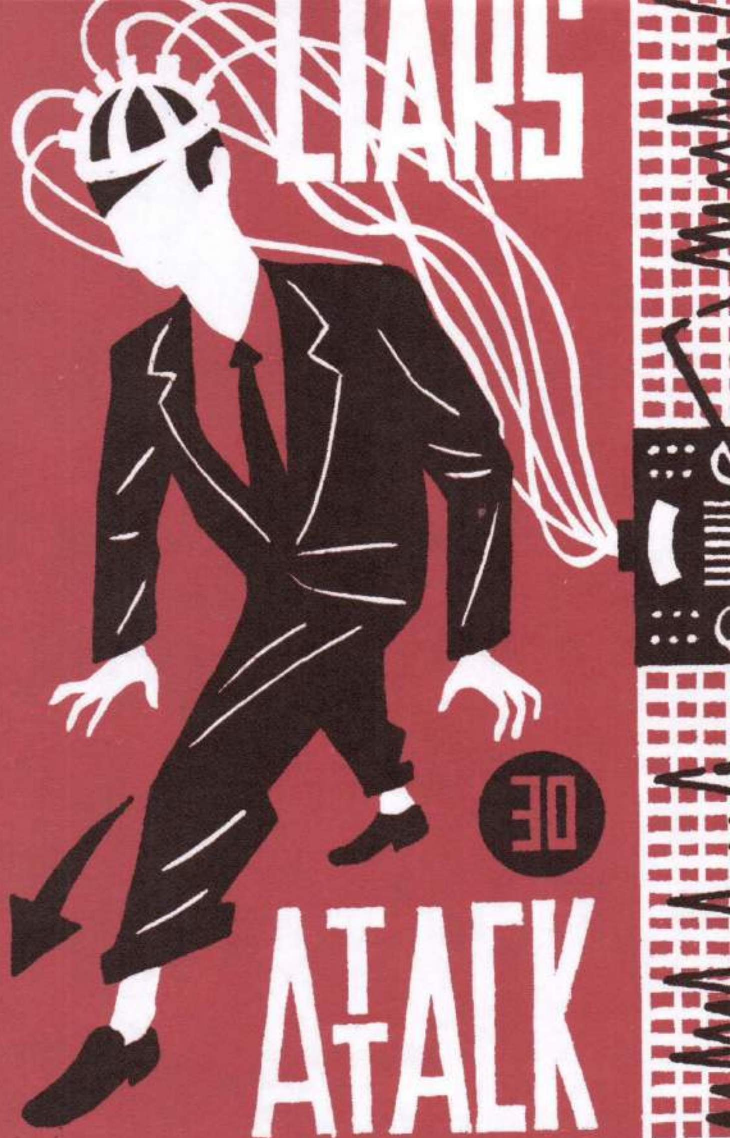
04: Nedavno si nacrtao prvi strip. Nastavljaš li s tim, kako ti je u tom mediju?
Strip je totalni produkt, tvoja vlastita verzija događaja. Ako ga ne radiš kao plaćenik za priglupe osme generacije MegaMarvelKonana, ako ga ne radiš iz obijesti i ako ne sudjeluješ u eksploataciji tridesetogodišnjaka, onda si ti osoba B koja radi autorski strip. Imaš totalnu slobodu, neovisnost i odgovornost da napraviš nešto što ne može ni najskuplji holywoodski studio... Ovdje su ljudi zakinuti za produkciju autorskog stripa i uglavnom prežvakavaju kolekciju Corta (Corto Maltese, autor Hugo Pratt, op. a.) po policama. Prokleto ga je teško napraviti i volio bih biti dovoljno zajeban da se zabrinem za vlastito duševno stanje, ali svaka priča o stripu obavezuje me da ga napravim.

04: Što misliš o projektu Komikaze? (www.jedinstvo.hr/komikaze, sajt u čijoj se arhivi nalazi većina Hofovih crteža/plakata, op. a.)
Dobro je da kritična masa koja se bavi autorskim stripom jer je to njihovo sredstvo izražavanja ima svoj teritorij. Ima ljudi koji bi ih radili neovisno o projektu, ali se to kroz Komikaze linka na drugih deset ljudi, pa još na deset ljudi. Neki ljudi zagrizu, počinju raditi sve bolje i bolje i onda: WOAU! Kao kod Stripburgera ili kod Kseta, stvoriš svoju publiku i projekt se fokusira na lokalne autore i možeš krenuti od početka, od najbližih autora, što daje i dublji smisao cijeloj priči...

04: Radiš za Močvaru od početka, nekih sedam godina, i kroz medij plakata sigurno si najizlaganiji autor Zagreba i Hrvatske. Možeš li živjeti od svoga rada za Močvaru?
Priča s Močvarom krenula je kada je jedna, do tada prešućivana scena, dobila priliku (sve su subkulture utrčale u taj vlak). To je onda izgledalo utopijski. Tada se nije dala naslutiti uslužna djelatnost. Ja sam plakate radio i prije, ali uglavnom fotokopije. Močvara mi je dala šansu da ih radim u boji. Dobri su oni dečki.

04: Tu si ugradio sebe, formirao vizualni identitet kluba, i tvoj se rukopis i u tvom ostalom radu često automatski veže uz Močvaru. Imaš li zbog toga problema? Gdje prestaje Močvara, a počinje Hof?
Taj cijeli teren neistražen je i nepriznat. To čime se ja bavim neka je mutacija u koju sam ušao slučajno, a proizašla je iz okolnosti u ovom gradu, koje su sjebane. Nisam istreniran za oglašivače, tako da ljudi još uvijek idu na rizik da će, uzevši mene, biti uspoređeni s Močvarom. Radim i druge stvari, ali, eto, oni su me isfurali.

04: Tvoji su plakati objavljeni u američkoj enciklopediji svjetskih rock-plakata. Kako su naši mediji reagirali na tu činjenicu, a kako «poslodavci»?
To je ogromna prešarena knjiga i uglavnom puna stereotipnih plakata. Mislim da se ta rock-fantazija pretvorila u klišej i danas može isprovocirati krivim stvarima(sise i lubanje). Svi se trude biti što sličniji jedni drugima, kao u slučaju punk-rocka ili emo-corea. Mislim da su autori knjige većim dijelom tražili plakate u krivim ulicama. Mediji? Prvo dođe tip kojega to stvarno zanima, onda dođu ostali i prepišu pitanja jer mediji prate po inerciji. Svi

trebaju prilog (ne odnosi se na ovaj intervju :) A «američka knjiga» zvuči impresivno... Mediji mi nisu donijeli nikakav posao. Poslovi se vjerojatno sklapaju na partijima po diktatu life-stylea.

04: Imaš li potpunu kontrolu u cijelom procesu izrade plakata? Budući da si ti idejni autor plakata, sudjeluješ li u procesu izbora boja i fontova te ostale kompjutorske obrade koje radi «dizajn tim» Močvare i jesi li zadovoljan tom suradnjom?

Kada imaš ideju kako to treba izgledati, trebaš se izboriti za nju do kraja. Kada sto puta napraviš na svoj način, uvjeriš ljude da to možeš. Sada sam zadovoljan. Što se tiče Močvarina dizajn tima, dobro je raditi s ljudima koji imaju odmak od tvoje manire.

04: U vrijeme sveopće fascinacije i prevlasti kompjutora ti i dalje koristiš flomaster. Zašto? Što inače misliš o upotrebi kompjutora u izradi plakata, stripa, ilustracija?

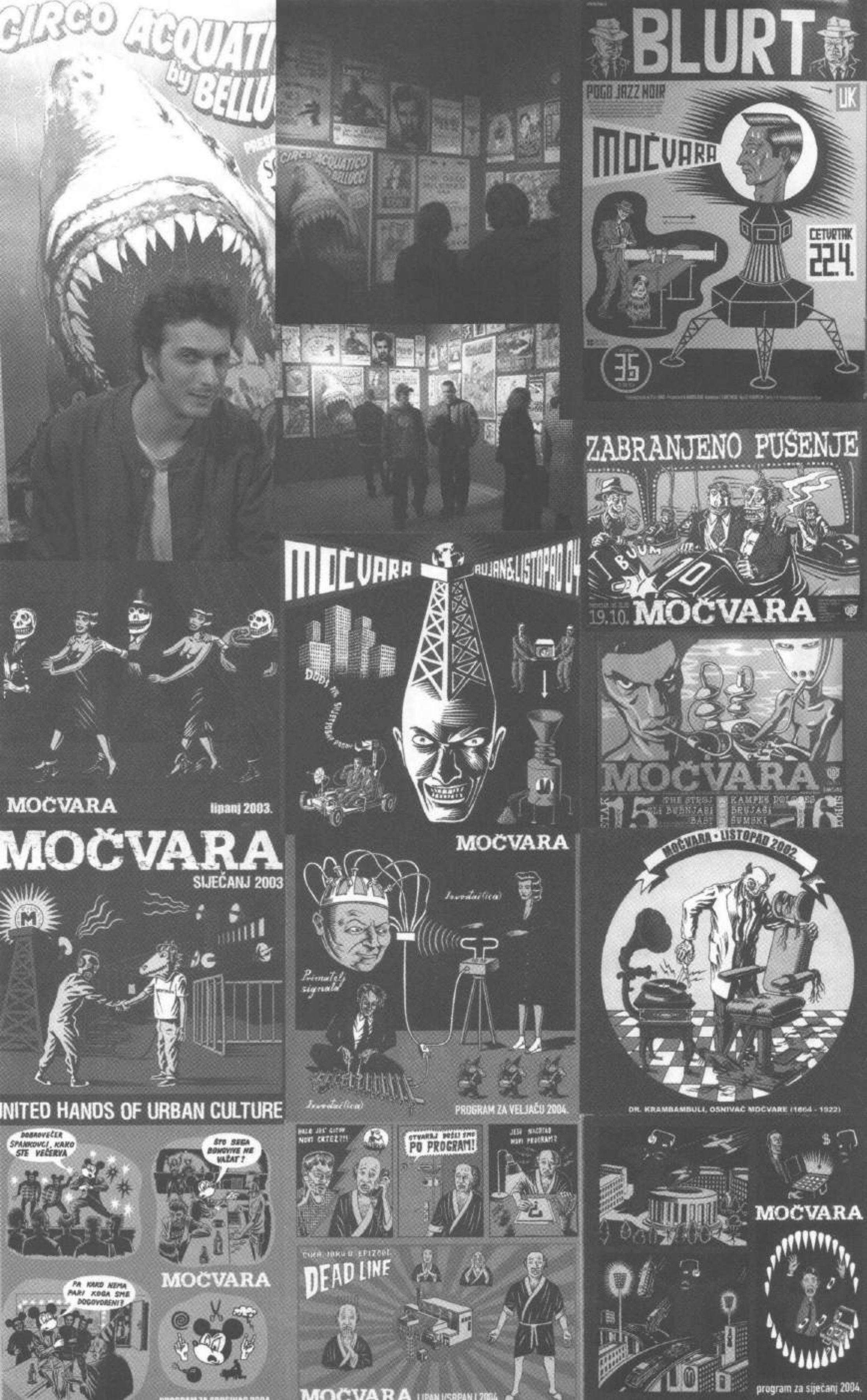
Baš zato tu eru treba prodrmati, doći joj s leđa. Ne volim diktat kompjutorskog efekta. Najgore mi je kada se sjetim svog onog tehno-hipi-kiča devedesetih. S druge strane, nitko mi ne pomaže više od kompjutora. Nekada je bolje kad dj semplira Mingusa ili kad Mingus svira breakbeat.

04: Osam si se godina školovao za slikara, ali to nije tvoj posao - zašto?

Na žalost. Ima razlike u tome kome se obraćaš kao slikar, a kome plakatima na ulici. Jedno ima prizvuk elitnog, a drugo prizvuk trivijalnog. Svi bi mediji na nekoj razini trebali imati zajednički kôd. Stvar postaje još čudnija kada te iz konteksta ulice stave u galeriju.

04: Jesi li znao što ćeš raditi odmah po rođenju ili je plan bio drugačiji?

No plans. Postojale su samo naznake: bedževi za Dead Kennedys i lažni plakati Butthole Surfers.

CIRCO ACQUATICO
by BELLUCCI
BLURT
POGO JAZZ NOIR
UK
MOČVARA
ČETVRTAK 22.4.
ZABRANJENO PUŠENJE
19.10. MOČVARA
MOČVARA
RUJAN&LISTOPAD 04
MOČVARA
lipanj 2003.
MOČVARA
MOČVARA
SIJEČANJ 2003
UNITED HANDS OF URBAN CULTURE
MOČVARA
PROGRAM ZA VELJAČU 2004.
MOČVARA • LISTOPAD 2002
DOBROVEČER ŠPANKOVCI, KAKO STE VEČERVA
PO PROGRAM!
MOČVARA
DEAD LINE
MOČVARA
MOČVARA
program za siječanj 2004.

04: Identificiraš li se s poslom?
Posao gradi mene, ja posao, i tako mi zajedno surađujemo.

04: Imaš li šefa/icu ili si samome sebi šef?
Svi smo po prirodi lijeni (osim protestanata), pa je možda potreban tečaj samopomoći ili netko tko će vas plastičnim pištoljem tjerati da budete konkurentni (moraš samoga sebe tražiti da zbrišeš s posla).

04: Imaš li kakvu metodu rada, dedlajnove? Kako se nosiš s tim?
Dedlajnovi su noćna mora, ali ti podignu temperaturu (značajno se nakašlje Hof, op. a.), koja onda izvuče nešto iz tebe nakon što si lagao da imaš gripu... Metode idu od ceremonija (kava s desne strane, kistovi s lijeve) preko mrcvarenja nad praznim papirom i mijenjanja radio-stanica, sve do krađe vlastitih ideja od prije dvije godine (samo je nebo granica).

04: Možeš li opisati svoj normalan radni dan?
Jutro, kava, cigarete, papir, radio, kava, papir, cigarete, noć...

04: Link muzika - tvoj rad?
Slušam sve osim hausa i Mogwaya i pratim muziku više od Paola Sfezzija, a daleko manje od Matea iz Kseta. Najviše me zanima autonomna muzika u nefiltriranom obliku (poput Radioheada). Isto vrijedi i za plakate.

04: Bubnjaš li još? Što je s Govnom, spremate neki koncert, CD?
Govno je suradnja s Bećom i Andreom. Bećo (ex Mamojebac) je po meni najkreativniji dio mikroscene koja se kontinuirano proteže od Sexe do danas sa širokim granicama scenske umjetnosti. Bubnjarski stolac je prenizak za crtanje, tak da nemreš sjedit na dva stolca.

04: Svirao si u Lijenom Hinku, radio scenografije sa Zoricom aka Šišom na nekim predstavama, s Edom Popovićem na ilustracijama njegovih priča, s Feđom Vukićem, niz covera za bendove, sudjelovao u projektu Krojcberg, oslikao Spunk... Što dalje; planovi, karijera?
Zanimljivi ljudi, kulturni sektor, ništa para, uzbudljivi projekti.... Nemam planove.

04: Koji ti je žanr/stil autorski najbliži (realistički, karikaturalni, SF, krimi, pop-art, nadrealizam...), a koji ti je čitalački/gledalački najdraži?
Volim vidjeti paranoju, crnu kroniku, metafiziku. To mi je zanimljivije od romantike ili dnevničkoga stripa... Mrzim komentare zbilje, stripove s dvoje ljudi na klupi koji brbljaju na 12 stranica, socrealizam i angažirane stripove za zaštitu životinja...

04: Koji su ti ljudi bitni u tvom radu, imaš li neke uzore?
Uzori su ljudi koji ti pokažu što se sve može. Neke sam uspio i upoznati: Charles Hayword (bubnjar/This Heat), Ted Milton (Blurt), Max Andersson (Pixy) -za kojega nisam siguran da mi je uzor, ali ga moram spomenuti, a poznajem i Veru Šušenjkovu koja je dotakla Charlesa Burnsa, Polanskog i Karla Lagerfelda.

04: Lista deset najboljih stripova svih vremena?
Nemam listu, ali na vrhu vrhova zasigurno je Charles Burns. Pa duugo zatim Milton Canif, braća Friedman, Zattera, Daniel Clowes, Liberatore, Helge Reumann, Knut Larsson, Max Andersson...

04: Koliko na tebe utječe film?
Na film se možeš referirati. Ljudi filmove koriste kao parametre, znaju likove, možeš uzimati i tipizirane karaktere kao što su Cagney (to je onaj zločesti), Armand Assante (onaj dobri) ili Dragan Nikolić (onaj šarmer). Ljudi već znaju o kakvim se likovima radi.

04: Tvoji filmovi, redatelji?
Od Doctor Mabusea do Donnie Darca, od White Heata do Beskonačnog dana + sve od Watersa...

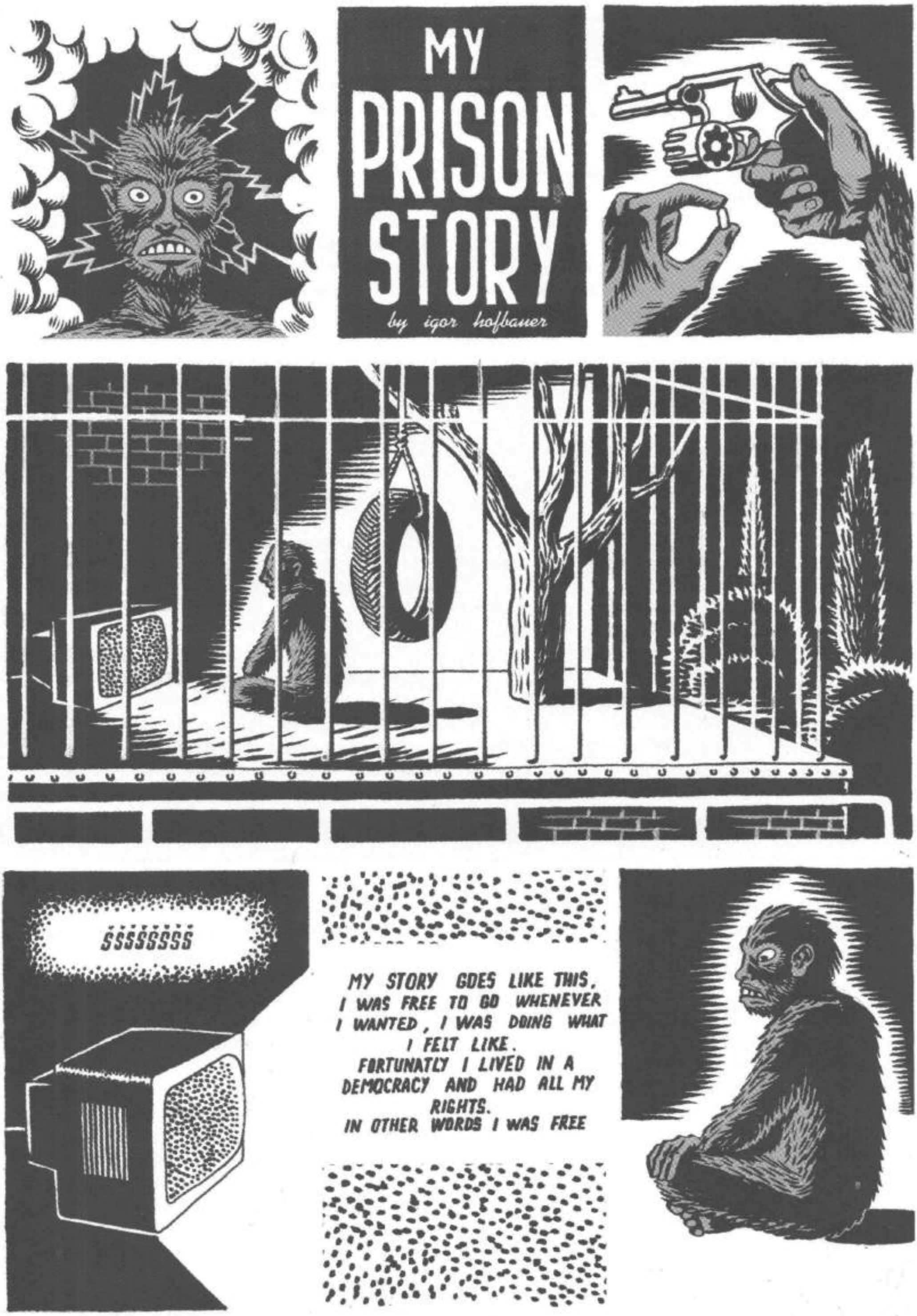
04: Misliš li da možeš utjecati na društvo putem svoga medija i je li ti to uopće bitno?
Društvo utječe na mene. Ja imam ograničenu moć da dvoje ljudi dovedem na koncert Polja lavande, ali nemam moć da netko od moga rada postane homoseksualac ili da se rastane od partnera. Na društvo utječe T-mobile (kao korporacija).

04: Koga želiš vidjeti kao svoju publiku?
Više nepoznatih, manje poznatih.

04: Jesi li ikada morao birati između «onoga što voliš» i nalaženja «stvarnog» posla? Vidiš li tu neku razliku?
Nisam morao jer se još uvijek, na žalost, nisam naučio raditi velike kompromise. Volio bih da mi se to što radim prizna kao posao.

04: Živiš jednom nogom u Zg, drugom u Ljubljani. Ako ti ponude stalan posao u Sloveniji, seliš li se?
Slovenija je manje tržište sa širim spektrom poslova. Metelkova mesto nema vlastitu produkciju plakata (niti imaju potrebu za tim), ali možeš oslikavati restorane za puno love... Ili nešto fancy, trendy...

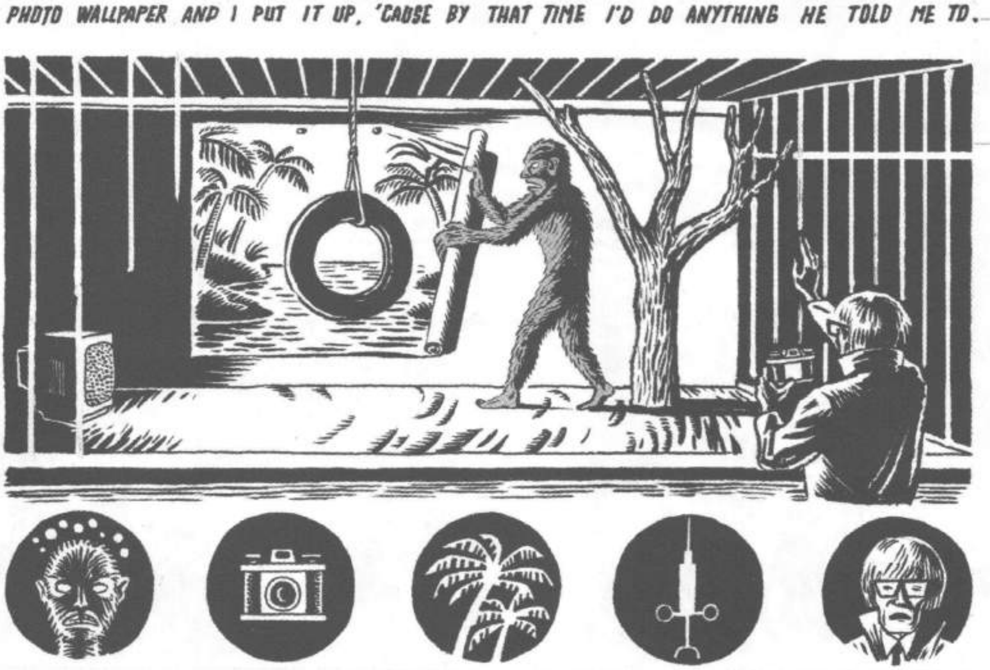
04: Ako dobiješ na lotu, ogromno nasljedstvo od tetke iz Amerike, ili nešto sl., hoćeš li i dalje crtati?
Nikada neću imati para. Po prirodi sam skeptičan.

MY PRISON STORY
by igor hofbauer
SSSSSSSS
MY STORY GOES LIKE THIS. I WAS FREE TO GO WHENEVER I WANTED, I WAS DOING WHAT I FELT LIKE.
FORTUNATLY I LIVED IN A DEMOCRACY AND HAD ALL MY RIGHTS.
IN OTHER WORDS I WAS FREE

LOTS OF INTERESTING STUFF GOING ON
ONE NIGHT, STRANGELY, A MAN CAME AFTER DARK -NOBODY COMES AT THAT TIME!
PROBABLY HE'D BRIBED THE GUARD...
HE CAME TO ME. I WAS EXITED AND SCARED.
THE MAN MADE A STRANGE OFFER.
HE WANTED TO COME BY EVERY NIGHT FOR A PHOTOSESSION AND IN EXCHANGE HE WOULD GIVE ME AN ESCAPE FROM THE "WORLD AS SUCH", AS HE TOLD ME...

AT THAT I WAS SO DRUGGED I FELL UNDER HIS INFLUENCE IMMEDIATLY. HE GAVE ME SOME PHOTO WALLPAPER AND I PUT IT UP, 'CAUSE BY THAT TIME I'D DO ANYTHING HE TOLD ME TO.

KLIK
IN YEARS THIS BRAND NEW WORLD TURNED TO HELL, TO HELL TO HELL
83
84
85
86
87
JUST NOT TO LIVE LIKE THAT ANYMORE!
PLEAS MAKE IT STOP
HEY - CAN YOU HEAR ME ??
I HATE YOU.

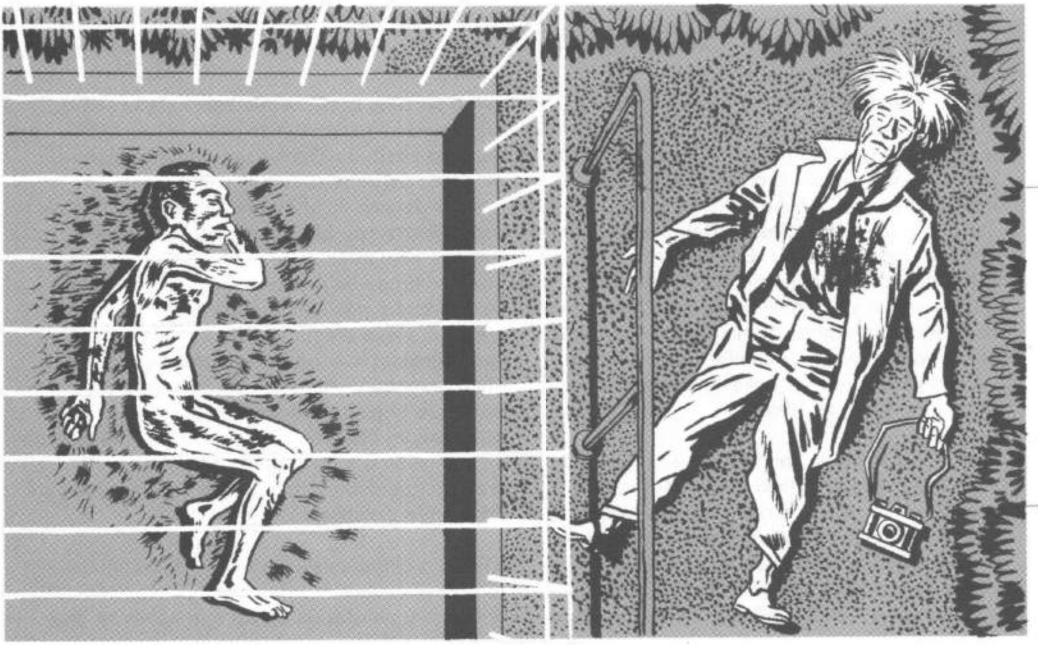
IN ONE HALLUCINATION I WAS HANDED A GUN WITH A SILVER BULLET, THE ONLY THING THAT COULD KILL ME. BUT SOMETHING WAS TELLING ME THAT HE COULD ALSO BE KILLED WITH IT.

I'LL FUCKING KILL YOU...

I NEVER UNDERSTOOD WHAT HAPPENED THAT NIGHT, HOW I MANEGED TO KILL HIM IN MY HALLUCINATION, BUT WHEN I WOKE UP I WAS FREE. AND I WAS CONVICTED TO LIVE THE REST OF MY LIFE WITHOUT MY **PRISON**

Dan planeta Zemlja...

>> piše + foto: Marina Kelava

22. travnja proslavljen je trideset i peti put Dan planeta Zemlja. Priča je počela 1970. na poticaj jednog od američkih senatora, Gaylorda Nelsona, kao prvi sveamerički ekološki protest kojemu se odazvalo 20 milijuna Amerikanaca. Eto, nije sve što dolazi iz Amerike loše... Dan planeta Zemlja obilježen je i u Zagrebu: Eko placem i koncertima u Maksimiru u organizaciji Zelene akcije koja ove godine slavi i svoju obljetnicu, petnaest godina uspješnog djelovanja. Tema proslave u Zagrebu bio je održivi razvoj, a Zemlje su se sjetili i u drugim gradovima - u Osijeku na obali Drave s porukom «Voda za život»...

1968. astronauti s Apolla prvi su put fotografirali planet Zemlju kao cjelinu. Takva slika Zemlje - male, krhke, ali i prekrasne i jedinstvene - uvukla se u svijest mnogih ljudi. Još nešto što je obilježilo kraj šezdesetih dovelo je i do obilježavanja Dana planeta. Masovni protesti oko Vijetnamskog rata doveli su Nelsona do ideje da bi metode razvijene u antiratnim prosvjedima mogle uspjeti i na drugim područjima u vrijeme kada stanje okoliša nije bilo nešto o čemu se uopće razgovaralo u američkoj politici. «U to vrijeme bilo je mnogo previranja oko Vijetnamskog rata. Protesti, prozvani antiratnim podukama, održavali su se na kampusima diljem zemlje. Iznenada sam shvatio - zašto ne bismo imali nacionalnu poduku o okolišu? To je bio izvor Dana planeta Zemlja», napisao je kasnije Gaylord Nelson.

Jedan drugi datum također se obilježava kao Dan Zemlje. To je 21. ožujka ili prvi dan proljeća. Premijerno je također obilježen 1970., i to u San Franciscu, gradu Svetog Franje, sveca zaštitnika ekologije, na prijedlog Johna McConnella.

Koji god dan izabrali da se sjetimo planeta koji nazivamo domom svejedno je ako sve ostaje samo na tom jednom danu, a ostalih tristo i nešto hodamo kao zombiji ne razmišljajući, zatvarajući oči, uši, misli signalima koji nam Zemlja šalje. A oni su sve dramatičniji. Od tsunamija do topljenja ledenjaka. Ali, hej, to je daleko od nas, zar ne? Pa sjetite se fotografije s Apolla. Zemlja je potrošiv planetić.

Danas je priroda u svom iskonskom obliku svedena na otočiće u moru urbaniziranog okoliša. Shvaćanje koje prevladava jest ono da samo ljudi imaju intrinzičnu vrijednost, vrijednost samo po sebi, a sva ostala bića i stvari samo vrijednost kao sredstva za neku drugu svrhu, naravno našu. Javljali su se i drugačiji glasovi, naravno. Od Alberta Schweitzera i njegovih riječi: «'Ja sam život koji želi živjeti, i ja postojim usred života koji želi živjeti», do dubinskih ekologa koji proširuju vrijednost samo po sebi i na sve druge neljudske oblike života. Kojoj se god strani priklonili, ostaje činjenica da se odnos čovjeka prema okolišu danas nameće kao dominantan u odnosu na bilo koju drugu etičku raspravu. Ali ni vladajuća tradicija ne isključuje brigu za prirodu dok je to povezano s čovjekovom dobrobiti. Unatoč tome, i sada kada se suočavamo s prijetnjom našem opstanku, kratkoročna dobit ostaje misao vodilja u glavnini čovjekove djelatnosti.

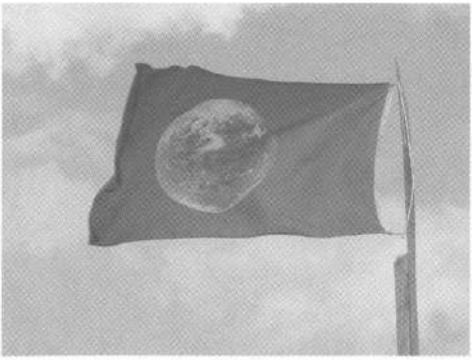
«Tek s premoći mišljenja i uz time omogućene tehničke civilizacije jedan oblik života, 'čovjek', došao je u položaj da ugrozi sve ostale (a time i samoga sebe)», upozoravao je Hans Jonas u *Principu odgovornosti*, a na promišljanje tehničke civilizacije pokušao nas je potaknuti i John Zerzan, anarhoprimitivist čije se gostovanje u Hrvatskoj poklopilo s Danom planeta Zemlja.

Ne slijediti ritam prirode, već ga obuzdati. Staviti se iznad prirode i postati joj gospodar. Porivi koji su nas doveli do niza katastrofa. I do propasti civilizacija prije ove sadašnje. Samo što je ova civilizacija globalna, pa će i propasti ako uslijedi biti globalna.

Filozof Peter Singer potiče na razmišljanje o izborima koji nisu tako jednostavni i bezopasni: «Iz perspektive etike okoliša, naš izbor rekreacije nije etički neutralan. Izbor između automobilističkih utrka ili biciklizma, između skijanja na vodi ili jedrenja, zasad promatramo isključivo kao stvar ukusa. Ipak, bitna razlika postoji: automobilističke utrke i skijanje na vodi zahtijevaju potrošnju fosilnih goriva i oslobađanje ugljičnog dioksida u atmosferu. Biciklizam i jedrenje ne zahtijevaju. Kada ozbiljno shvatimo potrebu zaštite našeg okoliša, auto utrke i skijanje na vodi neće biti ništa više prihvatljivi oblici zabave nego što je to danas lov na medvjede.»

Izvucite svoje bicikle iz mraka podruma i tavana. Ili učinite nešto drugo za planet Zemlju. Izbor postoji, izbor je naš. 22. travanj trebao nas je posjetiti na to.

Dosta priče. Odoh po svoj bicikl pa ćemo potražiti cvijeće i drveće...

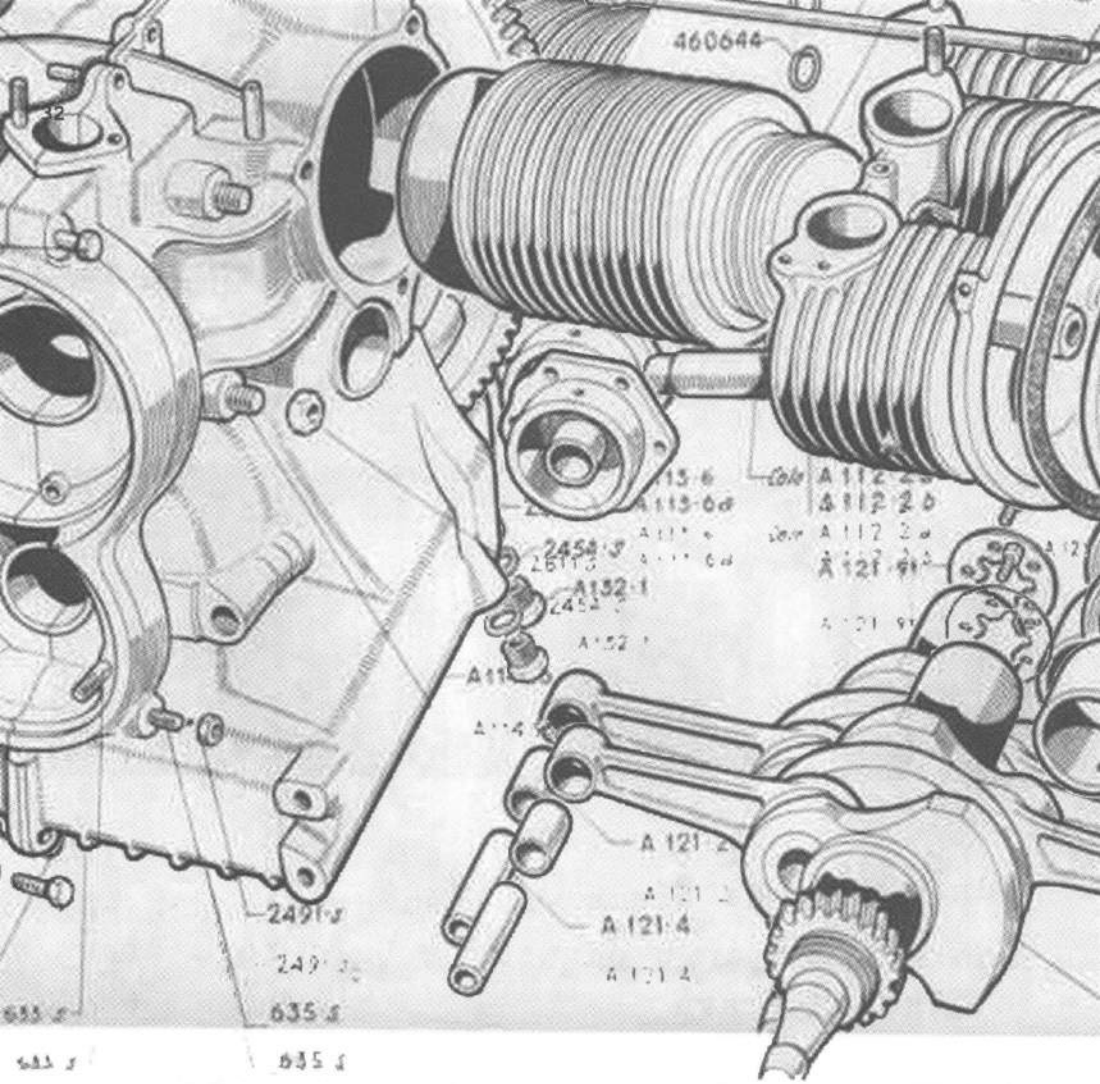

Odnos čovjeka prema okolišu danas se nameće kao dominantan u odnosu na bilo koju drugu etičku raspravu

460644
A 112·2 b
2454·s
A152·1
A 121·2
2491·s
A 121·4
635 s
635 s

SINDIKALIZAM I/ILI PRIMITIVIZAM

>> autor: Biko

Sukob koji traje na socijalnoj sceni između zagovornika anarhističke teorije i zagovornika kapitalizma nedavno je po svojoj žestini dobio konkurenta u sukobu anarhističkih teoretičara i praktičara sindikalizma s jedne te primitivizma s druge strane. Ono što taj sukob čini apsurdnim jest očigledna simbioza različitih pravaca anarhizma u našem pokretu i njihova komplementarnost u teoriji i praksi. Osobno se ne želim svrstavati ni u jednu od struja o kojima pišem jer za mene takvo što u sebi nosi opasnost sekretarijanizma koji vodi u zatvorenost, izoliranost i dogmatičnost.

>> autor: Biko

Da bih mogao objasniti neke od osnovnih razloga umjetno stvorenog sukoba primitivista i ostalih socijalnih anarhista nastojat ću secirati i jednu i drugu ideju (primitivizam i sindikalizam) kako bih onima koji se s njima susreću prvi put dao nešto jasniji uvid u genezu samoga sukoba.

Ideja anarhosindikalizma svoje je prvo pojavljivanje doživjela još krajem 19. stoljeća u Francuskoj, opravdano primjećujući kako je osnova hijerarhijskog uređenja društva bazirana na podijeljenosti prirodnog i društvenog bogatstva na većinu koja to bogatstvo stvara i manjinu koja u tom bogatstvu uživa. Socijalistički koncept uređenja društvenih zajednica u to je vrijeme predstavljao jedinu alternativu tisućgodišnjoj praksi uzurpacije prava i sloboda pojedinca od strane nekolicine moćnika. S pravom uviđajući nepravednost takve podjele unutar društva, posebno imajući u vidu kako to društvo u velikoj većini čine i grade oni koji od njega imaju najmanje, anarhosindikalisti su za to vrijeme vrlo radikalno zahtijevali promjenu, ne samo ekonomskog aspekta društva, u kojemu jedan vlada nad mnogima svodeći ih na kotačić u kapitalističkom mehanizmu akumulacije dobara, već i onog političkog, koji ruku pod ruku s onim ekonomskim isti model vlasti promovira unutar socijalnog tkiva država i društva svijeta. Zaključak je bio jednostavan. Da bi pojedinac mogao ostvariti potpunu slobodu svoga razvoja, ali i razvoja ostalih jedinki nekoga društva, potrebno je uništiti okove eksploatirajućeg društva u kojemu živimo, i to u svim njegovim pojavnim oblicima. Kapitalizam mora nestati, snagom akcije pojedinaca uključenih u organizacije bazirane na međusobnom uvažavanju i autonomije onih koji je čine, a zajedno s njim i državne strukture osmišljene i održavane u povijesti radi zaštite interesa bogatih i moćnih nauštrb ostalih. Sindikalisti toga vremena tu su promjenu vidjeli u solidarnim, direktnim akcijama revolucionarnih organizacija radništva koje u svojoj strukturi i praksi prakticiraju budući svijet baziran na principima slobode i autonomije svakoga pojedinca, solidarnog djelovanja radi ostvarenja zajedničkih ciljeva i konstituiranja ravnopravnih odnosa. Bio je to zahtjev koji je

tada naišao na oštro suprotstavljanje onih koji su pravedno društvo vidjeli u dekonstrukciji postojećih ekonomskih (kapitalizma), ali ne i političkih (država) odnosa te, naravno, u onima koji su od ovakvoga društva najviše i profitirali i čije bi postojanje, ostvarenjem revolucionarnih ciljeva sindikalista, zauvijek nestalo. Od pojave anarhosindikalizma prošlo je preko 130 godina, i svijet koji je uvjetovao pojavu sindikalizma nije jednak ovome u kojemu mi živimo danas. Polarizacija klasnog sukoba dvaju klasa, one proizvođačke i one vlasničke, umanjila se procesima u kojima je država i državni činovnički aparat postao treća snaga zainteresirana prvenstveno za osiguranje svojih privilegija, a tek onda za zaštitu privilegija privatnih kapitalista. Negdje nakon završetka Drugog svjetskog rata država je, želeći umanjiti sukob međusobno sukobljenih klasa radnika i kapitalista, uvela u svoje djelovanje ideju stvaranja socijalnih komponenata vlasti i na taj način otupila dio oštrice kritike onog najvećeg radničkog dijela društva. Ostvarujući samo dijelom ideju poboljšanja socijalnog aspekta pojedinca unutar nekog društva kroz sustave socijalnog, zdravstvenog i mirovinskog osiguranja, lažno je svoju poziciju zaštitnika vlasničke klase pomjerila unutar spektra u «zaštitnika» prava radnika. Takva je promjena, znana kao pojava socijalne države, pacificirala većinu sindikalnog pokreta koji je svoj krajnji cilj rušenja kapitalističkog ekonomskog uređenja i njegovog političkog antipoda države zamijenio borbom za ostvarenje manjih, ali ništa manje potrebnih pojedinačnih ciljeva poboljšanja svakodnevnog života radnika u društvu. Sindikalni pokret u većini je zemalja prestao biti povezan s revolucionarnom komponentom sada još okupljenom jedino u anarhističkim organizacijama. U tom procesu radnički je pokret iz svoje originalno revolucionarne tendencije promjene društva postao pokret koji je i sam zainteresiran za očuvanje postojećeg društvenog i ekonomskog pokreta.

Sve to očita je simplifikacija toga procesa i potrebno je istaknuti još nekoliko važnih momenata da bi postalo jasnije zašto je sindikalizam prestao biti oštricom revolucionarne promjene društva i postao njena suprotnost. Prije svega, tu treba naglasiti da je revolucionarni sindikalizam neke od najtežih udaraca pretrpio u dvadesetim i tridesetim godinama prošloga stoljeća; porazom anarhosindikalista u Španjolskoj i destrukcijom njihovih socijalnih entiteta u Kataloniji, Levantu i Aragonu; jačanjem fašizma u Italiji i Njemačkoj (u to vrijeme radnički najorganiziranijoj državi na svijetu) i slomom sindikalističkog pokreta u SAD-u, Velikoj Britaniji i Francuskoj; te pobjedom autoritativne struje u Ruskoj oktobarskoj revoluciji na čelu s boljševicima i njima pripadajućim političkim istomišljenicima. Osim toga, jedan od najvažnijih problema koji je dodatno utjecao na homogenizaciju radničkog pokreta u dobro zatvorenu i reakcionarnu grupu jest i činjenica da je, i unutar slobodarskog dijela pokreta, nedostajala vizija dalekosežnije promjene društva, ona koja ne bi išla u smjeru same promjene odnosa u već zadanim postulatima društva preuzimanjem umjetno stvorenih društvenih odnosa i njihovim «oslobođenjem», već ona koja bi te društvene postulate srušila i zamijenila ih postulatima inherentnijima čovjeku i njegovom mjestu u prirodnom ciklusu stvari. Anarhosindikalisti su, ali ne samo oni, promjenu društva zamišljali izvlaštenjem nekolicine vlastodržaca, onih ekonomske i onih političke naravi, i preuzimanjem već tehnološki i civilizacijski izgrađenog društva od svih onih koji ga čine, modificirajući ga u skladu sa željama i potrebama svakog pojedinca, zanemarujući podosta važnu činjenicu da tehnološke i civilizacijske «vrijednosti» same za sebe stvaraju, iz dana u dan, nove aspekte eksploatirajućih i dehumanizirajućih odnosa, te da je, kao što je to u slučaju kapitalizma, za stvaranje slobodnog društva potrebno društvene mehanizme uništiti, ne samo reformirati, i tek tada, na njihovim ruševinama, izgraditi nove, humanije i slobodnije. Smatram da «vrijednosti» civilizacije, koje se zdravo za gotovo uzimaju kao jedine ispravne, nisu u svojoj esenciji indiferentne, objektivne, i tako podložne «pravilnoj» upotrebi «pravilnih» pojedinaca, već su mehanizmi potpuno pogrešno izgrađeni na principima dominacije i poslušnosti te principima unificiranja ljudske i prirodne

komunikacije i izgradnje u nekoliko, za ovakav «neslobodan» sustav prihvatljivih mehanizama. Od početka pojave ljudske «civilizacije», po primitivističkim teorijama započinje i raslojavanje ljudskog elementa iz prirodnog stanja ekvilibrijuma čovjeka i prirode u njegovo gospodarenje svijetom koji ga okružuje i otuđenje od onog praiskonskog ja. Vrednote koje smo toliko učili štovati, kao što je pojava simboličkih sredstava za komunikaciju (jezik), pojednostavljenje ljudskih radnji kroz upotrebu umjetno stvorenih sredstava (tehnologija) te izmišljanje mehanizama za vrednovanje pojedine egzistencije (brojevi i vrijeme), po primitivistima predstavljaju početak gubitka slobode ljudskog bića i njegovo pretvaranje u okovima sputanog pojedinca, zamjenjivi dio veće ideje, potrošnu robu, i posljedično roba «civilizacije». Takav pojedinac, indoktrinacijom naučen na nepromjenjivost običaja i sustava, sve ono što se pojavi nakon uvođenja «vrijednosti» mora promatrati u odnosu stalne podređenosti, ograničen osobnim iskustvom svakodnevnog prilagođavanja istima, neslobodan da se uzdigne iznad njih i ostvari svoje prirodno «ja». Takav čovjek, pogrešno, svoje bivstovanje vidi udaljen od ostatka prirodnog svijeta koji nastavlja funkcionirati na principima prirodne ravnoteže, i svijet počinje mijenjati onako kako samo njemu odgovara, pretvarajući sav ostali prirodni svijet u alat koji će, prije ili kasnije, upotrijebiti za svoju korist. Čovjek prestaje biti dio nečega većega, prestaje biti dio složene prirodne jednadžbe, i postaje njenim kontrolorom, na štetu svih ostalih i sebe samog, što zorno pokazuje svijet u kojemu živimo. No, čineći to, smatraju primitivisti, čovjek ne porobljava samo svijet oko sebe, već to čini i sam sebi, pristajući na to da u ime nekog «višeg» razvoja sebe pretvori iz dijela prirodnog svijeta u dio društvenog koji svojom umjetnom vrijednošću stoji iznad njega. Pojavom prvih dominantnih odnosa na svijetu, čovjeka nad prirodom, počinje stvaranje obrambenih mehanizama zaštite tih odnosa, što konzekventno uzrokuje presliku tih dominantnih odnosa i među ljudima.

Otkrivam da mogu biljke i životinje iz prirode izdvojiti iz njihovog prirodnog okruženja i prilagoditi svojim potrebama. Uvodim ideju posjedovanja nečega što me okružuje i nad čime imam kontrolu. Ja imam posađeno polje poljoprivredne kulture i ne zavisim ni na koji način od pronalaska hrane u prirodi, ja kontroliram njenu proizvodnju, dakle ona pripada meni, a ne svima, i time si otvaram mogućnost kontrole njene konzumacije. Kako ona pruža više nego dovoljno proizvoda za namirenje mojih potreba, ja moram naći načina da i druge učinim ovisnima o njoj, kao što sam pristao učiniti sam sa sobom. Da bhi to mogao učiniti ja ću mojoj sposobnosti uzgoja pridodati nekakvo mistično simboličko značenje, koje će me učiniti «važnijim» od ostatka zajednice, i indoktrinacijom i/ili silom druge uvjeriti da je moja realizacija života kvalitetnija, potrebnija i ispravnija te ih učiniti ovisnima o sebi. Da bih to mogao učiniti u naš ću život uvesti izmišljene simbole količine (brojeve) kako bih mjerenjem pojedinih biljaka onoga koji ima više nego što mu je potrebno učinio različitim, posebnijim od ostatka društva. No, da bih uspio u svojoj namjeri, moram te mjerne količine (brojeve) uvesti i u sustav međusobne komunikacije, dajući im društveno značenje. Svaki broj nije samo broj, već on iza sebe nosi društvene konotacije, a da bi one bile vidljive, ja im moram dati objektivni ekvivalent u okviru sredstava komunikacije, pa ću onda za njih, da bi postojali u objektivnoj stvarnosti, naći simbole u svakodnevnoj interakciji s ostalim dionicima mog socijalnog okruženja. Shvaćajući koliku mi snagu daje proizvodnja, ja ću pokušati uvećati tu količinu umjetnih proizvoda koristeći vlastitu inteligenciju i izmišljajući sredstava koja će mi omogućiti njihovo uvećanje i možebitnu maksimalizaciju proizvodnosti. Tada ću imati još i više, a kako sam već svoju veličinu objasnio izmišljenim i pridodanim atributima, druge ću uvjeriti da se mojim proizvodima služe u zamjenu za neke ustupke, bilo one da umjesto mene skupljaju proizvode koje ne mogu proizvesti, bilo da svojom fizičkom i intelektualnom snagom stvaraju proizvode za mene dok im se ja odužujem dajući im dozvolu da jedan manji dio zadrže za sebe. I na taj način stvaram odnose dominacije i hijerarhije.

Znam, ovakav primjer vam se čini

bezobraznim pojednostavljenjem i vjerojatno ste u pravu, ali njega trebate uzeti kao samo jednu od mogućnosti kako se naš život unutar prirodnog svijeta počeo pretvarati u našu kontrolu nad prirodnim svijetom. Jednom kada je započeo takav proces njegove su se inačice eksploatacije multiplicirale u milijune varijanti kako u ekonomskoj, tako i političkoj sferi života. Izdizanjem iznad prirodnog tijeka stvari čovjek je sebe udaljio od svoje osnovne uloge organizma povezanog sa svim ostalim organizmima na principu simbioze i prirodne ravnoteže. Postali smo dovoljni sami sebi, što je za rezultat imalo uspostavu kontrole čovjeka nad čovjekom i stvaranje hijerarhijskih društvenih odnosa. Da bi se društvo na tim razinama i u tom smjeru moglo razvijati, društvo je zahtijevalo i daljje promjene i modifikacije uloge čovjeka u ciklusu života. Stvaranjem većih zajednica na principima kontrole prirode i života oko nas, čovjek je postao dio mehanizma usmjerenog na zadovoljenje potreba nekolicine i na osiguranje pukog preživljavanja većine. No, da bi zadovoljenje potreba nekolicine koje su rasle iz generacije u generaciju, a danas se nalaze na nebuloznim zahtjevima osiguranja života potomka nekoliko generacija unaprijed i korištenja nepotrebnih luksuznih stvari u sadašnjem trenutku, bilo je potrebno osigurati preživljavanje većine i učiniti efikasnijim njihov rad. I tu na scenu ulazi tehnologija. Usmjeravanjem čovjekovog života na sve veću specijalizaciju unutar društva te na korištenje tehnologije radi ostvarenja sve većih i zahtjevnijih potreba vlastodržaca, pojedinac se našao zarobljenim unutar još jednog hijerarhijskog odnosa o kojemu se malo priča, a koji primitivisti smatraju izuzetno važnim.
Primitivisti tehnologiju ne vide nepristranim sredstvom čija se vrijednost mjeri činjenicom tko je upotrebljava i za čije dobro, onoga koji radi na njoj ili onoga koji ju je uzurpirao na osnovu imaginarnih pravila vlasništva, već kao još jedno od sredstava kojim se osiromašeni čovjekov um dodatno kontrolira. I to je, možda, najveća vrijednost primitivističke kritike suvremenog društva. Osobno moram priznati da se slažem s njima. Tehnologija nas određuje, od nas čini uvjetovane morone koji se ponašaju ne prema vlastitim nahođenjima, nego prema postulatima jedne toliko nežive stvari koliko je to tehnologija. Jedna neživa stvar kontrolira životnu energiju, prirodu, uključujući i nas same. Radimo na poslovima koji su tehnološki specijalizirani i da bismo ih mogli kvalitetno obavljati moramo se prilagoditi pravilima pojedinog stroja, ne zato što je on u vlasništvu kapitalista ili radnika, već zato što on svojim postojanjem uvjetuje upotrebu s vidljivim rezultatima samo na jedan, pravilima opisan način. Mi možemo željeti tokarskim strojem izraditi kruh, ali mala je vjerojatnost da ćemo to učiniti. Namjena je očita i nepromjenjiva.
Svaki dio naše egzistencije uređen je tehnologijom, svaki proizvodni proces dio je nje, i svaka je konzumacija njome obilježena. Tehnologija sama za sebe gospodari nama i našim ponašanjem, koristili je mi u svrhu «oslobođenja» ili «eksploatacije». Auto neće upaliti ako mi uključimo žmigavce, niti će promijeniti brzinu ako mi zarotiramo retrovizor. Proizvodna traka bilo koje tvornice neće proizvesti ništa ako svaki njen živi i mrtvi dio ne bude radio u skladu s tehnološkim pravilima koja ne možemo mijenjati, koja ne možemo ignorirati, na koja nikako ne možemo utjecati želimo li biti dio ovakvog «civiliziranog» društva. Oslobođenjem pojedinca od hijerarhijskih odnosa živih organizama u tvornici nećemo doživjeti i oslobođenje tog pojedinca od kontrole neživih mašina i mehanizama. Ne, on će i dalje ostati rob mašine koja će ga uporno tjerati da čini određene stvari, na određen način, za određenu svrhu da bi dobio točno određen rezultat. Može se reći da taj pojedinac neće više osjećati apsolutnu otuđenost od posla koji radi jer će svojim radom sudjelovati u proizvodnom procesu određene robe čijim će posjednikom biti on i svi oni koji su ga proizveli prije nego što je slobodno distribuiraju onima kojima je ta roba potrebna za zadovoljenje bioloških i socijalnih potreba. Ali to, nažalost, ne mijenja činjenicu da će, ostane li sustav tehnologije ovakav, većina od nas biti svedena na to da radi, čini i ponavlja zatupljujuće akcije svaki dan praveći od sebe debile, bez obzira na to je li konačni proizvod u kolektivnom vlasništvu svih nas ili nije.

Preuzmemo li društvo ovakvo kakvo ono jest, ne mijenjajući našu ulogu njemu i u prirodnom svijetu oko nas, nastavit ćemo graditi i održavati neslobodne odnose lišene autonomije ljudskog djelovanja i interakcije s prirodnim svijetom koji nas okružuje. Civilizacija kakvom je znamo strogo je antropocentristički uređena, što je svakako posljedica tisuća godina uvjeravanja samih sebe kako smo mi (ljudski rod) bez premca najvrjednije što je život stvorio, i kako sve ostalo, što možda ima svrsishodnu vrijednost, mora biti podređeno zadovoljenju naših potreba. Sve što vidimo i sve što nas okružuje toliko je postalo evidencijom naše civilizacije da se ostaci prirodnog teško mogu naći i vidjeti, a još je teže u njima uživati. Naš kontakt s prirodom, čiji dio nedvojbeno jesmo, danas se ostvaruje kroz novcem kupljene polovne ekvivalente prirodnog života. Kapitalizam svoju kontrolu širi stvaranjem potrošački nastrojenih ljudskih robota koji svoje otuđenje nadoknađuju cijeđenjem zadnjih prirodnih resursa. Broj ljudi na svijetu prerastao je bilo kakav smisleni odnos prirodne ravnoteže, ali bez obzira na sav tehnološki napredak i boljitak većina tog stanovništva živi na ivici siromaštva prouzročenoga kapitalističkim društvenim odnosima, tehnološkim napretkom i nametanjem civilizacijskih vrijednosti skrojenih na zapadu cijelom ostalom svijetu. Prirodni prirast pojedinih zemlja bio bi prirodno reguliran promjenama u ponašanju da te iste zemlje nisu prisiljene, pravilima nametnutim od strane zapadnih društava, od svojih ljudi činiti robove, koji, da bi osigurali kakvo-takvo potomstvo i nastavak funkcioniranja širih obiteljskih zajednica, moraju većim prirodnim natalitetom osigurati «uspješnost» barem jednom/j od njih u ovakvom društvu. Većina njih živi u potpunom siromaštvu ne samo zato što im je brojnost velika, već i zato što su pod pritiskom drugih sustava vrijednosti jednom u svojoj povijesti bili prisiljeni napustiti vlastite načine života i prilagoditi se novima, koji im nikada nisu dali priliku. Njihovo je prirodno okruženje u ime prosperiteta i bogatstva Zapada i kapitalizma uništeno, njihov način života onemogućen, a njima je u nasljeđe ostavljena pustopoljina u prirodnom i društvenom svijetu. Kapitalizmu je antropocentrizam u srži i primitivisti s pravom smatraju kako za to da bi se promijenio svijet nije dovoljno jedne gospodare svijeta zamijeniti drugima, kao što to, uostalom, svi anarhisti tvrde u slučajevima zamjene političkih vlastodržaca nekim novima, već je potrebno ulogu čovjeka u svijetu, a time i njegov odnos prema sebi i prema ostalim životnim bićima, uključujući planetu na kojoj živimo, u potpunosti srušiti i izgraditi novi.

No, osobno ne mogu reći da mislim kako je svaka od primitivističke kritike utemeljena, niti smatram da se radi o besprijekorno argumentiranoj ideji koja će zamijeniti sve ostale. Smatram da je za naš pokret, a posredno i svijet, izuzetno važno shvatiti potrebu učenja novih stvari i primjena novih ideja, ne odbacujući ih redom samo zato što su nove, drugačije, radikalnije od onih koje i sami zagovaramo. Problem je sindikalista, ali i primitivista, u tome što svoje teorije i prakse doživljavaju predogmatično, uvjereni u njihovu jedinu ispravnost. Kao što je očito da tehnologija nije i ne može biti upotrijebljena za dobro ukoliko je stvorena na procesu automatizacije i otuđenju, kao što tvrde primitivisti, jednako je tako očito da povratak prirodi, koji zagovaraju primitivisti u onom obliku u kojemu ga zagovaraju, nije moguć, barem ne sada u ovakvome društvu, i ne bi smio biti jedini ispravni način života jer u svojoj «ispravnosti» krije tendenciju autoritativnosti, i ideologije. Ne možemo graditi novi svijet sada i ovdje ne rušeći upravo procese koji su do izgradnje ovakvog svijeta i doveli, ali jednako tako ne možemo zanemariti činjenicu da je svijet i život u njemu evoluirajući organizam koji svoju slobodnu ekspresiju ne može proživljavati jedino onako kako je to bilo moguće prije 2 milijuna ili prije 100 godina. Svoje ideje, kako to ostvariti, morat ćemo razvijati nadopunjavajući vlastite ideje novima, i istovremeno priznajući vrijednost starih ideja, a ne bježeći od njih.

osovine dobra

osovine dobra
osovine dobra
osovine dobra

>> blok pripremio i napisao: Vid Jeraj

Nastavljamo s izvješćima iz zemalja proglašenih «Osovinama zla». Od početka ovoga projekta do danas upoznajemo sve više i više ljudi koji su bili na Bliskom istoku, koji svjedoče o prisnosti među pojedincima, unikatnoj pitomosti te prijateljstvu prema strancima kao najvažnijim tekovinama starih civilizacija. Velike sile nastoje predstaviti drugu sliku, mediji ističu kako se Iran ne pridržava uputa o nuklearnom programu, i slično. Usprkos tome, cilj nam je predstaviti praktičnu etnologiju, sa što više mikro-priča iz sadašnjosti i bliske prošlosti. Ovo je poglavlje posvećeno Iraku, dok u sljedećem broju nastavljamo sa sličicama iz Sirije i Afganistana.

Sve komentare, poticajne i podrivačke, kao i svoja iskustva možebitnih kontakata s bliskoistočnim kulturama, slobodno šaljite na adresu redakcije 04@clubture.org, s naznakom «za Osovine dobra».

Baghdad

10 • IRAK

Devetoga travnja, na dan sprovoda Svetog Oca Pape, te vjenčanja engleskog princa sa svojom konjolikom izabranicom, u Bagdadu, Mosulu, Anbaru i diljem južnog Iraka održani su prosvjedi tisuća Iračana u povodu dvije godine od izbijanja rata u zemlji. Prosvjede su masovno poduprli šijiti i pristaše Al-Sadra, uz omanje demonstracije sunita. Najčešće su se izvikivale parole poput: *«No to America. No to terrorism. No to occupation. No to the devil. No to Israel.»* Središnji je prosvjed, a procjenjuje se da ga je posjetilo oko stotinu tisuća ljudi, vođen na bagdadskom trgu Firdaws. Bagdađani ga zovu «trgom budućeg oslobođenja».

Rat je svrgnuo diktaturu Saddama Huseina, a kao svoj nusprodukt privukao i kompletnu devastaciju najstarije svjetske kulture, sumerske, iz koje potječu pismo, kotač, plug i tako, još neke stvari koje od 20. stoljeća više nisu u uporabi. Kolekcionari širom svijeta zgražaju se, pretpostavljajući da po količini otuđenih relikvija u bagdadskoj knjižnici vjerojatno možemo očekivati da British Museum dogradi još koji kat. No, zlobu na stranu, u sljedećem tekstu navodi se nekolicina povratnih informacija o atmosferi u «najopasnijem mjestu na svijetu», kakvim je šef CIA-e proglasio Irak. O Iraku saznajemo iz podataka dostupnih u londonskoj i newyorškoj Književnoj reviji, s blogova i iz korespondencije e-mailom.

br. 1 • MAKAM

Makam se najčešće prevodi kao «mjesto» ili «situacija». U glazbenom kontekstu, sama se riječ odnosi na dva konteksta glazbenih oblika. Iračka definicija makama ne vrijedi za ostatak arapskoga svijeta. U arapskom svijetu pojam makama odnosi se na specifičnu vrstu orijentalnih ljestvica, kojih u arapskoj klasičnoj glazbi zbog tzv. «mikrotonova» ima puno više negoli u zapadnoj klasičnoj glazbi. Arapi, naime, poznaju i tonove manje od polustepena; primjerice, ton se nalazi

i između C i C#, kao i između C# i D. Istovremeno se u iračkoj klasičnoj glazbi pojam makama rabi kao pojam za posebnu vrstu suite, koja se sastoji od improvizacije osnovane na pojedinim standardnim pravilima vezanim uz izvedbu ili samu glazbenu estetiku. U tom je smislu irački makam istovjetan turskom ili azerbejdžanskom «mugamu», iranskom «dastgahu» i uzbekistanskom «makamau». Zanimljivo je, pak, da su glavne arapske ljestvice u međuvremenu poprimile mnoga arapska i kurdska imena.

Dragi Šestić, čovjek iza projekta Mostar Sevdah Reunion, trenutačno je u studiju kao producent novog CD-a najveće živuće pjevačice makama, Iračanke Faride Ali. Svojevremeno je otkantao Petera Gabriela jer je Gabriel htio da MSR objave CD za njegovu glasovitu etiketu Real World. Šestić je producent CD-a Ljiljane Petrović Butler i ciganskog harmonikaša Fulgerice. E-mailom nam je ukratko i nevoljko potvrdio da doista snima CD s Faridom, koja trenutačno najveće uspjehe postiže u Francuskoj, Španjolskoj i Portugalu. Na stranici www.iraqimusic.com pohranjeno je mnoštvo mp3ja iračkoga makama iz razdoblja uoči Drugog svjetskog rata. Je li potrebno reći da su svi izvođači muškarci, kao i da će reakcija na žensku izvođačicu makama vjerojatno burno odjeknuti arapskim svijetom?

br. 2 • RAZGLEDNICA IZ BAGDADA

Sustav mobilne telefonije uveden je nakon pada Saddama, ali kako su mobiteli iz šverca, često uopće ne rade. Učestale su redukcije struje i nestašice vode. E-mailovi koje iz Bagdada šalju anonimni vojnici govore o paranoji i stresu kao pravim vladarima grada: vojska automobile, primjerice, vozi uglavnom brzinom od 170 do 200 km/sat, dok narod to obavlja što sporije kako ne bi privukao pažnju Iračke nacionalne garde, koja kao plaćenička vojska tijesno surađuje s vojskom SAD-a. «Gardiste» mnogi Iračani mrze, i smatraju izdajicama vlastitoga naroda. Zato ovi nose maske, zbog čega nalikuju na paravojne postrojbe. Završe li u bolnici, od straha čak ni tada ne skidaju maske s lica.

br. 3 • KORUPCIJA

Sadašnja je vlada na glasu kao vrlo korumpirana. Njeni su se ministri u kratkome roku pokazali nesposobnima voditi iračko gospodarstvo. Oni su uglavnom ljudi koji su dugo vremena boravili izvan Iraka, a po raznim zapadnim zemljama još uvijek im žive obitelji koje redovno posjećuju. Jedan je irački dnevni list pisao kako je oko Nove godine cijeli kabinet bio *«na neodložnim putovanjima izvan zemlje»*. Iz Londona, Pariza, New Yorka i Dubaija daju izjave o usponu demokracije u Iraku i protjerivanju pobunjenika koji sudjeluju u gerilskim ratovima ili podmeću bombe.

br. 4 • ŽENE I DRUŠTVENE PROMJENE

Na snazi je odluka da žene moraju biti pokrivene od glave do pete, za razliku od razdoblja Saddamove vlasti kada su žene smjele nositi hlače. Cinični komentar jedne

mlade Iračanke glasi: *«U dvije godine dospjeli smo od sekularne države do zemlje koju vode religijski fanatici.»*

br. 5 • ODNOSI MEĐU NARODNOSTIMA

Smatra se da su Kurdi jedini koji su dosad imali koristi od američke invazije. Nakon pola stoljeća dopušteno im je vratiti se iz izbjeglištva u Mosul, treći irački grad po veličini, na sjeveru države. Što je još važnije, kontroliraju i grad Kirkuk, te obližnje naftne plantaže. U bliskoj se budućnosti predviđa izbijanje rata između Kurda i Arapa, prije negoli između šijita i sunita. U Bagdadu je već nekolicina gradskih četvrti u kojima šijiti i suniti žive u mirnim odnosima, a miješani su brakovi sve češći.

br. 6 • IZ KNJIGE ČLANA CHUMBAWAMBE

Danbert Nobacon iz Chumbawambe piše knjigu o nastanku Iraka: *«Za Amerikance je rat u Iraku poput partije šaha, koji predviđa poteze Amerike kao supersile u sljedećih dvadesetak godina. Rat je postavio SAD u ključnu poziciju za kontrolu iračke nafte i s te pozicije bit će u mogućnosti onemogućiti razvoj svojih suparnika i potencijalnih supersila, Kine i Indije. Bez obzira na kaos stvoren na iračkom tlu, rat je veliki dobitak za njih.»*

br. 7 • DETONACIJE & BOMBARDIRANJE

Apsurd slika iz svakodnevnog života u skloništima stanovnika Iraka nije ništa puno drukčiji od situacije koju su preživjeli ljudi na ovim prostorima. Na žalost. Klinci se raduju što ne moraju rano na spavanje, ne moraju ići u školu, radijatori na benzin se gase kako ne bi eksplodirali zbog zalutalog projektila, a prozore se otvara širom da ne bi eksplodirali zbog detonacija. Stariji se muškarci ne razdvajaju od malih tranzistora na kojima stalno slušaju vijesti, majke i bake se stalno mole. U porastu je broj bandi organiziranih mobitelima, računalima i naoružanjem, koje već kontroliraju i cijele četvrti. Osim žena istaknutih u društvu, sve češće su na meti i pripadnici intelektualnih slojeva.

br. 8 • BORBA ZA BENZIN

Dok mediji na broj mrtvih u svakodnevnim sukobima uglavnom dodaju podatke o sastavu demokratske vlade, iz blogova iskaču priče o narodu koji se bori da stekne pravo na gorivo za agregate. Ironija je da litra benzina u Bagdadu, glavnom gradu države koja doslovno pliva na nafti, košta oko 1250 iračkih dinara, što je skoro 1 dolar, nasuprot pet centi koliko je litra stajala uoči izbijanja rata. Šverceri često ljudima prodaju plinske boce punjene vodom, tako da su obični Iračani prisiljeni «kuhati» jela na radijatoru.

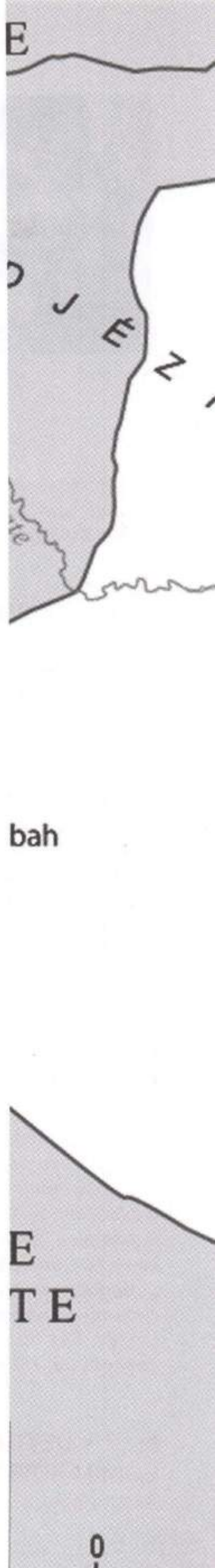
br. 9 • MEDIJSKI RAT

Radijski program Voice of America mogao se uhvatiti već uoči rata. Nakon izbijanja rata, na radijskom se programu

mogao čuti mehanički glas koji slušateljima govori da polože oružje i ostanu u svojim kućama. Preko satelita stalno se prikazuju američki sitcomovi i filmovi te se sluša i američka glazba. Osim u Iraku, tako je to i u cijeloj regiji i obavlja se vrlo lukavo.
Al-Hurra je program koji su Amerikanci posvetili arapskom svijetu, i prikazuju prevedene dokumentarce o pojedinim povijesnim događajima (samo američki dokumentarci) ili dokumentarce o filmskim zvijezdama (samo američkima), ili reklamiraju turistička odredišta. Uz sve to, arapski programi puštaju vijesti koje sliče programima televizijske kuće Fox, samo na arapskom.
Drugi je od njih Al-Iraqiya, koji navodno sponzoriraju Amerikanaci, ali je očito kako je proiranskog i antisunitskog usmjerenja. U jednoj se emisiji bave teroristima, sve ne bi li pokazali da i Iračka nacionalna garda, okrenuta protiv vlastitog naroda, radi nešto korisno. Zanimljivo je da svi teroristi nose sunitska imena, kao Umar, Usman... Teroristi javno pred kamerama priznaju kako u džamijama izvode seksualne perverzije, siluju žene i slično. Sami Iračani ne vjeruju u te sadržaje jer je previše očito da podržavaju američku definiciju po kojoj je svaki sunitski Iračanin jednako islamski fanatik.
MBC je televizijska kuća koju podržava Saudijska Arabija, iako joj je sjedište u Londonu i Dubaiju. Započeli su emitiranje nekolicinom različitih programa, uglavnom arapskih i ne toliko nasilnih, te prikazivali talk-showove, debate i egipatske filmove s povremenim emisijama o glazbi i stilu života. Zatim je uslijedio i MBC-jev program Al-Arabia, informativni program nalik na emiratsku inačicu Al-Jazeere. Malo pomalo, dao se uhvatiti i MBC-jev Drugi program, koji je prikazivao samo engleske filmove i emisije, u rasponu od talk-showa poput Oprah do sitcoma poput Prijatelja, Treći kamenčić od sunca i Seinfelda. Nedugo nakon toga, Drugi je program preko noći počeo 24 sata na dan prikazivati stare westerne Clinta Eastwooda, kao i novije, poput *Čudesnog uma*, i slične. Emisije i sitcome koje su navikli puštati na tom programu prebačene su na novi, Četvrti program MBC-ja.
Nedugo nakon toga, Četvrti se program pretvorio u konstantnu propagandu američkih medija, s vijestima od jutra do mraka. Dnevne emisije svode se na naslove poput *60 Minutes, Good Morning, America, 20/20, 48-Hours, Inside Edition, The Early Show*... Istovremeno, iskvareni glas s arapskim naglaskom ponavlja rečenicu: *«So, you can watch what they watch!»* Što bi, valjda, trebalo značiti isto što i milijuni Amerikanaca.

br. 10 • OD «ZAVADI KAKO BI VLADAO» DO «POŽELJNOG CINKARENJA»

Osim što su supersile Velika Britanija, Francuska i SAD početkom 20. stoljeća praktičnom primjenom izreke «zavadi, pa vladaj» udarili temelje zbrci koja i danas vlada među žiteljima Mezopotamije, vojska SAD-a unatrag dvije godine uvodi i cinkarenje kao poželjan obrazac ponašanja. Što ratni profiteri koriste kako bi se, uz bogatu nagradu, riješili i vlastitih neprijatelja, bez obzira na to jesu li prokazani pojedinci doista «neprijatelji iračkoga naroda» ili ne. Povjesničari američke špijunaže govore kako je dotična metoda propala već u samome početku primjene. Naime, CIA je u Vijetnamu, u sklopu Projekta Phoenix, lišila života desetke tisuća osoba koje nisu imale nikakve veze s vijetkongovskom gerilom, a niti s njihovim simpatizerima.

Zâkhoû
Dahoûk
Tall 'Afar
Mossoul
Arbîl
Qaïyârah
As Soulaïmânîyah
Kirkoûk
Tigre
Baïdjî
Tikrît
Sâmarrâ
Lac Tharthâr
Ba'qoûbah
Ar Ramâdî
Al Falloûdjah
BAGDAD
Al Moussaîyib
Bahr al Milh
Karbalâ
Al Hillah
An Nadjaf
Ad Dîouânîyah
Al Koût
Al 'Amâra
As Samâouah
An Nâssirîyah
Lac al Hammâr
Bassora
Az Zoubaïr
KURDISTAN
MESOPOTAMIE
IRA
43
100
200 km

Umjetnost koja ne može formirati društvo i
tako prodrijeti u srce pitanja društva,
na kraju djeluje na pitanje kapitala,
i nije umjetnost.

(J. Beuys, 1985.)

Joseph Beuys

I. dio

>> pripremila: Tanja Topolovec

Jedan je od naj(manje) poznati(ji)h umjetnika (šamana) šezdesetih godina i jedan od najpoznatijih učitelja 20. stoljeća - Joseph Beuys, čije se djelovanje na umjetničkoj sceni objašnjava kao performans kojim stimulira, putem alata umjetničkih poruka, mutacije socijalnih struktura.

Pisati o Beuysu gotovo je nemoguće, poznavati ga još manje, ako niste upoznati sa svime što je radio, ako ne znate gdje je sve bio i što je doživio, gledajući umjetnost kao što ju je on gledao - kao život sam.

U ovih par redaka koji slijede samo je malen dio iz čitavoga opusa njegova djelovanja.

künst = kapital

Jedna od temeljnih poruka J. Beuyusa usidrena u njegovim predavanjima, djelima, intervjuima - bila je da ljudi mogu i moraju učiti biti kreativni na mnogo različitih načina. Njegovo mišljenje/ ideja *svatko je umjetnik* nije sugerirala to da bi se svi trebali baviti onime što se podrazumijeva tradicionalnom umjetnošću; da ne gledamo na kreativnost kao kraljevstvo umjetnika, već da bismo se svi trebali priključiti u kreativno razmišljanje na svojim područjima specijalizacije/ djelatnosti.

Prema njegovu mišljenju, nužne čovjekove potrebe trebaju proći kroz *proizvode duhovnih dobara* u formama ideja, umjetnosti i edukacije; time želi reći: *Mi ne trebamo sve što smo mislili kupiti danas da bismo zadovoljili zaradu privatnog kapitalizma.* Sloganom *Künst = Kapital* (umjetnost = kapital) sugerira da su umjetnost i kreativnost nov način plaćanja, novac za transformaciju društva; kapital zamjenjuje sposobnost, novac nije ekonomska vrijednost misli.

čitav je svijet sveučilište

Zalagao se za prava studenata, prava *maloga čovjeka*, razvijajući ideju da svatko ima pravo na znanje i o školi koja bi djelovala izvan akademskoga sustava; na svoju je katedru dopustio ulazak svim studentima, bez obzira na to jesu li bili primljeni na Düsseldorfsku umjetničku akademiju. Netradicionalna i antibirokratska pedagoška psihologija, politički aktivizam usađen u njegovim učiteljskim strategijama, sudjelovanje u osnivanju nekoliko aktivističkih grupa te sporovi sa školskom administracijom, nakon jedanaest su godina rada rezultirali nenajavljenim otpuštanjem Beuysa s radnoga mjesta.

Neka od njegovih djelovanja:

- 1967. skup Njemačke studentske stranke kao metastranke - svjetsko razoružavanje i edukacijske reforme, Beuys i cca. 200 studenata.

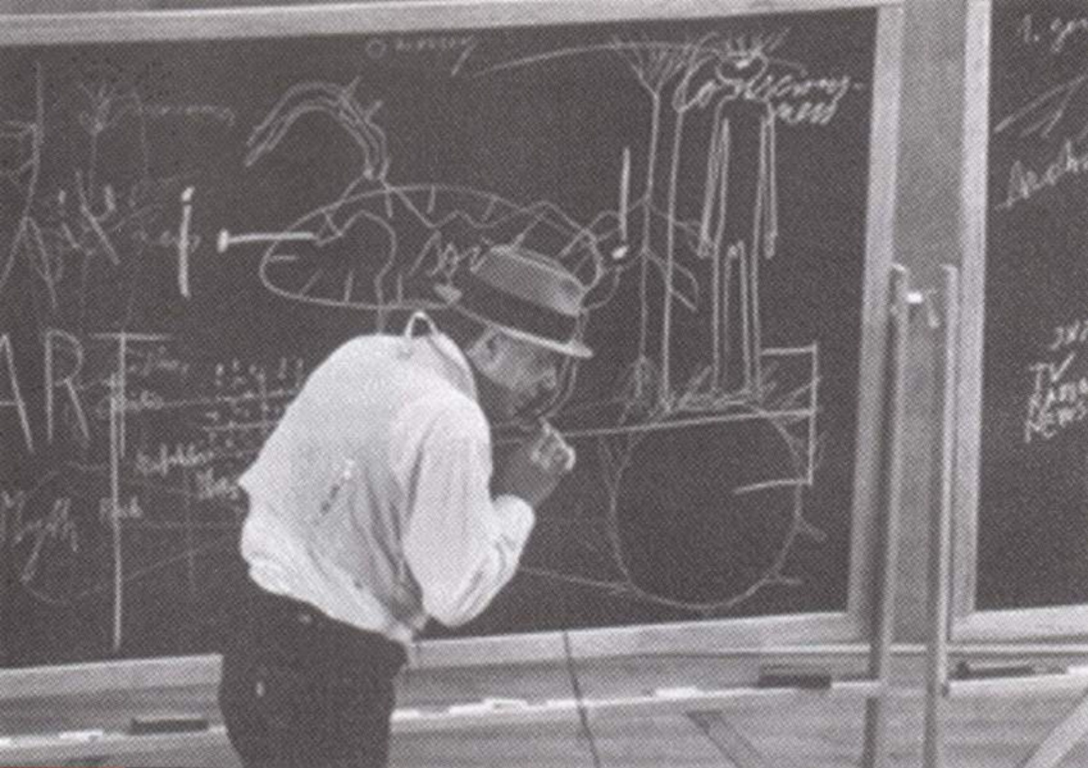
- 1970. Organizacija za direktnu demokraciju pomoću referenduma - predlaganje povečanja politike moći individue.

- 1972. na nacionalnoj izložbi suvremene umjetnosti Documenta 5 otvorio je svoj izložbeni prostor kao privremeni informacijski ured za rasprave i diskusije o *direktnoj demokraciji*, gdje je pozivao sve posjetitelje da se pridruže u širenju informacija i ideja o demokraciji.

- 1972. Slobodno međunarodno sveučilište - FIU: naglašavanje kreativnog potencijala u svim ljudima i širenje ideja (uredi koji su osnovani širom Europe od kojih nekoliko još i danas funkcionira).

- 1978. Rundschau - manifest; oličenje ideja, zahtjeva, molba koje je Beuys promovirao godinama prije u FIU - kasnije postaje temeljnim dokumentom za Green Party.

- 1982. zajedno sa sudionicima FIU započeo je akciju 7000 hrastova u Kasselu - akcija sadnje 7000 hrastova pod idejnim sloganom *Urbano pošumljavanje, ne urbana administracija.*

eph Beuys, *I Like America and America Likes Me*, 1974, (Coyote), 20.-25.5.1974
d alle tidligere udsagn, der overtager datoen for dialogen med præerieulvene fra plakat og indbydelse, begyndte aktionen allerede den 20. maj med Beuys' ankom
ufthavnen, indtoget i Manhattan i en ambulance og det første møde med præerieulvene. Den offentlige aktion i buret fandt sted den 23., 24. og 25. maj, afrejsedagen.

seph Beuys, *I Like America and America Likes Me*, 1974, (Coyote), 20.-25.5.1974
tgegen allen früheren Angaben, die das Datum des Dialoges mit dem Kojoten von Plakat und Einladung übernehmen, begann die Aktion bereits am 20. Mai mit der A
nft von Beuys am Flughafen, dem Einzug in Manhattan in einem Krankenwagen und der ersten Begegnung mit dem Coyoten. Die öffentliche Aktion im Käfig fand am
3., 24. und 25. Mai, dem Abreisetag, statt.

seph Beuys, *I Like America and America Likes Me*, 1974, (Coyote), 20.-25.5.1974
gainst all previous statements, taking over the date of the dialogue with the coyote from poster and invitation, the action already began on 20th May with Beuys's arriva
the airport, his entering Manhattan in an ambulance and his first meeting with the coyote. The public action in the cage took place the 23rd, 24th and 25th May, the de
rture day

I like America and America likes Me, New York, 23.-25. svibanj 1974

Primivši u svoju klasu 142 studenta odbijena na prijamnom ispitu, Beuys je istaknuo manjkavost postojećih sveučilišnih struktura.

To ne znači da je studentima dopušteno osjećati se kod mene kao kod kuće, kako su to često pogrešno interpretirali. Umjesto toga ja ih ispitujem vrlo detaljno kako bih odredio hoće li studij na umjetničkoj akademiji imati ikakve istraživačke vrijednosti za njihov život. Prema mome mišljenju, postojeća praksa da se primaju na akademiju na osnovi mape crteža koje kandidati moraju predati nije više opravdana. Jer je moje iskustvo s tim načelom izbora vrlo nepovoljno. Moje najzanimljivije studente, kako to već biva, nećete naći u redovima onih studenata koji su predali sjajne mape, nego prije među onima koji su bili odbijeni.[1]

[1]dossier beuys, biblioteka fluxus, zagreb, 2003., str. 26.

Svjesni činjenice da umjetničko djelo i djelovanje žive u procesima nastajanja istih, ne možemo se zadovoljiti bezličnošću postavki kojima nas obasipaju muzejske i galerijske postavke, barem ne Beuysova rada, stoga pozdravljam akciju dvojice umjetnika:

Festival nove umjetnosti, Aachen, 1964

OBRAZLOŽENJE RADA «ENIGMA OBJEKTA»

Budući da smo u istražnom postupku Policijske uprave zagrebačke osumnjičeni za kazneno djelo krađe DVD diska koji sadrži 35 Fluxus umjetničkih filmova odnosno za kazneno djelo koje nismo počinili i sa kojim naš projekt besplatne distribucije DVD-a sa 4 dokumentarna filma o Josephu Beuysu nema nikakve veze, smatramo se dužnima objasniti u čemu se sastojala osnovna ideja naseg čina.

Krađa je nasilje, a naš čin je bio komentar na konvenciju sustava umjetnosti i rutinu izlaganja umjetničkih djela. Namjera je bila «osloboditi» Beuysa i učiniti ga pristupačnim u skladu sa stavovima koje je zastupao. Neprimjerena prezentacija Beuysovog rada iskrivila je prirodu njegovog rada koja uključuje izravnu komunikaciju s ljudima i poticanje na dijalog. Zato smo odlučili vratiti ga tamo gdje pripada. Izvaditi ga iz tako zatečenog, tužnog konteksta izložbe u koji je bio stavljen. Smatramo kako su Beuysove ideje socijalne skulpture, koliko god bile utopističke, i danas aktualne. Stoga smo se i odlučili na besplatnu distribuciju DVD-a, u svrhu edukacije i poticanja dijaloga među zainteresiranom publikom. Kako bi djelovali u tom smislu bilo je nužno napustiti komfor kojeg pruža djelovanje unutar umjetničkog sustava, prijeći granicu, te uzrokovati koliziju pravnog i umjetničkog sustava, koji su inače strogo utvrđeni i usklađeni. U tom smislu napravili smo nešto što se može smatrati kaznenim djelom i za što smo spremni snositi posljedice. Smatrali smo to u ovom slučaju ispravnim i iskrenim činom. Zato su naša imena i bila javno obznanjena - nismo to učinili anonimno, skrivajući se ili radi osobne koristi i profita. Smatramo kako se naš rad-komentar ne iscrpljuje u činu «krađe» i takva bi kategorizacija predstavljala potpuno pogrešan fokus za njegovu interpretaciju. Tim činom željeli smo podcrtati kako je Beuys, metaforički rečeno, već «ukraden» polaganjem bilo čijeg prava na njegovo djelo. Željeli smo ga simbolično osloboditi i za to je bilo potrebno svojevrsno «nasilje». Uzrokovali smo sukob dvaju sustava. Povrh svega, držimo kako se u našem slučaju ne može govoriti o pukoj krađi iz jednostavnog razloga što smo DVD s izložbe vratili za otprilike 45 minuta.

Svoj čin smatramo umjetničkim radom-komentarom koji uključuje akciju presnimavanja i besplatne distrubucije DVD-a, izradu internet stranice i preuzimanje odgovornosti za počinjeno kazneno djelo.

Osnovna ideja bila je komentar stanja sustava i iniciranje dijaloga o problemu koji smo uočili. Zato su i različite interpretacije integralni dio našeg rada i svjesni smo da se rad može promatrati iz konteksta pravne ili umjetničke pozicije. Kršenje zakona bila je samo nužna i neizbježna nuspojava osnovne ideje. Naš primarni poticaj nije bilo piratstvo, lopovluk, korist, hvalisanje... Slobodnom, besplatom distribucijom DVD-a željeli smo postaviti pitanje vlasništva - koncepta koji vlada unutar sustava umjetnosti . Distribucijom DVD-a s filmovima Josepha Beuysa željeli smo omogućiti svima zainteresiranima neposredniji kontakt s radom Josepha Beuysa. Tu odluku olakšalo je iznenađujuće otkriće kako je prezentirani materijal na izložbi «Enigma objekta» zapravo već «spržena» kopija. Osjetili smo se odgovornima reagirati na tu činjenicu.

Na ovom webu javno smo objavili svoju akciju, opisali je, iznijeli razloge te priznali počinjeno djelo. Upravo u tim činjenicama i jest smisao našeg rada-komentara. Bez javnog priznanja, s punim imenima i prezimenima, razlozi i intencije našeg čina ostali bi javnosti potpuno nepoznati i time bi svrha rada bila promašena. Svojim činom željeli smo ukazati na mogućnost nadilaženja sustava umjetnosti kao mjesta ekskluziviteta ljudskog kreativnog potencijala. Moguća revizija sustava umjetnosti koja je implicirana u našem činu daje šansu raspravi o razlikovanju poimanja kreativnog čovjeka (umjetnika) i beuysovski shvaćene kreativnosti čovjeka. Smatramo kako je potrebno usporediti materijalnu štetu nanijetu instituciji s pozitivnim učinkom naše osnovne ideje. Ne tražimo od javnosti podršku za krađu. Smatramo da i pored počinjenog prekršaja naš čin ima elemente zbog kojih ga se može smatrati, i zbog kojih ga mi smatramo umjetničkim radom-komentarom.

Hvala.

Nikica Klobučar, Gordan Karabogdan, u Zagrebu 2.travnja 2005.

evo par linkova gdje možete saznati više o Beuysu:

www.walkerart.org
www.conceptualismo.com
www.nonstarvingartists.com
www.artdreamguide.com
www.artmuseums.harvard.edu
www.info.pro.br
schulen.dusseldorf.de
arts-sciences.cua.edu

HRVATSKO DRUŠTVO LIKOVNIH UMJETNIKA **HDLU** CROATIAN ASSOCIATION OF ARTISTS
DOM HRVATSKIH LIKOVNIH UMJETNIKA
10000 ZAGREB, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA 56, HRVATSKA / CROATIA
HOUSE OF CROATIAN ARTISTS

U Zagrebu, 5. 4. 2005.

Reakcija povodom članaka u dnevnim novinama

Konceptualni umjetnik Gordan Karabogdan ove je godine primljen u Hrvatsko društvo likovnih umjetnika na temelju dosadašnjeg rada, kojim je pokazao umjetničku zrelost, a Nikica Klobučar perspektivni je mladi povjesničar umjetnosti i likovni kritičar koji je ove godine pozvan na sudjelovanje u žiriju Zagrebačkog salona u organizaciji HDLU-a. Autorima projekta „Enigma objekta" Gordanu Karabogdanu i Nikici Klobučaru ovim putem pružamo podršku, jer su akciju, od početka javno prezentiranu i obrazloženu na web stranici, izveli s plemenitim namjerama u skladu s porukom Beuysova djela. Njihov postupak smatramo umjetničkim, a ne kriminalnim činom.

Vatroslav Kuliš, predsjednik HDLU-a

V. Kuliš

HRVATSKO DRUŠTVO LIKOVNIH UMJETNIKA ZAGREB HRVATSKA

Više o karavani možete pročitati na http://bezsile.blogger.ba

>> pripremio: Pero Gabud

Regionalna mreža inicijativa za prigovor savjesti «Prigovor za mir» u suradnji s Građanskim paktom za jugoistočnu Europu i War Resisters Internationalom te mnogobrojnim suradnicima/ama, aktivistima/cama i grupama, od 1. do 15. svibnja organizira mirovnu aktivističku karavanu «Mir u izgradnji!». Karavana mira, u kojoj sudjeluje oko 60 mladih umjetnika/ca i mirovnih aktivista/ica iz regije, zaustavit će se u 12 gradova Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije i Crne Gore, Makedonije i Grčke.

Karavanu mira organiziraju i vode aktivisti/ce iz regije koji/e se godinama bave promocijom prava na prigovor savjesti, ali i promoviranjem antimilitarističkih, pacifističkih i aktivističkih vrijednosti, pa su tako i ciljevi ove aktivnosti: *afirmacija mirovnoga rada, jačanje aktivističke scene na ovim prostorima, iniciranje regionalne inicijative za demilitarizaciju regije te promocija potrebe ukidanja obaveznog služenja vojnog roka u čitavoj regiji.*

Aktivnosti koje karavana planira u sklopu posjeta gradovima imaju za cilj uključivanje što više ljudi u promociju ideja koje karavana zastupa, kao i kreativne prezentacije ideja, poruka i vrijednosti karavane radi što efikasnijega slanja poruka javnosti regije.

aktivistička karavana mira MIR u izgradnji

Aktivnosti karavane:

• **Ulične akcije** – podjela promotivnih materijala, potpisivanje peticija, panoi s porukama i zahtjevima, odgovori na pitanja posjetitelja.
• **Hrana, ne oružje** – podjela besplatne vegetarijanske hrane uz mirovne poruke te povezivanje «Hrana, a ne oružje» grupa u regiji.
• **Mirovne izložbe** – izložbe promotivnih panoa, poruka i sl.
• **Kreativne umjetničke radionice** – umjetničke radionice tijekom događanja aktivnosti u gradovima.
• **Projekcije filmova** - filmova o prigovoru savjesti i drugih filmova mirovne tematike.
• **Strip radionice** – crtači stripova rade stripove tijekom trajanja akcija.
• **DJ radionice** – puštanje muzike, kombiniranje s drugim sadržajima.
• **Hip-hop radionice** – radionice stvaranja i izvođenja hip-hop tekstova tematski povezanih s ciljevima karavane.
• **Slam poezija** – izvođenje tematske slam poezije po gradovima.
• **Otvoreni radio** – prilozi, ankete, proglasi, top-liste, gosti – radio na trgovima u gradovima s cjelodnevnim programom.
• **Kazalište** – predstave i performansi na mjestima organiziranja akcija.
• **Mirovni panoi** – prazni panoi koje u formi kreativne radionice ispisuju posjetitelji.
• **Grafiti** – pronalaženje i prebojavanje grafita s porukama mržnje te izrada grafita s mirovnim porukama.
• **Radionice izrade promomaterijala** – izrada i štampanje majica i drugih predmeta različitim tehnikama s porukama karavane.
• **Koncerti** – u svakome od gradova, prema mogućnostima, organizirat će se i večernje aktivnosti (koncetri, partyji i slično).

Nakon prolaska kroz Zagreb, Šibenik, Mostar, Sarajevo, Tuzlu, Banja Luku, Novi Sad, Beograd, Niš, Skoplje i Prilep, 12. svibnja karavana «Mir u izgradnji!» dolazi u Solun gdje će zajedno s aktivistima/cama War Resisters Internationala dati podršku grčkim prigovaračima savjesti čije se osnovno ljudsko pravo na prigovor savjesti krši već desetljećima, te na taj način 15. svibnja, na Svjetski dan prigovarača i prigovaračica savjesti, završiti svoje putovanje.

Prigovor savjesti

>> izvor: www.ebcobalkan.com

Prigovor savjesti na vojnu službu jest odbijanje služenja vojnoga roka iz vjerskih, filozofskih, moralnih ili bilo kojih drugih razloga savjesti. To je pravo izvedeno iz slobode savjesti, mišljenja i vjerovanja i pripada osnovnim ljudskim pravima. Prigovor savjesti pravo je svakoga od nas da odbije službu u vojnim snagama i ustanovama i samim tim odbije sudjelovanje u bilo kakvom vidu rata ili priprema za rat... Iako se sve veći broj zemalja odlučuje ukinuti obveznu vojnu službu, ima i država koje to još uvijek ne čine. Postoje međunarodni dokumenti koji od tih država traže da prigovaračima savjesti osiguraju alternativnu civilnu službu. Ta se služba u najvećem broju zemalja obavlja u ustanovama i organizacijama koje se bave djelatnostima od općega interesa, kao što su humanitarne, spasilačke, ekološke, obrazovne i druge organizacije. Prigovor savjesti, ipak, ne završava se samo na alternativnoj civilnoj službi. U nekim zemljama Europe totalni prigovarači savjesti odbijali su služiti civilnu službu, smatrajući da se i ona može zloupotrijebiti u vojne svrhe, pravdajući to činjenicom da i civilna služba ima svoj korijen u vojnoj regrutaciji. Neki su išli i dalje i čak odbijali platiti državi onaj dio poreza koji se upotrebljavao u vojne svrhe, tako da i danas postoji jak pokret prigovora savjesti na vojne troškove, koji je dalje povezan s idejama konverzije vojne industrije u civilnu...

Povijest prigovora savjesti

U Prvom svjetskom ratu broj prigovarača savjesti u Britaniji procjenjivao se na 16 tisuća, dok su u SAD-u podnesene 64 693 molbe za služenje u neborbenim jedinicama. U Drugom svjetskom ratu u Britaniji je oko 60 tisuća muškaraca i oko tisuću žena zatražilo status prigovarača/ica savjesti, dok se u SAD-u ukupan broj prigovarača savjesti procjenjivao na 100 tisuća. Godine 1939. preko 100 tisuća članova britanskoga Peace Pledge Uniona pojedinačno je potpisalo deklaraciju u kojoj se kaže: «Ja odbacujem rat i nikada više, direktno ili indirektno, neću podržavati niti odobravati nijedan rat.» Krajem šezdesetih godina prošloga stoljeća samo je 16 od ukupno 140 država imalo nekakav oblik zakonske odredbe o prigovoru savjesti na vojnu službu, ali se od tada do danas taj broj znatno povećao, posebno u Europi gdje danas skoro sve države priznaju pravo na prigovor savjesti, a ono se navodi i u međunarodnim dokumentima o ljudskim pravima i vidi se kao logičan izvod iz prava na slobodnu savjest. Prva europska institucija koja je uzela u razmatranje pitanje prava na prigovor savjesti bila je Parlamentarna skupština Vijeća Europe, ponajprije zahvaljujući naporima Amnesty Internationala koji je još 1965. godine zahtijevao da se pravo na prigovor savjesti navede kao logičan izvod iz prava na slobodnu savjest, mišljenje i religiju, koje je navedeno u članku 9. Europske konvencije o ljudskim pravima. 26. siječnja 1967. usvojena je Rezolucija 337 Vijeća Europe u kojoj je navedeno da se svim osobama koje ne žele služiti vojnu obavezu iz razloga savjesti ili dubokog uvjerenja (religijskog, etičkog, moralnog, humanitarnog, filozofskog i slično) to pravo mora omogućiti. Komisija za ljudska prava Ujedinjenih naroda prvi je put službeno priznala pravo na prigovor savjesti 10. ožujka 1987. godine i apelirala na sve države članice UN-a da to pravo primjenjuju u praksi.

History of Conscientious Objectors' Day

>> piše: Rudi Friedrich
>> izvor: www.wri-irg.org

International Conscientious Objectors' Day is closely linked to the International Conscientious Objectors' Meeting (ICOM). Between 1981 and 1997, ICOM was organised every year by groups affiliated to War Resisters' International. It was held in the Netherlands, Spain, France, Slovenia, Austria, Hungary, Turkey, Colombia, and Chad, among others. While in the first years the focus was on the exchange of ideas and international networking among active conscientious objectors, later an additional objective was added. In countries where the situation of conscientious objectors was particulary difficult (and in some cases still is), the international presence of activists lead to a strengthening of the COs living in the country and their initiatives. Not only the strategy of conscientious objection was developed, but on a very practical level the importance of the group in the country itself was increased. Unfortunately there was no such meeting for years now.

ICOM, in which regularly 100 activists from more than 20 countries participated, forms the background of the International Conscientious Objectors' Day. For the first time ICOM 1985 decided to use 15 May, and to develop a focus for action on conscientious objection. This was meant to raise awareness for the difficult situation of conscientious objectors in specific countries or for thematical links on the international level. Focus countries were Greece (1986), Yugoslavia (1987), Poland (1988), South Africa (1989), Spain (1990), Turkey (1992), former Yugoslavia (1993), Colombia (1995). There were thematic focusses too: forced service for women (1991), and asylum for women and men who refused military service or deserted from the army (1993). In 2001, the War Resisters' International Council Meeting decided to focus on the situation of conscientious objectors and deserters in Angola. The focus for 2002 will be the Balkans region.

Although ICOM didn't meet for years, 15 May is established as a joint day of action. In many places groups refer to 15 May in their work on conscientious objection. At the same time public meetings, vigils, demonstrations, actions, seminars, campaigns and many other activities are taking place in many parts of the world. Although nowadays many groups use the day for their own specific issue on conscientious objection, and there is only a limited joint focus, it is still a day which highlights that the issue of conscientious objection is not a national, but an international issue, and that international networking provides the special strength of the conscientious objectors' movement.

Connection e.V., Gerberstr. 5, D-63065 Offenbach, tel.: +49-69-82375534, fax: +49-69-82375535, email: office@Connection-eV.de

AZIL I INTEGRACIJSKE POLITIKE

>> napisali: tim CMS-a

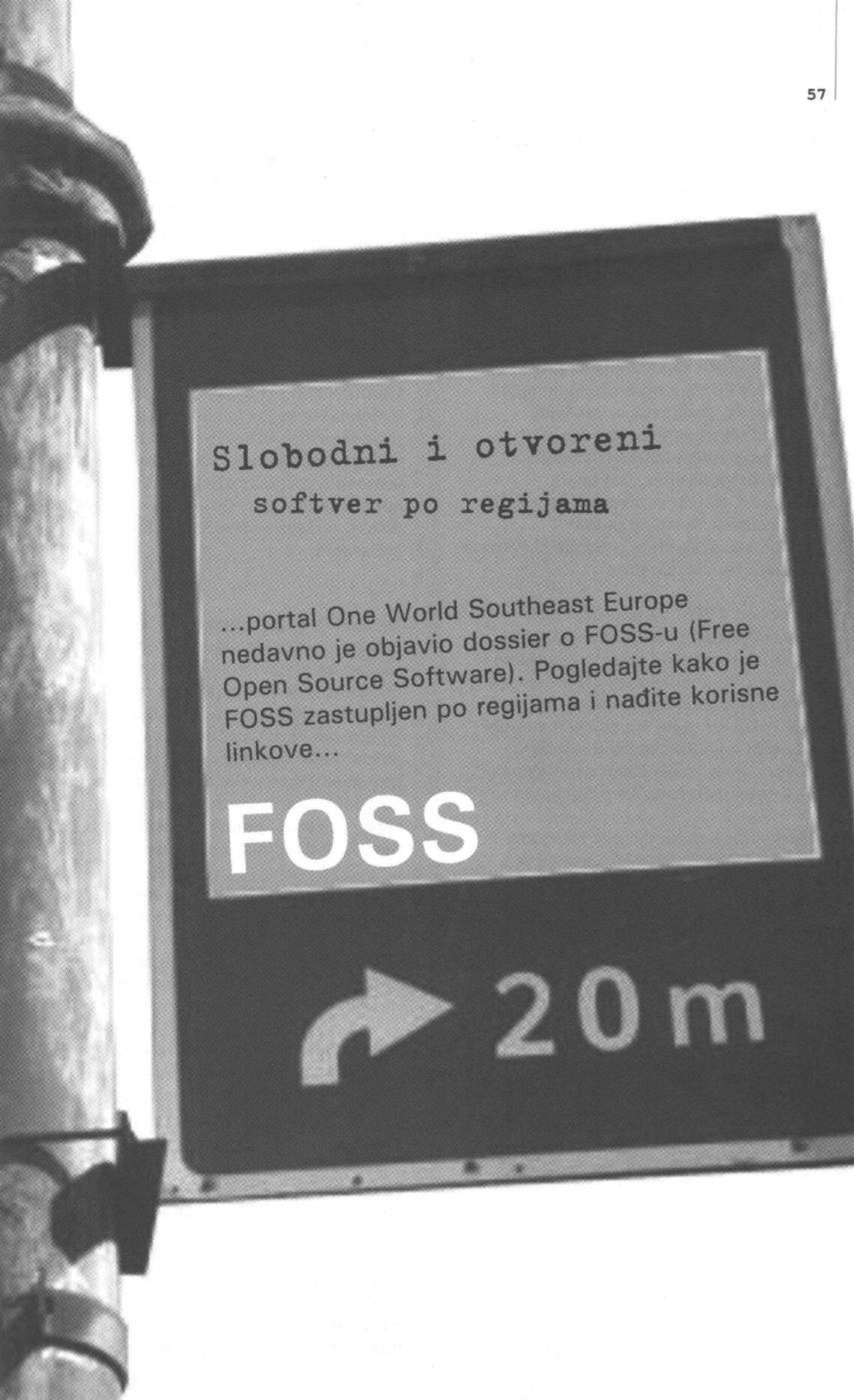
U Zagrebu je od 08. do 10. travnja održana međunarodna konferencija *Azil i integracijske politike* u organizaciji Centra za mirovne studije (CMS), koju je u tri dana posjetilo oko 80 ljudi. Konferencija je ostvarena kao jedna od projektnih aktivnosti kampanje ***Hrvatska – (k)raj na zemlji***, *kampanja za zaštitu i afirmaciju prava na azil,* koju podržava Europska unije. Kampanja je zamišljena kao proaktivni pristup integraciji stranaca kroz poboljšanje uvjeta implementacije Zakona o azilu, poticanje javnih diskusija o politici i procesu integracije te kroz senzibilizaciju javnosti o pitanjima ilegalnih migracija i trgovanja ljudima, s fokusom na tražitelje/ice azila i azilante/ice. Usmjerena je na razvijanje razumijevanja i tolerancije te suzbijanje ksenofobije kroz suradnju s državnim institucijama, NVO-ima, umjetnicima/ama, medijima i svima zainteresiranima.

Uz gostovanje mnogih domaćih i stranih stručnjaka predavača koji se bave tom problematikom i tematikom ljudskih prava uopće, na konferenciji se raspravljalo o raznim temama vezanim uz azil: filozofijsko-pravnoj podlozi prava na azil kao ljudskog prava; različitim aspektima provedbe Zakona o azilu u Republici Hrvatskoj (stupio na snagu 01. srpnja 2004. i dosad nikome nije odobren azil), kao i kritičkom analizom toga zakona; radu nadležnih državnih institucija koje se bave procedurom azila, kao i konkretnim praksama u radu Prihvatilišta za tražitelje azila; komparativnim prikazima integracijskih politika stranih država (Kanade, Slovenije, Velike Britanije, EU).

Treći dan konferencije bio je rezerviran za rad u tematskim grupama koje su raspravljale o izradi integracijskih politika stanovanja, zdravstvene skrbi, obrazovanja i zapošljavanja za tražitelje/ice azila i azilanate/ice, budući da iste trenutačno ne postoje, pa se otvara pitanje što će biti kada se nekome zaista odobri azil u Hrvatskoj? Rezultati toga rada jesu izrađene preporuke s kojima će se pokušati lobirati kod nadležnih tijela radi izrade jedne nacionalne politike za integraciju budućih azilanata u društvo. Na konferenciji je također prezentirana publikacija CMS-a *Azil u Hrvatskoj*, koja je prvi rad na tu temu kod nas.

Svi koji želite dobiti primjerak te publikacije i/ili doznati više o konferenciji, preporukama i zaključcima, kao i mogućnostima uključivanja u ovaj projekt, ili želite bilo koju informaciju na ovu temu, slobodno nam se obratite na adresu Livadićeva 36, Zagreb; tel/fax: 01/ 233 8315; www.cms.hr; e-mail: azil@cms.hr.

Slobodni i otvoreni
softver po regijama
...portal One World Southeast Europe nedavno je objavio dossier o FOSS-u (Free Open Source Software). Pogledajte kako je FOSS zastupljen po regijama i nađite korisne linkove...
FOSS
20 m

Bosna i Hercegovina

Primjena i korištenje slobodnog i softvera otvorenog koda (Free/Open Source Software – FOSS) unutar BiH uglavnom je ograničena na visokoškolske ustanove, sektor nevladinih udruga i nešto malo u ustanovama javne administracije, kao što i stoji u UNDP eReadiness izvještaju.

Situacija glede zagovaranja ili promocije korištenja FOSS-a ograničena je na još manji broj organizacija ili čak ljudi. Neke od tih inicijativa, kao što su lokalizacija (prijevod) korisničkog okruženja i aplikacija, BiH Linux Desktop (BHLD2) ili primjena Learning Management Systema unutar Ekonomskog fakulteta u Sarajevu, veoma su zrele i na visokoj razini.

Naime, od 1998. na području BiH djeluje Udruženje Linux Korisnika BiH – ULK3, trenutačno najaktivnija udruga civilnoga društva kojoj je cilj promocija korištenja slobodnog softvera. No, oni rade i više od toga, ili sami ili u suradnji s drugim organizacijama civilnoga društva ili visokoškolskim ustanovama (Elektrotehnički fakultet u Sarajevu).

Naime, rezultati su njihova zalaganja prevedeni KDE, GNOME, OpenOffice, i još mnogo toga, kao BH Linux Desktop koji je skup softverskih paketa namijenjen potpunoj lokalizaciji vašeg Linux desktopa, razvoj vlastitog obrazovnog programa i materijala za obuku o korištenju GNU/Linux sistema na nekoliko razina (korisnička, napredna, administrator, itd.).

Hrvatska

Otvoreni kôd i slobodni softver u Hrvatskoj se javlja početkom devedesetih, kada više organizacija i udruga kreću u sustavno obavještavanje javnosti o mogućnostima i prednostima korištenja FOSS-a. Od tada se sustavno piše, proučava i podučava o Free softwareu.

Iako je GNU/Linux operativni sustav za računala, uz njega se veže i čitav pokret nastao na principima i vrijednostima proizašlima iz vremena i uvjeta razvijanja GNU/Linuxa. Ukratko, radi se na slobodi i pristupačnosti resursima, solidarnosti, suradnji i društvenoj promjeni. Distribucije GNU/Linuxa sve su dostupnije, kako organizacijama, tako i privatno, preuzimanjem s web portala ili direktnim kopiranjem.

Još uvijek velika većina organizacija nije počela koristiti FOSS prednosti zbog neznanja ili neupućenosti, ali su GNU/Linux u Hrvatskoj brzo prihvatile organizacije koje svoj rad temelje na medijima ili aktivizmu.

S bržim Internet linijama sve je više korisnika koji se osjećaju bolje znajući da je u GNU/Linux distribuciji manje problema s virusima, da su dostupniji i besplatni.

Organizacije kao što su MI2 (FOSS radionice subotom), HULK (prva Linux distribucija za Hrvatsku – HRID) ili HROpen rade na lokalizaciji i edukaciji u FOSS okruženjima. Tako se OpenOffice na hrvatskome jeziku može naći na http://hr.openoffice.org/index.html.

Srbija

Srbija je, kao dio bivše SFRJ, sve do početka devedesetih godina 20. stoljeća bila u koraku sa suvremenim tehnološkim kretanjima u svijetu. Izbijanjem ratova taj se korak gubi, iako ne u potpunosti. Te su godine po mnogo čemu bile presudne za dalji razvoj informacijskih tehnologija: Internet je službeno nastao, PC tehnologija je za petnaestak godina unaprijed odnijela prevagu nad drugim vrstama računala u kućnoj upotrebi, GNU je dobio slobodnu jezgru za svoj operativni sustav – Linux.

Na toj su se infrastrukturi u Srbiji razvili i začeci različitih pokreta vezanih za slobodni softver. Dugo je najznačajnije mjesto za okupljanje ljudi koji koriste slobodni softver bila lista elektronske pošte na domeni linux.org.yu. Potom su se javili i drugi, alternativni načini komunikacije (danas je u tom segmentu najpopularniji sajt Elitesecurity), ali i prve organizacije koje su imale za cilj esnafsko ili idejno okupljanje: OSNY i LinuxFEST, Uliks, Internodium.

Na kraju valja spomenuti i sve veću zajednicu s ovih prostora na Wikipediji na srpskom, kao i na drugim južnoslavenskim jezicima.

Kosovo

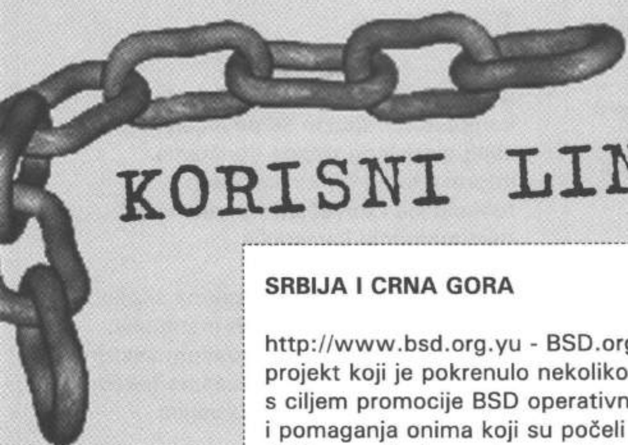
U poslijeratnom Kosovu upotreba kompjutora rapidno se povećala zbog globalnog trenda korištenja informacijsko-komunikacijskih tehnologija i povećanih lokalnih i međunarodnih investicija.

Danas je kompjutorska oprema široko dostupna u većini vladinih institucija, kao i u privatnom i obrazovnom sektoru. Upotreba kompjutora u kućama također je povećana, posebno u urbanim područjima.

Osim toga, lokalna industrija informacijsko-komunikacijskih tehnologija (IKT) značajno je napredovala. Proizvodi kosovskih kompanija i pojedinaca većinom su prilagođeni i specijalizirani softveri.

Unatoč ovim optimističnim znacima, glavni je softver na engleskom jeziku. Slični su trendovi također u Albaniji. OpenOffice.org prepoznat je kao veoma atraktivan i dobar izvor u promoviranju slobodnog i otvorenog softvera na Kosovu, u Albaniji i šire.

KORISNI LINKOVI

SRBIJA I CRNA GORA

http://www.bsd.org.yu - BSD.org.yu je projekt koji je pokrenulo nekoliko entuzijasta s ciljem promocije BSD operativnog sustava i pomaganja onima koji su počeli raditi s BSD operativnim sustavom ili će tek postati njegovi korisnici.
http://www.kde.org.yu - KDE na srpskom je OSNY projekt, posvećen svim sadašnjim i budućim korisnicima KDE grafičkog interfejsa.
http://www.osny.org.yu - Open Source Network of Yugoslavia (OSNY) organizacija je entuzijasta okupljenih oko istog cilja: promocije ideje razvoja slobodnog softvera kao modernog modela razvoja povećanja broja uspješnih projekata.
http://www.bos.org.yu/cepit - Centar za istraživanje informacijskih tehnologija (CEPIT) osnovan je 2001., a misija mu je razvoj i istraživanje informacijskoga društva.
http://www.linux.org.yu - Linux Yugoslavia Online: stranica posvećena Linux operativnom sustavu u Srbiji i Crnoj Gori.

MAKEDONIJA

http://www.metamorphosis.org.mk - Metamorphosis je nezavisna, nepristrana i neprofitna fondacija iz Skopja, Makedonija. Njen je osnovni cilj razvoj demokracije i prosperiteta kroz promoviranje znanja o ekonomiji i informacijskom društvu.

http://www.slobodensofter.org.mk - Slobodni softver Makedonija nevladina je organizacija koja promovira slobodni i otvoreni softver te radi na lokalizaciji i prevođenju projekata.

http://www.softver.org.mk - portal posvećen makedonskom slobodnom i otvorenom softveru.

http://www.linux.mk.net - Makedonski Linux Portal s vijestima, instrukcijama, pregledima i kolumnama.

HRVATSKA

http://linux.hr - Udruženje korisnika Linuxa u Hrvatskoj (HULK) objavilo je prvu hrvatsku Linux distribuciju (HRID).

http://www.open.hr - Hrvatsko udruženje za otvorene sisteme i Internet osnovano je 1992.

http://www.mi2.hr - Multimedijalni institut (MI2) razvio je TamTam (http://tamtam.mi2.hr), slobodni softver za jednostavno Internet izdavaštvo, a 2004. godine počeli su s Creative Commons za Hrvatsku (http://www.creativecommons.org/worldwide/hr).

http://www.fazan.org - Monteparadiso hakerski laboratorij iz Pule.

BOSNA AND HERCEGOVINA

http://www.linux.org - Udruženje korisnika Linuxa Republike Srpske jedan je od najstarijih sajtova na ovom području; donosi vijesti o slobodnom softveru.

http://www.linux.org.ba - Udruženje korisnika Linuxa Federacije BiH (ULK) uključen je u promociju, razvoj i lokalizaciju GNU/Linux operativnog sustava i aplikacijskog softvera.

http://www.profuturo.ba - ProFuturo obrazovni centar omogućuje edukaciju i tečajeve upotrebe Linuxa.

http://bhld.linux.org.ba - BiH Linux Desktop projekt.

KOSOVO

http://www.ati-kos.com - Ati Kos je kompanija iz Đakova na Kosovu koja radi na lokalizaciji OpenOffice paketa na albanskom jeziku.

ALBANIJA

http://ooo-shqip.sourceforge.net/eng - OpenOffice.org na albanskom dostupan je kroz Sourceforge.net.

McKenzie Wark: Hakerski manifest

(Cambridge MA: Harvard University Press, 2004)

>> izbor i prijevod: Tomislav Medak

McKenzie Wark, profesor kulturalnih i medijskih studija na New School University, prošle je godine napisao ovaj Hakerski manifest kao pokušaj da se suvremena ekonomija, temeljena na pretvaranju informacija u vlasništvo, sagleda na tragu Marxove analize razvoja kapitalizma kroz postanak oblika vlasništva i razvoja povijesti kao revolucioniranja proizvodnih snaga. Hakerski manifest pokušaj je da hakerska klasa, kao klasa koja omogućuje da novo dođe u svijet, ishakira vlastitu klasnu svijest.

APSTRAKCIJA

[014]

Virtualno se identificira, proizvodi i oslobađa kroz apstraktno. Virtualno nije samo latentni potencijal u materiji, ono je potencijal potencijala. Hakirati znači proizvesti ili primijeniti apstraktno na informaciju i izraziti mogućnost novih svjetova, s onu stranu nužnosti.

[015]

Sve apstrakcije jesu apstrakcije prirode. Apstrakcije oslobađaju potencijal materijalnog svijeta. Pa ipak, apstrakcija se oslanja na najosebujniju kvalitetu materijalnog svijeta - informaciju. Informacija može postojati neovisno od danog materijalnog oblika, ali ne može postojati bez ikakvog materijalnog oblika. Ona je istodobno materijalna i nematerijalna. Hak ovisi o materijalnim kvalitetama prirode, ali otkriva nešto neovisno od danog materijalnog oblika. On je istodobno materijalan i nematerijalan. Ona otkriva nematerijalnu virtualnost materijalnosti, njezine kvalitete kao informacije.

[016]

Apstrakcija je uvijek apstrakcija prirode, proces koji stvara dvojnika prirodi, drugu prirodu, prostor ljudske egzistencije u kojemu kolektivni život boravi među svojim vlastitim proizvodima i prihvaća okruženje koje proizvodi kao prirodno.

[017]

Zemlja je odvajanje resursa od prirode, aspekt proizvodnog potencijala prirode učinjen apstraktnim u obliku vlasništva. Kapital je odvajanje resursa od zemlje, aspekt proizvodnog potencijala učinjen apstraktnim u obliku vlasništva. Informacija je odvajanje resursa od kapitala već odvojenog od zemlje. Ona je dvojnik dvojnika. Ona je daljnji proces apstrakcije s onu stranu kapitala, ali proces koji opet iznova proizvodi svoju zasebnu egzistenciju u obliku vlasništva.

[018]

Isto kao što razvoj zemlje kao proizvodnog resursa stvara povijesna napredovanja prema njezinom apstrahiranju u obliku kapitala, tako i razvoj kapitala nudi povijesna napredovanja prema daljnjem apstrahiranju informacije - u obliku "intelektualnog vlasništva". U tradicionalnim su društvima zemlja, kapital i informacija bili povezani uz pojedinačne društvene ili regionalne moći običajnim ili nasljednim vezama. Ono što apstrakcija hakira iz stare feudalne lešine jest oslobođenje tih resursa temeljeno na apstraktnijem obliku vlasništva, univerzalnom pravu na privatno vlasništvo. Taj univerzalni apstraktni oblik obuhvaća prvo zemlju, kasnije kapital, a sada informaciju.

[019]
Kada apstrakcija vlasništva oslobađa proizvodne resurse, ona istodobno proizvodi i klasnu podjelu. Privatno vlasništvo uspostavlja pastoralističku klasu koja posjeduje zemlju, i seljačku klasu koja je lišena zemlje. Od ljudi što ih apstrakcija privatnog vlasništva izopćava iz tradicionalnog komunalnog prava na zemlju ono stvara obezvlaštenu klasu koja se preobražava u radničku klasu kada je zapošljava nadolazeća klasa vlasnika nad materijalnim sredstvima manufakturne proizvodnje, kapitalistička klasa. Ta radnička klasa postaje prva klasa koja ozbiljno razmatra rušenje klasne vladavine. Ona ne uspijeva u tom povijesnom zadatku u onoj mjeri u kojoj oblik vlasništva još nije dovoljno apstraktan da bi otpustio virtualnost besklasnosti koja je latentna u proizvodnim energijama same apstrakcije.

[020]
Hak je uvijek taj koji stvara novu apstrakciju. S pojavom hakerske klase ubrzava se učestalost kojom se proizvode nove apstrakcije. Priznavanje intelektualnog vlasništva kao oblika vlasništva - koje je već samo apstrakcija, pravni hak - stvara klasu stvaratelja intelektualnog vlasništva. Ali ta klasa i dalje radi u korist druge klase, čijim su interesima podređeni njezini vlastiti interesi. Apstrakcija privatnog vlasništva proširena je na informaciju, ona proizvodi hakersku klasu kao klasu, kao klasu koja je sposobna od svojih inovacija u apstrakciji učiniti oblik vlasništva. Za razliku od seljaka i radnika, hakeri nisu - zasad - bili potpuno razvlašteni od svojih vlasničkih prava, ali još uvijek moraju prodavati svoju sposobnost za apstrakciju klasi koja posjeduje proizvodna sredstva, vektoralističkoj klasi - novonastajućoj vladajućoj klasi našega doba.

[021]
Vektoralistička klasa zapodijeva intenzivnu borbu da bi razvlastila hakere od njihovog intelektualnog vlasništva. Svi patenti i autorska prava završavaju u njihovim rukama, ne u rukama njihovih tvoraca, nego vektoralističke klase koja posjeduje sredstva za realiziranje vrijednosti tih apstrakcija. Vektoralistička se klasa bori da monopolizira apstrakciju. Za vektoralističku klasu "politika služi apsolutnoj kontroli nad intelektualnim vlasništvom posredstvom gotovo ratnih strategija komunikacije, kontrole i zapovijedanja."* Hakeri završavaju razvlašteni i pojedinačno i kao klasa.

[022]
Kako vektoralistička klasa postupno konsolidira svoj monopol nad sredstvima realiziranja vrijednosti intelektualnog vlasništva, tako se ona sve više i više suočava s hakerskom klasom kao klasnim protivnikom. Hakeri se bore protiv zelenaških cijena što ih vektoralisti iznuđuju za pristup informaciji koju hakeri kolektivno proizvode, ali koja pada u posjed vektoralista. Hakeri se bore protiv partikularnih oblika u kojima se apstrakciju komodificira i preobražava u privatno vlasništvo vektoralističke klase. Hakeri kao klasa prepoznaju da je njihov klasni interes najbolje izražen kroz borbu za oslobađanje proizvodnje apstrakcije, ne samo od partikularnih okova ovog ili onog oblika vlasništva, već za apstrahiranje od samog oblika vlasništva.

[023]
Došlo je vrijeme da se hakeri okupe s radnicima i seljacima - sa svim proizvođačima svijeta - da bi oslobodili proizvodne i pronalazačke resurse od mita oskudnosti. Došlo je vrijeme da se stvore novi oblici udruživanja koji će svijet usmjeriti podalje od njegovog uništenja u komodificiranoj eksploataciji. Možda će se pokazati da će najveći hakovi našeg vremena biti oblici organiziranja slobodnog kolektivnog izraza, tako da će ubuduće apstrakcija služiti ljudima, a ne ljudi vladajućoj klasi.

Bilješke

[021] Arthur Kroker i Michael A. Weinstein, Data Trash: The Theory of the Virtual Class, New York: St Martin's, 1994.

OD SLOBODNOG SOFTVERA

do slobodnog svačega

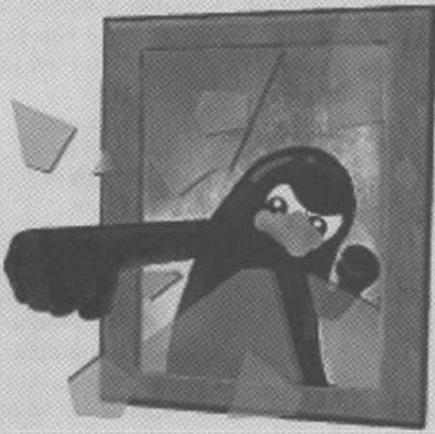
> > piše: Pero Gabud

Dragi čitatelji i drage čitateljice, u prošlome broju krenuli smo s rubrikom vezanom uz otvoreni kôd (Open source) i slobodan softver (Free software). Cilj je ove rubrike da educira, kako o programima, tako i o vrijednostima Open source/Free software zajednice te da praktičnim savjetima potakne i olakša upotrebu slobodnog softvera ljudima koji na tom području baš i nemaju velikoga iskustva ili ga nemaju uopće.

Što je to GNU/Linux? Kako ga instalirati? Je li kompatibilan s Windowsima? Može li ga baš svatko koristiti? To su samo neka od pitanja na koja ćemo u ovoj rubrici dati odgovore. Za početak, pokušat ćemo vam objasniti što je to GNU/Linux i kako je nastao te neke osnovne pojmove.

GNU/LINUX DISTRIBUCIJE

Ako ste još uvijek u dilemi - preći na GNU/Linux ili ne, nadamo se da ćete čitajući ovaj članak otkloniti sve nedoumice i odlučiti se za instalaciju jedne od distribucija GNU/Linuxa na svoje računalo. Bez brige, nije vam potrebno nikakvo posebno znanje niti vještina. Sve što vam treba možete naučiti sami, a ono što ne možete shvatiti, možete putem interneta pitati nekoga od iskusnijih korisnika. Kako bih vam dočarao koliko je zapravo jednostavno, reći ću vam da osobno nisam nikakav hacker niti Linux guru. Zapravo mi mnoge stvari nisu jasne kada je u pitanju računalo, ali me to nije smelo da se uhvatim u koštac s nečim novim - GNU/ Linuxom. Sve što trebate jest - opustiti se i krenuti u novi izazov. Ljudi često bježe od izazova, budući da su skloniji koristiti nešto u što su se već uhodali i što koliko-toliko poznaju. Uvijek postoji taj neki ljudski strah od nečega novoga.

U ovom ćemo broju napraviti kratak presjek nekih poznatijih distribucija kako bismo vam pomogli da odaberete onu koja vam najviše odgovara. Odabir distribucija napravio sam prema vlastitom ukusu i zapravo sam gledao da se radi o distribucijama koje sam isprobao, tako da ne pišem na pamet, već iz nekakvoga iskustva. Kasnije kada svladate osnove, možete sami krenuti u potragu za nekom manje poznatom distribucijom ili čak kada budete dovoljno vješti, možete izraditi vlastitu distribuciju koju ćemo vrlo rado u detalje predstaviti u časopisu.

Ako se dvoumite i nikako ne možete odabrati distribuciju, nemojte brinuti. Problem nije nerješiv, a rješenje je **particioniranje** hard diska. Radi se o dijeljenju jednog fizičkog diska na dva ili više imaginarnih diskova, a na svaki imaginarni disk možete smjestiti po jednu distribuciju. Dakle, svaka particija vašeg diska pretvara se da je zaseban hard disk. Znači, možete instalirati nekoliko različitih distribucija te prilikom uključivanja računala birate koju distribuciju želite pokrenuti. Detalje o particioniranju saznat ćete u idućem broju.

HM, KOJA JE MOJA?

Mandrakelinux

Mandrake Linux, koji je zbog promjena u vlasničkoj strukturi promijenio ime u **Mandriva Linux**, tako da se ne zbunite kada susretnete ta dva imena. Inače, ovo je distribucija koju većina preporučuje za prvi susret sa GNU/Linuxom, iako se meni osobno baš i nije pokazala dobrom (valjda sam prezahtjevan). Ono po čemu je Mandrake specifičan jest «easy-to-use» instaler koji razbija mit o GNU/Linuxu kao teškom za instaliranje. Vrlo je jednostavna i instalacija raznih programskih paketa koji ne dolaze s instalacijskim CD-ima. Zadnja je verzija distribucije 10.1.

Red Hat definitivno je najpoznatija kompanija i distribucija u svijetu Linuxa. Krajem 2003. godine Red Hat distribuciju zamjenjuje **Fedora Core**, tj. Red Hat kompanija odlučuje sponzorirati Fedoru koju razvijaju hackeri širom svijeta. Ono što je karakteristično za ovu distribuciju jest Red Hat Package Manager (RPM). To je program koji vam omogućava jednostavnu instalaciju i deinstalaciju aplikacija u komponenti sustava. Budući da se radi o kompaniji, jasno je da je tehnička podrška na vrlo visokoj razini te je upravo to i jedan od razloga zašto se ova distribucija toliko koristi u poslovnom svijetu. Zadnja verzija Red Hat-a bila je 9.0, a Fedora Core 3.0.

debian

Debian GNU/Linux vjerojatno je najrespektabilnija distribucija u Linux zajednici. Razlog tomu je upravo to što je Debian projekt tisuća volontera širom svijeta koji rade na razvoju distribucije. Da bismo vam pojednostavili sliku, zamislite kao da je Debian udruga s članovima širom svijeta kojima je glavna aktivnost razvoj Debian distribucije. Osim razvoja distribucije, Debian Projekt objavio je brojne dokumente koji opisuju njegove vrijednosti. Debian razvijatelji također su uključeni u brojne druge projekte kao što su Linux Standard Base, Filesystem Hierarchy Standard i Debian Jr.
Sama distribucija poznata je kao vrlo stabilna i pouzdana. U usporedbi s Mandrakeom, Debian je kompliciraniji za instalaciju iz razloga što je sam proces dugotrajniji. Debian Linux lako je nadogradiva distribucija uglavnom sastavljena od softvera slobodne distribucije iz više različitih izvora i sustava. Prednosti Debian Linuxa jesu njegova nadogradivost, dobro definirane međuzavisnosti paketa i otvoren razvoj. Treba naglasiti da nove verzije izlaze relativno često. Zadnja je verzija Debiana 3.0r3.

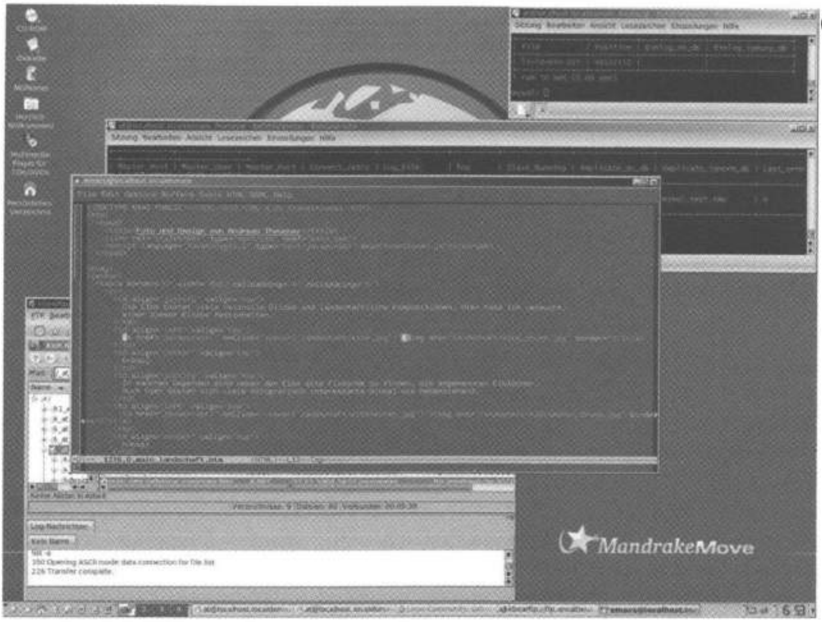
Slackware Linux specifičan je po tome što ne nudi grafičku mogućnost konfiguracije, već se uglavnom bazira na tekstualnom modu. Iako ova distribucija iziskuje dodatne vještine baratanja s tekstualnim naredbama, zapravo je idealna za one koji/e žele na praktičan način otkriti modus funkcioniranja Linuxa. Slackware izlazi otprilike jednom na godinu, a zadnja je verzija 10.1.

A MOZE I BEZ INSTALACIJE!

Live GNU/Linux System

KNOPPIX

Knoppix je CD butabilna distribucija. To znači da CD na kojemu se nalazi Knoppix distribucija zapravo glumi hard disk na kojemu je ista instalirana. Sve što trebate jest ubaciti CD u računalo i restartati ga. Naravno, u BIOS-u vam mora biti podešeno da se sustav buta s CD-ROMa. Upravo iz toga razloga Knoppix je pogodan za korištenje kao edukacijski CD, za spašavanje već instaliranih

sustava, kao prezentacijski CD... Dakle, Knoppix je idealan da bez nekog prevelikog truda isprobate mogućnosti GNU/Linuxa. Naravno, ukoliko vam se svidi, distribuciju možete instalirati i na hard disk, budući da distribucija malo sporije radi kada se pokreće s CD-a. Ova distribucija je specifična i po tome što dolazi na jednom CD-u ili DVD-u na kojemu je kompresirano otprilike 2000 raznih programa. Kada je instalirate na hard disk, ona se raspakirava na 2GB prostora. Dakle, na samo jednom CD-u ili DVD-u možete dobiti skoro pa dovoljnu količinu programa za čitav život. Knoppix se bazira na Debianu, a zadnja je verzija 3.8.

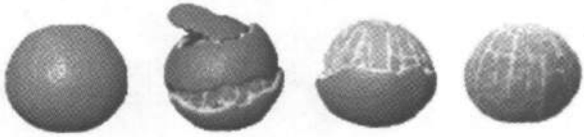
Mandrake Move tj. **Mandriva Move** zapravo je CD butabilna verzija Mandrakea. Dakle, možete je pokrenuti na bilo kojem računalu koje posjeduje CD-ROM. Ovo je zasad jedna jedina verzija Movea.

Sada ostaje na vama da odaberete distribuciju (ili više njih) te da se potrudite nabaviti je u roku mjesec dana, budući da ćemo u idućem broju objasniti postupak instalacije.
Ako ste ipak nestrpljivi/e i ne možete čekati, dat ću vam nekoliko korisnih savjeta. Da biste ušli/e u BIOS, potrebno je prilikom podizanja sustava pritisnuti tipku <Delete> ili <F2>. Uglavnom, pratite tekst koji se ispisuje na ekranu jer će vam pisati koju tipku morate pritisnuti za konfiguriranje. Ako na računalu već imate instaliran neki operativni sustav, savjetujem vam da formatirate disk i zatim ga particionirate. Naravno, prije formatiranja potrebno je napraviti backup svih dokumenata, programa i svega što vam je potrebno. U to se nemojte upuštati nemate li pomoć nekog iskusnijeg ili znate što radite. Moja je preporuka da se ipak strpite mjesec dana. Ako ste dosad izdržali bez GNU/Linuxa, nećete umrijeti strpite li se još jedan mjesec. Ukoliko ste ipak toliko nestrpljivi/e, prvo isprobajte Knoppix i Mandriva Move. Njih ćete na internetu naći u kategoriji **Live** distribucija.

KORISNI LINKOVI

http://www1.mandrivalinux.com/en-us/ - Mandrake tj. Mandriva
http://www.redhat.com/ - Red Hat
http://www.debian.org/ - Debian
http://www.slackware.org/ - Slackware
http://www.knoppix.org/ - Knoppix
http://www.oss.unist.hr/~pspoljar/ - zbornik seminarskih radova
http://dokumentacija.linux.hr/ - učestalo postavljana pitanja na hrvatskom jeziku
http://rilinux.hr/ - riječki Linux portal s popisom distribucija za narudžbu
http://gnuzilla.fsn.org.yu/ - online magazin za popularizaciju slobodnog softvera
http://fsn.org.yu/ - mreža za slobodan softver

Otok zdravog razuma

Muški, nemojte se bojati, možete i vi!

>> piše: Sanja Klasje

LezBib – lezbijska biblioteka i arhiv 20. je travnja slavila 3. rođendan. Tulum je bio super, ali to nije poanta. Poanta je da svake srijede od 6 do 9 navečer već evo četvrtu godinu u Zagrebu postoji sigurno mjesto gdje možeš doći prvenstveno se družiti, u opuštenoj atmosferi i uz lošu kavu iz automata (koji je, doduše, nestao prošli tjedan?) probrati između 580 knjiga (od stripova *Dykes to Watch Out For* preko najaktualnijih teorijskih *Readera* do ozbiljne i neozbiljne književnosti), desetak časopisa i 50-ak filmova, ili otići praznih ruku, ali s glavom punom novih informacija, planova i tračeva. Za «mladu lezbijku u velikom gradu»[1] *LezBibove* srijede ponekad funkcioniraju kao otok zdravog razuma u kaotičnom tjednu. Zato, a i zato da se o njima malo više čuje u malo širim krugovima, razgovarala sam s tri djevojke zaslužne za postojanje i veselo-volontersko funkcioniranje otoka *LezBib*. Prepuštam riječ Nataši, Suzi i Aleks[2]:

NATAŠA I SUZA, na popodnevnoj kavi

04: Zanimljiva mi je ta filozofija razvoja! (prije toga Suza je pričala o tome zašto je LezBib poseban i jedinstven, ali sam ja imala pritisnuto Pauze na diktafonu!;/)

Suza: Na početku smo odlučile biti neka vrsta narodne lezbijske knjižnice, tako da bude svega – i teorije i prakse, i zdravlja, književnosti, filmova. Da pokrivamo cijeli spektar. A s druge strane, da imamo neku socijalnu funkciju. Da bude onako ležerno.

Nataša: Po tome i jest posebno mjesto. Žene koje dolaze koriste i jedno i drugo. Neke dolaze samo zbog knjiga, neke samo radi druženja, neke oboje. Atmosfera je opuštena. Bar se meni tako čini iznutra. Nije neko elitističko mjesto. Mislim da se cure dosta brzo uvjere da nema pritiska, da to nije nekakva «zajednica»... Čula sam da ljudi koji ne žele dolaziti u LezBib imaju predstavu kao da je to nekakva zatvorena grupa, da se tu svi znaju i da se tu radi ne znam što (smijeh). Ali tko god dođe, nastavi dolaziti (smijeh)!

04: Na sajtu piše za koga je LezBib otvoren – za homoseksualne osobe, biseksualne, transeksualne, transrodne i – za sve ostale zainteresirane. Kako to funkcionira u praksi?

Nataša: Pa, u praksi je tako da najviše dolazi žena. Ponekad dođe neka trans osoba – uglavnom kroz neke seminare. Meni je žao što ne znam nijedan primjer da je neki roditelj došao u knjižnicu.

04: Kako vi sebe vidite unutar LezBiba? Meni sa strane izgledate i kao knjižničarke,

(Footnotes)

[1] Ovo je naziv jedne mađarske filmske parodije, a ne opis članstva LezBiba! (Disclaimer: LezBib ima oko 130 članova/ica, otvoren je osobama svih seksualnih orijentacija, a na ulazu u knjižnicu ne stoji detektor identiteta, tako da: slobodno uđite!;)). Za sve informacije o LezBibu, kako doći prvi put, a možete odmah isprobati i sjajan on-line pretraživač (hvala Marijani i Dobrici, kažu Nataša i Suza!), odite na http://lezbib.kontra.hr

[2] Nataša hoće da napomenem da su LezBib osnovale Aleks i Suza, a ona se malo kasnije uključila ;).

aktivistice, psihoterapeutkinje, prijateljice...
Suza: Pa, dobro, ne toliko kao psihoterapeutkinje (smijeh), ali ima podržavajućih razgovora (smijeh).
Nataša: Da, da (smijeh)! Mislim da je najvažniji naš odnos prema ljudima koji dolaze prvi put. Pokušavamo naći balans između toga da budemo ljubazne i da im se pokušamo približiti, a s druge strane da ih pustimo – da se ne osjećaju napadnuto, kao da moraju nešto reći ili bilo što.
Suza: Ja ovo osjećam prvenstveno kao aktivizam, a identitet knjižničarke mi je negdje na drugom mjestu. Terapeutkinja – nula bodova (smijeh). Taman je nekako dovoljno malen, a dovoljno velik projekt. Dovoljno da dolaze mnoge žene kojima u nekoj fazi života može biti zgodno pročitati neku knjigu ili tamo se malo prosmucati.
Nataša: Meni je isto prvenstveno važno to što se tiče aktivizma... Ali ne s te neke distancirane pozicije. To zvuči šturo, previše politički. Meni je važno i s prijateljske strane. Što se baš osjećam dio te zajednice.

04: Treći je rođendan knjižnice. Što su za vas značile tri godine u LezBibu, osobno? Koja je vaša satisfakcija ili dobitak?
Suza: Uspjele smo ostvariti kontinuitet i to nešto raste pomalo, ima smisla za nas i za ljude koji dolaze. Eto, to mi je neka satisfakcija – da smo izdržale, da nismo započele, pa stale. E, i hoću napomenuti da nam je ove godine prvi put država dala financijsku potporu.
Nataša: A osim što imamo rođendan više-manje svake godine (smijeh), jako sam ponosna što smo u Mami organizirale promociju Analenine knjige poezije koja je izdana u Beogradu. To mi je baš puno značilo, da izađemo u javnost i da se primijetimo u nekom drugom mjestu.

04: Još me zanima konstrukcija LezBiba kao sigurnog prostora?
Suza: Joj, da, na to pazimo. Tako da se žene osjećaju sigurno – zato što adresa ne ide vanka. Svatko se može javiti preko maila i onda im se kaže adresa. Ali to nije baš prečesto – uglavnom ili nekim drugim putem dođu ili se jave na Kontrin mobitel.

04: Još bih vas nešto pitala. 04 se zove i megazin za hakiranje stvarnosti. U prošlom broju bio je jedan text - hakerski manifesto - gdje se kaže da je hakiranje unošenje novih stvari u svakodnevnicu, novih stvari u život, kojih prije nije bilo, i tako... Tragom toga, hakira li i LezBib stvarnost i kako?
Suza: Pa, onda je to ono što smo uradile prije tri godine (smijeh) – hakirale smo. Kao prvo, stvorile smo neki prostor koji prije uopće nije postojao. Rekle smo – ovo je naše, to će bit za to i to, i otvorile vrata. I onda su druge stvari počele dolaziti.
Nataša: Prvi prostor fizički, ali nekako i po ideji! Ništa nije bilo i onda smo stvorile... Baš nekako neku subkulturu...

04: Mislite da se već može govoriti o subkulturi?
Nataša: Pa, dobro, ne! Tako mi onako lokalno i sociološki (smijeh).
Suza: Ovisi, kako kada – nekada dolazi više žena, nekad je napetije. Ali imamo 130 i nešto članova, tako da je 130 osoba ušlo unutra i možda posudilo knjigu ili video. Kada se sjetim kada smo Aleks i ja tek počinjale o tome pričati, meni je bilo u glavi: e, kada sam ja imala 16 godina, što bih dala za knjižnicu! Da postoji neka lezbijska knjiga! I onda odjednom: vidi, postoji neki prostor gdje bi se to moglo napraviti, ajmo to napraviti! I to je to – smisliš nešto iz ničega...

04: A, je, genijalno, kada se sjetim kako je teško bilo doći do nekih lezbijskih i feminističkih knjiga...
Suza: Niti znaš koje su uopće niti gdje bi ih našla. Čak i da znaš, bilo te strah posuditi ih... Doduše, neke je cure strah doći i u lezbijsku knjižnicu... Tada isto umreš od straha. Jedino ako je ti ne osnuješ, pa tako prevladaš strah (smijeh). Mislim, strah te i u nekim drugim prostorima, pa je onda bolje da te ovdje strah (smijeh)!

04: Daj ponovi od ovog dijela (smijeh... Nevjerojatno, ali ponovno sam «snimala» dobar dio intervjua s Pauze)...
Aleks: Kako – ponovi!? Ne znam što sam rekla! To je bilo umjetničko djelo (smijeh)! Pa, biblioteka je posebna

zbog nekoliko razloga. Kao prvo, zbog građe, jer smo u Hrvatskoj vjerojatno jedine koje imamo tolik broj knjiga na temu lezbijstva, ali i drugih oblika homoseksualnosti. Drugo, zato što LezBib predstavlja i mjesto druženja. Budući da u Zagrebu i nema nekih lezbijskih mjesta na koje se može doći barem jednom na tjedan i družiti se. Treće, možda taj volonterski aspekt knjižnice. Nastojimo sve više-manje izvolontirati – iz dobre volje, dobrog duha i iz ljubavi prema tome – kako je zapravo i krenula knjižnica.

04: A kako ste krenule?
Aleks: Ja sam već prije radila u Centru na projektu kojemu je Suza bila voditeljica – o nasilju nad ženama. U toj je prostoriji bilo moje radno mjesto – poluprazna soba koju nitko nije htio zato što je bila najružnija i okrenuta prema dvorištu s pogledom na nigdje, na govna od golubova. A nama je bila zgodna, jel... (smijeh). Imala je velike police koje su mamile. Postojao je određeni broj knjiga koje je Duda skupljala na sve moguće načine i držala u Centru za ženske studije. Ali mi smo došle na ideju da premjestimo te knjige i apliciramo u Network of East-West Women za donaciju knjiga. Ja sam napravila plan organizacije tih knjiga u skupine, nabavila mali programčić što ga NSK dijeli za obradu knjiga i obradila ih, i tako smo 13. 4. 2002. krenule s LezBibom.

04: Zanima me kako ti vidiš svoju ulogu tamo? Meni se čini da vi balansirate između uloge knjižničarke, prijateljice, aktivističke uloge, uloge psihoterapeutkinje, sve to...
Aleks: Čini mi se da se izmjenjuju uloge – kako je tko u kojem raspoloženju. Ali, evo, ja mogu pričati iz tog psihoterapeutskog aspekta (smijeh). Dosta često nam dolaze žene koje konkretno traže od nas da im posredujemo u traženju družica i životnih suputnica (smijeh). Što mi ne možemo raditi (smijeh). Sad ozbiljno – žene nam dosta često u prvim susretima pričaju svoju životnu priču – o njima kao lezbijkama, odnosu prema roditeljima, o odnosu prema sadašnjem mužu, bivšem mužu, situaciji u školi...

04: Zanima me i zašto si ti u tome, što je tvoja motivacija, što te još drži tu...
Aleks: I dokle? (smijeh) Pa, ono, čista ljubav! Ljubav pomiješana s ambicijom. Zašto ne: prvi, jedini, najveći, najbolji! Rado bismo da nam dolaze studenti i ljudi koje to zanima, da budemo za tu temu referalna točka. Jer s pojačanim aktivizmom i jasnijom slikom u javnosti i temom koja se prožima kroz medije - time se i više studenata i studentica počinje baviti tim pitanjem. LezBib ima sve te knjige na jednom mjestu i na takav način pridonosi borbi protiv predrasuda protiv homoseksualnosti. I nastojimo imati što šareniji, raznolikiji tip građe – ne samo hardcore teoriju. Zapravo pokušavamo obuhvatiti sve sfere života koje se tiču lezbijki i biseksualaca, gejeva i transgender osoba...

04: Postoji li lezbijska zajednica u Zagrebu?
Aleks: Postoji, ali je nekako napravljena u krugovima. Recimo, ima krug studentica koje su došle iz drugih gradova, koje su angažirane više-manje i aktivistički, i onda drugi krug žena koje su manje politički angažirane, a više životno – život/ljubav, tako. I čini mi se da su te dvije zajednice dosta odvojene.

04: A misliš da se sreću u LezBibu ili ipak ne? Ili je LezBib više vezan uz ovu studentsku populaciju?
Aleks: Mislim da je više vezan uz studentsku populaciju. Problem LezBiba, a i Hrvatske, jest u tome što nema puno knjiga na hrvatskom jeziku koje govore o toj temi, to su pojedinačna izdanja – nešto od Ženske infoteke, nešto proze, nešto poezije, malo teorije koja govori o homoseksualnosti, ali ne i queer ili lesbian i gay teorije. Tako da je, nažalost, LezBib zbog toga zatvoreniji prema ženama koje ne čitaju engleski. To je problem kojemu ne znam kako ćemo doskočiti. Nego nadati se da se u Srbiji prevodi više, da oni više izdaju, da ćemo mi pokrenuti vlastito prevođenje.

04: Pada li ti na pamet još nešto za dodati?
Aleks: Dođite! Vidjet ćete da mi ne jedemo, da nismo smrdljive lezbače! Dođite i vidjet ćete koliko smo kulturne (smijeh)! Muški, nemojte se bojati, možete i vi!

04: Ti znaš da će ovo biti podebljano crnim slovima u intervjuu? (smijeh)

Priče iz klitorisa

Cherie Meatrix [urednica]:
Priče iz klitorisa - Pornografija sa ženskog gledišta
DataArt+ [biblioteka Educa], Mursko Središće, 2005.
prijevod: Marijana Iveković - Pontoni
ISBN 953-7186-04-0

>> izvor: www.stocitas.org

Kako spojiti feminizam i pornografiju? Jednostavno, pronađete feministkinje koje se njome bave. Upravo to je knjiga, odnosno, zbirka eseja "Priče iz klitorisa - Pornografija sa ženskog gledišta".

Iako se može činiti kako feminizam i pornografija nisu spojivi, ova knjiga dokazuje suprotno, čime se feminizam ograđuje od tog konzervativno-moralističkog opisa koji ga često prati. Također, kroz knjigu se provlači nekoliko važnih teza - jedna je od njih da pornografija nije nužno namijenjena muškarcima, već da je i žene mogu konzumirati (jer je jednostavno riječ o proizvodu). Ipak, sasvim je jasno naznačeno gdje počinje iskorištavanje, odnosno koliko je to ponekad nejasno, te kada pornografija prestaje biti prihvatljiva. Kako je riječ o ženama koje pišu iz osobnog iskustva, u knjizi nema teorijskog izmotavanja i izbjegavanja očitog, već se na otvoren i razumljiv način govori o pitanju čije samo spominjanje izaziva zgražanje dežurnih moralističkih "higijeničara", iz koje god političke pozadine dolazili.

Tekstove je prikupila udruga Feministkinje protiv cenzure, a uredila Cherie Matrix, u pokušaju da se otkrije rodna ravnopravnost, koja ne znači neprakticiranje seksa, i to u svim njegovim oblicima i uz razne dodatke. Knjiga pokriva teme pornografije i njezine važnosti za autorice tekstova, erotske časopise, seks shopove i slično, a pisana je jednostavnim jezikom. Riječ je, kako piše na koricama, o knjizi koja "uzbuđuje intelektualno i erotski".

Od domaćoj javnosti poznatijih autorica treba izdvojiti Annie Sprinkle, porno-zvijezdu i performericu koja je prije par godina gostovala na Eurokazu, a koja u tekstu "Najbolje tek dolazi" iznosi svoj stav o pornografiji, negativnim i pozitivnim stranama, ali i seksualnoj edukaciji, prvenstveno žena.

"Priče iz klitorisa" isprovocirat će vas, ali i inspirirati, pogotovo kada je riječ o društvenom, političkom i odnosu prema seksualnosti, onome što mislite da znate o njoj ili tek čitanjem ovakvoga štiva otkrivate.

glazbeni blok

>> blok pripremio i napisao: Vid Jeraj

Iconoclast, The Dreadful Dance, IC-319-05, Fang

U suvremenoj glazbi - koju Iconoclast proizvode u oblicima nježnih avant-jazz dueta, komponiranih minijatura za udaraljke te eksperimenata sa semplovima i vokalima - vrlo se rijetko pojavljuju baš – bendovi! Uglavnom na površinu izlazi tzv. «privatna glazba» koju skladaju individualci, što je obično paravan za ego-trip. Zvuk koji su ikonoklasti razvili na nekolicini CD-a dosad izdanih pri Fang Records uglavnom se vrti oko tutnjave bubnjeva uz lirske dionice saksofona, koji put osnaženog i elektronskim efektima. Šarm njihove jedinstvene priče počiva na konstantnom razbijanju pozitivnih utisaka iz skladbe u skladbu, otkrivajući svoj crnohumorni i eksperimentalni senzibilitet. Leo Ciesa, osim bubnjeva, grmi i death-metalskim grlom, svira koncertni klavir, udaraljke i koru, dok Julie Joslyn, navodno psihoanalitičarka, osim saksofona, i pjeva i svira violinu, živu elektroniku, kalimbu i okarinu.

Dennis Gonzalez Inspiration Band feat. Henry Grimes, Nile River Suite, daagnim CD 9, Daagnim

Na CD-u Nile River Suite nalazi se glazba petorice veterana free-jazza, od kojih su kontrabasist Henry Grimes i trubač Roy Campbell Jr. prošloga mjeseca gostovali u nas s kvartetom Spiritual Unity. Usprkos tome što bi svi odmah mogli u mirovinu, oni još uvijek sviraju glazbu od koje krv uzavre, a osjetljivije tjera da se odmaknu podalje od izvora zvuka. Voditelj kvinteta je trubač Dennis Gonzalez, a i bubnjar Michael «T. A.» Thompson, dok tenor-saks svira Sabir Matteen iz grupe Test!, koji je svirao s grupom Yo La Tengo. Sve skladbe na CD-u, osim četverostavačne Nile River Suite koju potpisuje kvintet, potpisuje Gonzalez. Na CD-u je označeno kojim redoslijedom ide koji solo. Tema skladbe Lyons in Lyon ponavlja se dvaput i otkriva da se u brass-sekciji, osim tenor-saksofona, nalaze i dvije trube različitog štima. Njujorški veteran Sabir Mateen na tenor-saksofonu improvizira odlazeći i u sopranske visine, svirajući tako da mu se bubnjar cijelo vrijeme prilagođava i mijenja tempo. Trubač Roy Campbell Jr. nadovezuje se na visoku lagu i kako solo odmiče on u fraze ubacuje sve više i više repeticije. 'Nilska suita' otkriva potpuno drukčiji zvuk, zapisanu grupnu improvizaciju čija dinamika počiva na teksturama instrumenata poput flauti i klarineta, te prigušenih truba. Na CD-u su još dvije skladbe, koje nisam poslušao dovoljno da bih ih ovdje slobodno «rastakao».

Hijokaidan, Jojo & Junko, ARCD-117, Alchemy

Hijokaidan je kultni japanski bend punkera nastao ranih osamdesetih. Kombinirali su purgativne performanse i action playing uz gitare, brutalni ženski vokal, violončelo i bubnjeve. Na njih se fura većina današnje nojzerske laptop-scene, dok je Alchemy Records jedna od rijetkih malih alternativnih etiketa koje su se uspjele održati preko 20 godina. Velika je to zasluga osnivača Alchemyja Jojoa Hiroshige, koji na ovoj kompilaciji live-snimki iz 1988. nabrijava gitaru na efektima, uz pjevačicu Junko koja vrišti iz petnih žila sve dok se vjerojatno nije srušila na pod. Pretpostavljam da su im ovdje zabilježeni nastupi vjerojatno najviše trajali oko 20 minuta. Engleski časopis Wire u ožujku im je posvetio punih šest stranica, pa valjda mi ovom smeću od diska možemo dati 133 riječi, kada sam ga već platio osam funti.

Benat Achiary, The Seven Circles- Dedicated To Peter Kowald, FMP CD 128, FMP

Benat Achiary najpoznatijih je baskijski pjevač s francuskih Pireneja, čiji su dosadašnji projekti uglavnom politički obojani. Između ostalih, surađivao je i sa saksofonistom Michelom Donedom i violinistom Alexandrom Balanescuom. Cijeli je nastup snimka s festivala Unlimited u austrijskom Welsu, na kojem je nastupio 10. studenog 2002., dva mjeseca nakon smrti kontrabasista Petera Kowalda.
Uz nekolicinu svojih originala, te pjesme suvremenih baskijskih pjesnika, Achiary izvodi čak tri pjesme iz zbirke Heros-limite (1985.) Rumunja Gherasima Luce. Lucu su Deleuze i Gatari proglasili «najvećim francuskim pjesnikom nakon Drugog svjetskog rata». Achiary izvodi i Garcia Lorcinu Noć bez sna, improvizirajući u rasponu od jazza do world musica, ali i vokalnih interpretacija zvukova koje Freda Fritha radi gitarom. Iz povjerljivih izvora saznajemo da se Achiaryjev CD jako svidio i Vesni Pisarović.

Rundek Cargo Orkestar, Zagrebačka Magla Plava turneja 2003 live, 2xCD, 385888286752, MENART

O prvom je CD-u ovoga paketa rečeno puno, između ostalog i zato što je Rundek kao pravi lisac uspio Zapadu iznajmiti mjesto pod granom s koje unatrag 20 godina odjekuje njegov boemski pjev. Tu je granu svojim umjetničkim radom iztrajbao skoro do pucanja. Premijerno u Hrvatskoj predstavljamo ono što je čovjek «zgriješio» na drugom CD-u Plave turneje, koji je sam išao u ograničenoj nakladi od 1000 primjeraka. Na njemu nalazimo slobodni session na 101-ici, na kojemu se daju prepoznati neki klasici Haustora, ovdje izmasakrirani Rundekovom invencijom. Ostali sudionici toga sessiona sudjelovali su i u nekim Rundekovim eksperimentalnim avanturama. Barem su dosad tako pričali, ali ako je suditi po ovim ne-editiranim snimkama koje su slabiji prosjek, to je sve skupa teška banana.

Xiu Xiu, Fabulous Muscles, Tomlab/ Acuarela CD

Vrlo tih, na trenutke jecavi muški glas koji si je stvorio trademark postavivši se preblizu mikrofonu, upakiran je u grubu elektronsku produkciju, koju masira cura koja se tu i tamo oglasi na poluakustičnoj citri. Xiu Xiu su zajedno s Davendra Banhartom izdali i sedaminčni singl, na kojem Banhart obrađuje njihovu Support Our Troops, dok Xiu Xiu obrađuju njegovu Body Breaks. Iz pjesama se saznaje kako je tekstopisac vrlo osjetljiva i zaljubljiva dušica, što se ističe u naslovnoj pjesmi, kao i u drugoj i trećoj, i tako redom. Za divno čudo, nema tu nikakve autoironije, već je riječ o nekakvom gothic-soulu vrlo velikog pop-potencijala. Kao pravi vitez, ovaj je tip uvijek na strani ženskoga roda i istovremeno otvoren avanturizmu.
Dame, naprijed!

Viennese Fluctuations Vol. 1, aRR 05, aRtonal

Bečki klub Fluc je pričom je i profilom vrlo sličan našoj Močvari: klub je osnovala umjetnička skupina Dynamo kako bi imala mjesto za 16-kanalni soundsystem koji su patentirali kao diplomski rad iz arhitekture zvuka pri bečkoj Akademiji primijenjenih umjetnosti. Krenuvši iz napuštene sobice bečke podzemne željeznice, još manjoj od Rupe dok je bila u podrumu FF-a, s vremenom su stekli pravo koristiti veliku prostoriju iza kluba, koja se zvala Fluc Mensa. Sudbina mu je također približno jednaka našoj Močvari; zatvoren je, naime, 28. ožujka, radi preuređenja prometnog pravca u tom dijelu metroa.
Kompilacija Viennese Fluctuations ujedno je i neka vrsta samplera bečke etikete aRtonal, koju vodi tip koji je Dälek doveo u Europu i bio im tour-manager na prvoj turneji. Datira uoči zatvaranja kluba, a na njoj su sljedeći izvođači: Dynamo, Tumido, Hartman/ Roberts/Hauf, DMN, Manfred Hofer, FON, Spitzbergen, Zu feat. Dr Homeopathic, BrOpBr, Metalycee, Cheval de frise, Das fax Mattinger, Comforts of Madness, Kelomat i Christian Egger.

Liars podijelio publiku na skeptike i trend-KSET-ere

>> foto: http://galerija.kset.org, Lasta Slaviček /izuzeto iz cc licence

Bez pretjerivanja možemo ustvrditi da je festival u KSET-u kulturni događaj sezone, a recenziju smo dobili kroz neobavezni razgovor s Vukovarcem Bojanom Stilinom, novinarom koji u Vojvodini posljednjih godina sustavno promovira domaće bendove - Tenu Novak, Marshmallows i druge.

Nekako se posložilo da su središnji koncerti festivala oni na kojima su svirali Mike Watt, Cerberus Shoal, kvartet Spiritual Unity i Peach Pit. Watt je, uz redovnu publiku, privukao i sve one koji zbog kojekakvih isprika ne dolaze na koncerte na kojima bi bili rado viđeni, iako bi najradije svaku večer i sami visjeli u klubu. «Jako dobro pogođen koncert. Ljudi su Watta čekali 15 godina, što je donijelo jedinstven emocionalni naboj jer su ljudi došli na koncert s omotima Firehose ploča. Na što ih je Watt malo zbunio jednosatnom punk-operom, ali tko je imao volje i koncentracije mogao je uživati u sviračkom i kompozitorskom umijeću koje je neupitno demonstrirao. Thermals su i sami bili zbunjeni kad su došli u Zagreb i saznali da sviraju ispred Mikea Watta, pošteno su otprašili svojih trifrtalja sata garažnog melodičnog punkijanja. Najveće iznenađenje ostavljeno je za kraj, kada je Watt odsvirao jednu stvar od Minutemen, i Dylanovu It's Alright Ma I'm Only Bleeding, kao izbor skladbi iz nekakve autoreferencijalne početnice rocka. Nisam očekivao da ću od njega u tom stadiju poodmakle solo-karijere ipak čuti Minutemen. Očito da mu se svidio odjek publike te je odlučio zasvirati i ono što voli i sam povremeno zasvirati na probi. Zagrebački bend Peach Pit najbolji je matematički nojz naovamo od Don Caballero, odavno i jedan od rijetkih relevantnih hrvatskih bendova koji bez kompleksa mogu ići za izvoz. Cerberus Shoal su bili dobri, publika je možda trebala biti malo tiša jer u aranžmanima koriste zvončiće i trebali su doći više do izražaja. Slušao sam ranije njihove albume, na kojima prevladava instrumentalna psihodelija s klavijaturama i ritam-mašinom. Nastup im je bio obogaćen folk-hippy aranžmanima, koji pomalo zvuče na Silver Mount Zion. Trebali su imati malo bolji zvuk, tu i tamo se potkrala mikrofonija. Izgledaju kao jedna hippy komuna, ali dopadljivo i uopće ne iritantno.»

Pokušali smo ostatak bendova postaviti u grupice prema zajedničkom nazivniku. Kao prvo, primijetili smo da velik broj bendova koji su svirali na festivalu dolazi iz New Jerseya. «Newjerseyska scena na festivalu ima kontinuitet, od

Däleka i Marca Ribota koji su u Zagrebu gostovali već više puta. Premijerno smo slušali World Inferno Friendship Society i Electric Frankenstein. Što se tiče Dälek, kada su krajem 2004. posljednji put gostovali u KSET-u svirali su isti CD, zbog čega već svi znaju kako to zvuči, iako je taj album jako dobar. Kao moment iznenađenja može se izdvojiti 20 minuta sessiona s grupom ZU, što spada u najbučnije trenutke koje pamtim na festivalu. World Inferno su bili dobri, iako je pjevač ugnjavio 'filozofirajući' među pjesmama nadugo i naširoko. Glumio je Biafru i atmosfera je bila dosta 'attackovska' zbog odsustva klasične KSET-ovske publike. Razigrani su, veseli i ukomponirani, s bogatim puhačkim aranžmanima u kontrapunktu s harmonikom. Podsjećaju na dosta toga, malo na Folkestru te Figli di Madre Ignota, kao i slične bendove koji naširoko razvlače granice ska glazbe. Blesiranjem i karikiranjem scenski su podsjetili na Leningrad Cowboys. Electric Frankenstein su zabrijali da malo više ljudi zna za njih nego li doista zna, pa su stage dekorirali velikom zastavom na kojoj je motiv čudovišta sa slike na zadnjem albumu. Bili su malo premetalizirani za ambijent i najrazličitiji od ijednoga benda u KSET-u. Na kraju, ne znam je li uopće festivalu i bila namjera predstaviti newjerseysku scenu.»

Na festivalu je gostovao i Bojanov znanac, hip-hopper Oddateee iz Bronxa. «Oddateee mi je prijatelj još od koncerta Sofa Surfersa. Drago mi je da mu je Oktopus uzeo matricu u svoje ruke te će doći do izražaja njegov vrlo bogati izričaj. Drago mi je da više ne zvuči kao neki klinac koji je donedavno zvučao kao prvi Beastie Boys. Recimo samo da KSET nije baš mjesto za takve koncerte.»

Drugi dio bendova na festivalu koji imaju nekakav zajednički nazivnik jesu indie pop-bendovi iz Njemačke i SAD: Xiu Xiu, Notwist i Tarwater. «Na koncertu Xiu Xiu publika je bila pomalo uplašena upozorenjem s festivalske knjižice da treba biti malo tiši, što je doprinijelo kvaliteti koncerta jer je stvarno bila tišina. Kada se u jednom trenutku upalio ventilator, to je privuklo svu koncentraciju publike. I sam je bend bio kvalitetniji nego li prošle godine, zbog drukčije set-liste, a dosta su pažnje posvetili i štimanju iz pjesme u pjesmu. S obzirom na kult grada Wailheima u Zagrebu, Notwist je napokon realizirao dugo očekivani koncert. Od tih su bendova dosad kod nas gostovali Lali Puna i Tied & Tickled Trio. Ako je definicija za bend Lali Puna – 'lijepa žena', onda je definicija Notwist – 'lijep muškarac'. I na prvom i na drugom se koncertu već moglo očekivati na koliko će krugova ovi majstori proširiti improvizacije te su našli idealnu ravnotežu između hladnog njemačkog elektroničkog temperamenta i lijepih pop-melodija. Publika je očito bila željna vidjeti ih – na jednoj mailing listi vidio sam da su došli ljudi čak i iz Beograda! Na prvom od dvaju koncerata publika je cijelo vrijeme zborski pjevala s bendom. Što se tiče Tarwater, ne znam zašto se uz njih kao referenca spominje kraut rock jer je riječ o tihoj elektronici za slušanje radije po doma, negoli uživo. Kraut-rock doživljavam kao slobodu i nesputanost dok je sve ovo bilo jako predvidljivo!»

Koje si koncerte izostavio, odnosno jesi li se uopće odmarao od maratonski postavljenog ritma? Naime, koncerti su se znali odvijati čak po tjedan dana zaredom, dan za danom. «Nisam bio na Luttenbachersima jer je te večeri u Močvari bio Jonathan Richman, a na Ribota i Brotzmanna nisam išao jer sam se odmarao.»

Na festivalu se svakako zalomi i bendova koji se baš nikako nisu svidjeli onima koji prate festival. «Na Logh sam primijetio detalj koji dovoljno govori o tim 'placebo' bendovima: kablovi uštekani u pojačala nisu bili ni odmotani, već uredno zamotani i spremni za spakirati u kutiju već dvije minute nakon što bend završi koncert. Poslije već treće stvari narod im se razišao i ostalo je nekih 15-20 ljudi. Osim što imaju tri gitare, imaju i tipa koji im ih i štima. Za njihove sam pjesme sam iskonstruirao termin gay-post-rock: melodije im nemaju snagu, oni pokušavaju plivati i oko Sigur Ros, a zvuče kao pop-verzija My Bloody Valentine, kada bi se ponovo oformili kao šezdesetogodišnjaci. Što se tiče Liars, oko njihovog se nastupa lome koplja jer im je cijeli koncert jedna velika zajebancija. Nakon prvog albuma izbacili su basista, čime su skrenuli od bendova disco-punk orijentacije, kao što je Rapture. Sada sviraju

nedefinirane valove elektroničke buke koji najbolje pašu ljudima koji su nekad bili punkeri, ali se sad pokušavaju naći u nekoj elektronici. Nastup je bio nesputan jer se nisu držali strukture pjesama s albuma, bili su preslobodni. Gitarist je imao čuda od procesora, analognu miksetu, pretpojačalo, nekoliko pedala i klavijaturice koje je modulirao. A imidž im malo više pristaje Magnificu. Recimo da su Liars trebali biti novi Interpol i Rapture, što je najavljeno u knjižici, zbog čega su se oni koji su došli na koncert podijelili na skeptike i trend-KSET-ere.»

Što se tiče domaće scene, dostupnost suvremenih tehnoloških pomagala imala je značajan odraz na izraz bendova koji su svirali na festivalu. «Može se reći da me dosta toga prijatno iznenadilo. Kimiko spadaju u kategoriju 'još puno graha treba pojest', da kažemo još nešto osim pjevačičinog imidža koji bi znao podsjetiti na Opatijski festival zabavne glazbe. U Hrvatskoj im baš i nema bliskih bendova, a pjesme su im dobre koliko mogu biti dobre pjesme nekog demo benda iz Zagreba. Malo su elektroničkije, malo liče već na japanske bendove u kojima pjevaju cure, kao recimo Yumi-Yumi. Polja Lavande su s pjevačevim imidžem [nastupio je u crnom kožnjaku i invalidskim kolicima te vrištao i rušio pojačala. Uživo jako plah momak – op. a.] pokvarili dojam. Vrlo su uvježbani i u toj kategoriji new breed Don Caballero

matematičkog heavy metala vrlo dobri.

Oko benda Death Disco digao se vrlo velik hype, a koncertom u KSET-u su ga uglavnom opravdali. Prije zvuče kao Kičma negoli kao Šarlo, što se najčešće spominje, malo i Gang Of Four. Bit će tu dobrih pop-pjesama. Vrlo su raznovrsni i dobro usvirani, fali im još malo artikulacije. Texaco Motor Oil svirali su ispred Logh; testosteron je frcao zrakom. U bendu su muškarci koji inače sviraju u ženskastim bendovima Marshmallows i Casual Elvis - napokon su dobili priliku zvučati kao muškarci: sviraju pravi lizardovski blues. Tigrova Mast, tu se nema puno reći, to je već sad jako, jako dobar bend, samo ne znam hoće li se zatvoriti u registar tih triju instrumenata koji, realno gledajući, imaju svoja ograničenja. Oni su mašina za mljevenje Japanaca i Bosanaca; kada bi svinjokolja bila dopuštena u Japanu, to bi bio izvrstan soundtrack. Grupu Bilk i Qwertyja nisam gledao. Što se tiče Mandelbrot Set, jedna stvar im zvuči kao Big Black, druga kao melodični Big Black, treća kao tribute to Big Black, ukratko - Big Black. Malo je nezahvalno kao prvi bend svirat iste večeri kad i Peach Pit.»

Osim svih njih, festivalske se bendove moglo grupirati i prema upečatljivim autoricama na pozornici, koje su scenskim nastupom impresionirale mnoge u publici. U njih svakako spadaju gitaristica/klavijaturistica Lost Sounds, basistica Thermalsa te multiinstrumentalistice iz Cerberus Shoal i Xiu Xiu. «Probao sam napraviti statistiku i više od 50 posto bendova imalo je bar jednu žensku osobu u bendu, tako da je spolna ravnopravnost bila na razini zadovoljivosti. Što se tiče Lost Sounds, puno prljavije zvuče uživo, što je dobro za njih. Album je produkcijski zvučao kao da Sleater Kinney i Deerhof sviraju Madness, ništa spektakularno. Poslije koncerta sam načuo da bi se bend trebao uskoro raspasti jer navodno tip koji se sa curom izmjenjivao na klavijaturama i gitari ima dosta agresivne ispade. Zbog čega cura namjerava napustiti bend. Zanimljiva je još jedna stvar: dok je cura svirala gitaru, muška je publika bila pred lijevim dijelom pozornice, a kada je svirala klavijature - svi su bili na desnoj strani. Na Karate, bend sa završne večeri festivala, nisam išao jer sam nešto radio.»

Na festivalu su bila i dva partyja, koji su se prema pravilima igre odvijali jednog petka i jedne subote. «Na Cyloba nisam išao jer je bila grozna kiša, dok je na Matthew Herbertu bila prevelika gužva. Mislio sam da će cijena od 65 kuna malo prorijediti ekipu, ali partijaneri ne pitaju za cijenu. Imao je prilično raznolik set, moglo bi se reći da je podosta šetao: uglavnom je puštao tzv. kuckajuće matrice, na trenutke bio minimal, ali i onda ozbiljno zažestio - otišao gotovo u trance! Nitko od poznavatelja njegovog rada nije očekivao baš to. Tako da se može reći da se predstavio samo u jednoj od svojih inkarnacija: nastupa i sa 17 puhača koje procesira kroz laptop, zatim sa svojim big-bandom, a i kao DJ. Tek je pred kraj pustio par stvari sa svog 'highly acclaimed albuma' Bodily Functions. VJ tim Anal Digit većinu su koncerta puštali vrlo kinky projekcije od kojih neke prikazuju čak i mlade zagrebačke underground ikone u sado-mazo scenama. Miksali su ih uz neki polu-porno film, tako da je partyjem prevladavala perverzna atmosfera.»

>> foto: http://www.frenchkissrecords.com /izuzeto iz cc licence

Turing Machine

>> pripremio: Hachemi Tami

Brooklynski instrumentalni math-rock trio *Turing Machine* (a tako su se nazvali u čast hipotetički zamišljene mašine, fondacije moderne teorije o kompjuterizaciji, koju je 1936. godine dizajnirao britanski matematičar Alain Turing) sastavljen je na inicijativu gitariste Scotta DeSimona, koji je bio prijašnji dio tima DC noise banda *Pitchbland*. Nakon raspada *Pitchblanda*, 1995., DeSimon i Chearano (također bivši član tadašnjeg *Pitchblanda*) preselili su se u New York i spojili se sa članom tada već bivšeg *Vinlanda*, bubnjarom Gerardom Fuchsom, i oformili *Turing Machine.*

Spojivši se zbog zajedničkih korijena u noise/eksperimentalizaciji i zajedničke ljubavi prema ezoteričnom krautrocku i psihodeliji, DeSimon, Fuchs i Cherano počeli su polako svirkati podulje vrijeme, ali rock and roll navike teško umiru. Kako im se ideja razvijala, tako su počeli tražiti vokala (pjevača) da im se pridruži u projektu... Nakon više od dvije godine audicija, izgubljenih prijateljstava i neodgovorenih telefonskih poziva postalo je očito da neće naći pjevača te su donijeli odluku da će nastaviti kao instrumentalni trio. Kada je sama ideja o prisustvu vokala u bendu ostala iza njih, muzika je počela skretati od prvobitne zamisli striktne math-rock strukture i krenula u tečniji, ritmično «vozniji» zvuk, reflektirajući se na njemačke avangardiste kao što su *Can* i *Neu!*, pa tako i na engleske art school rockere *This Heat.*

Kanalizirajući utjecaje vintage rocka, krautrocka i post-punka, trio je izdao svoj početnički album *A New Machine For Living* rane 2000. godine u suradnji s izdavačkom kućom Jade Tree. Svi oni koji sviraju bubnjeve ili bi to tek željeli naučiti definitivno bi si taj album trebali staviti kao prednost... Svirka Gerarda Fuchsa nevjerojatna je...

Nakon tri godine on/off svirke, u listopadu 2003. krenuli su u Tarquin Studios u Bridgeportu s producentom Steveom Revitteom (*Yeah Yeah Yeah, Liars*). Ponovno, bend se «uštimao» i snimao svirku uživo, odrađujući

kompozicije od 10 i više minuta u potpunosti! No, ovaj put uz dodatak multi-instrumentalnih overdubsa kako bi izvukli samu srž i dobili «svoj» zvuk. Čim je bend završio snimanje, DeSimon se preselio u London na godinu dana kako bi u potpunosti financirao studijsku obradu snimljenog materijala. Vrativši se u lipnju 2004. u New York, krenuo je u Gigantic Studios te su s producentom Chrisom Zaneom (*Calla, Les Savy Fav, Inouk*) izmiksali i izdali drugi album *Turing Machine, Zwei...*

Zwei je zadržao prvobitni koncept svirke koji trio slijedi, ali su, iako to rijetko biva, ipak nadmašili sami sebe u odnosu na prvi album *A New Machine For Living.* Što je, vjerujte mi, bilo izuzetno teško jer im je prvi album proglašen jednim od najboljih početničkih u 2000. godini (po kritikama koje sam uspio naći).

Nadam se da će nas u budućnosti i dalje iznenađivati svojim ritmom i žestinom, svojom preciznošću, pa i još pokojim albumom... No, od svega bih ponajviše želio da nas iznenade jednim dobrim koncertom na našim prostorima, za što postoji poprilično mala vjerojatnost jer dečki još nisu svirali u Europi!?

Uskoro e-interview s *Turing Machine*, ekskluzivno za 04...

www.turingmachinemusic.com
band@turingmachinemusic.com

Život i vrijeme na Laddio Bolocko način

>> pripremio: Hachemi Tami

Laddio Bolocko iz New Yorka izdigao se iz pepela klasičnog post-rocka iz ranih devedesetih. Sastavili su ga 1996. članovi bendova *Dazzling Killmen, Mars Volta, Panicsvill, Craw and Chalk...*

Kao grupa trudili su se služiti na čast drive-rocku i trance-rocku. Ritmičnost i snagu uspjeli su postići prisustvom i iskustvom bubnjara Blakea Fleminga, koji je vjerojatno naučio «par stvarčica» tijekom bivanja u *Zeni Gevi*, te je s ostalim članovima sudjelovao u snimljenoj povijesti svojom točnošću, izričajem i sirovom snagom.

Postoje pisani materijali u kojima ih se uspoređuje s *This Heat, Can i Albertom Aylerom*, a uspoređivanje bendova s drugim glazbenicima u većini je slučajeva jeftin način da se neka muzika opiše. U ovom slučaju kvalitetom i izvedbom svojih stvari definitivno služe na čast navedenim imenima... Ukratko, *Laddio Bolocko* bili su jebeno sjajni...

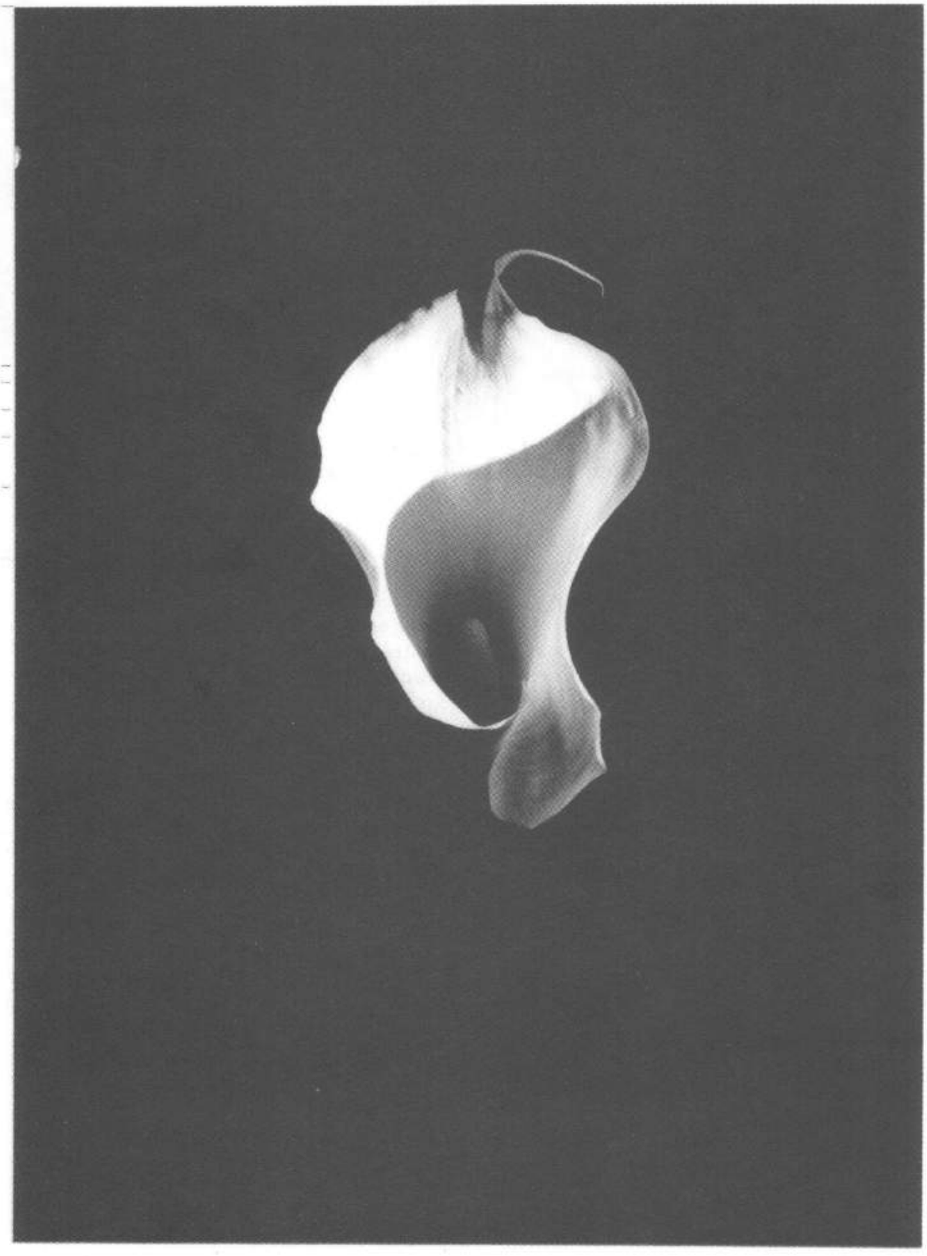
Očito, ako instrumentalni freak-out svih oblika nije vaš stil, *Laddio Bolocko* mogao bi vam prouzročiti migrenu. Dok je, s druge strane, to rijetko «bučna» muzika koja ide do najbržih i najglasnijih rifova koje možete zamisliti, koja gura granice zvuka do granice boli...

Jedini je službeni izdani materijal *The Life & Times of Laddio Bolocko* i nevjerojatno ga je teško nabaviti. Sastoji se od dva diska na kojima sve skupa ima 16 skladbi. Prvi disk sadrži *Strange warmings of Laddio Bolocko*, snimljen 1997., i definitivno je žešći od drugoga nosača zvuka. Dok je drugi disk sastavljen od *In real time* iz 1998. i *As if by remote* iz 1999. godine; njime je dokumentirano njihovo poboljšanje u tom kratkom vijeku postojanja - nešto je precizniji i uglađeniji od prvoga diska...

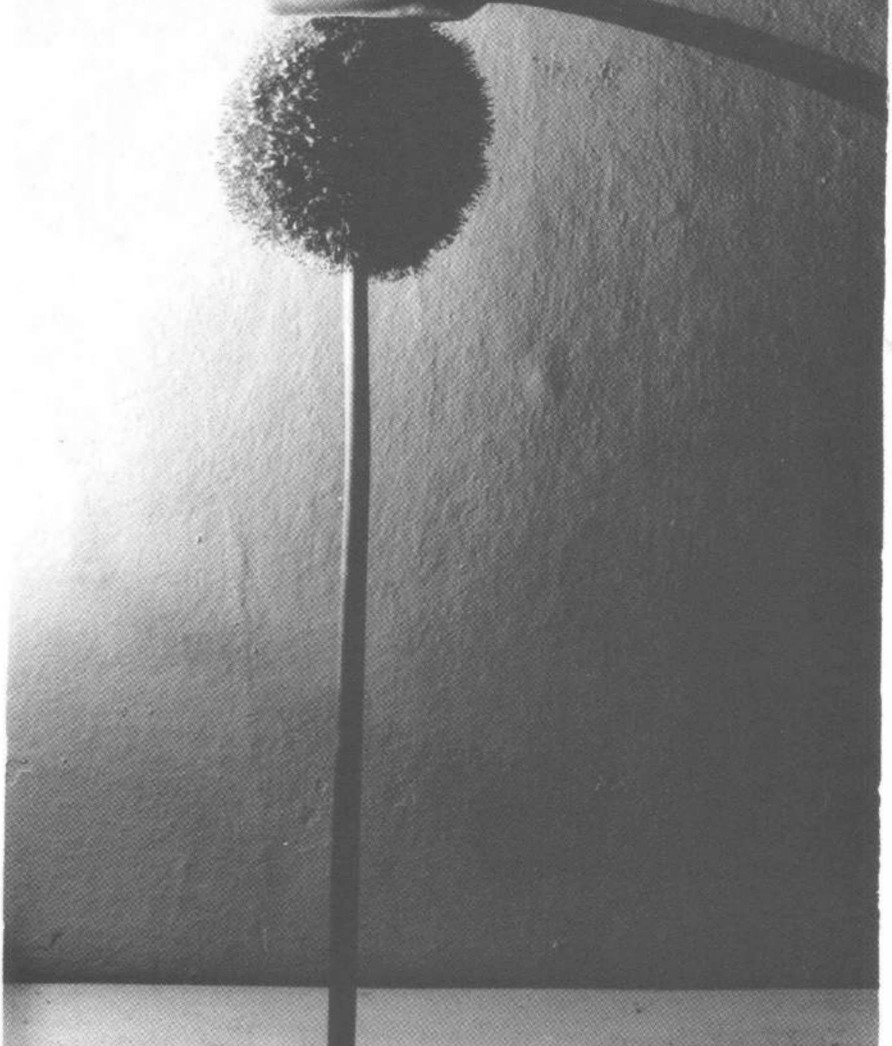
A sada ih više nema... Sorry, propustili ste ih. Ekipa i dalje svira razbacana po raznim bedovima, a želite li ih vidjeti u punoj postavi, to možete učiniti gledajući spot za stvar *As if by remote* koji se također nalazi na materijalu *The Life & Times of Laddio Bolocko...*

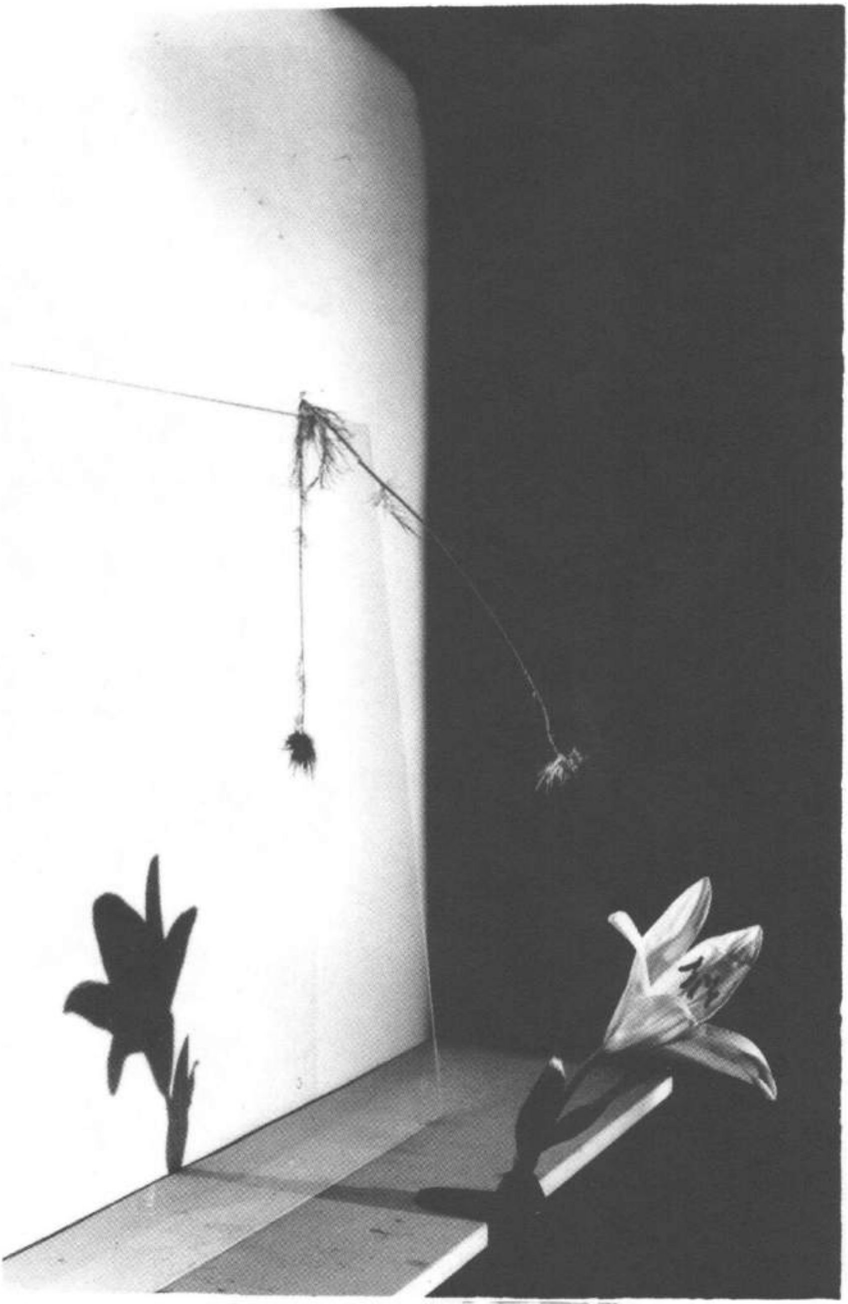
Laddio Bolocko možda su došli i otišli, ali u njihovom kratkom vijeku postojanja ostavili su golem utjecaj na muzičku scenu New Yorka, uspjevši spojiti ambijentalu s glasnoćom, obgrlivši rock tornadom kaosa, preciznošću i težinom.

Raspadom su mnoge šokirali, ali su iza sebe ostavili nevjerojatan nosač zvuka koji će svakoga slušatelja na kratko uvesti u život i vrijeme na Laddio Bolocko način...

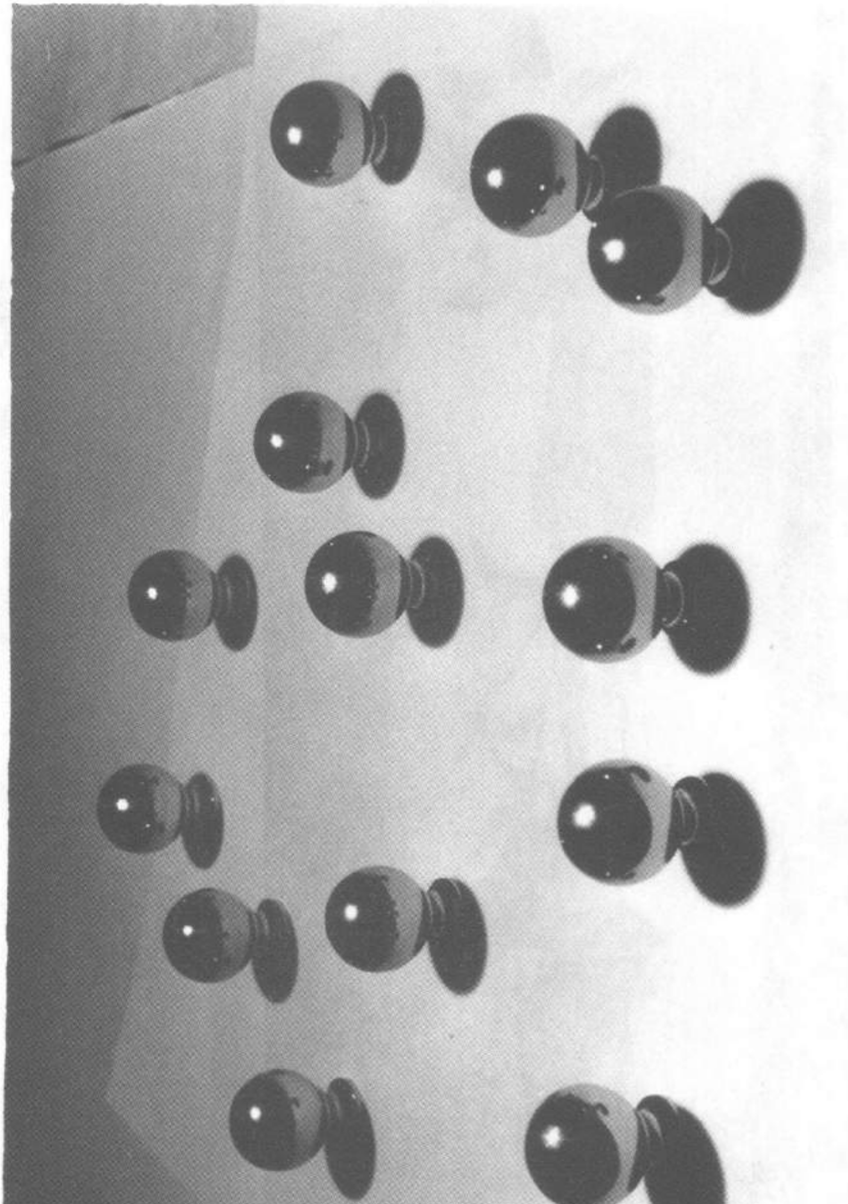

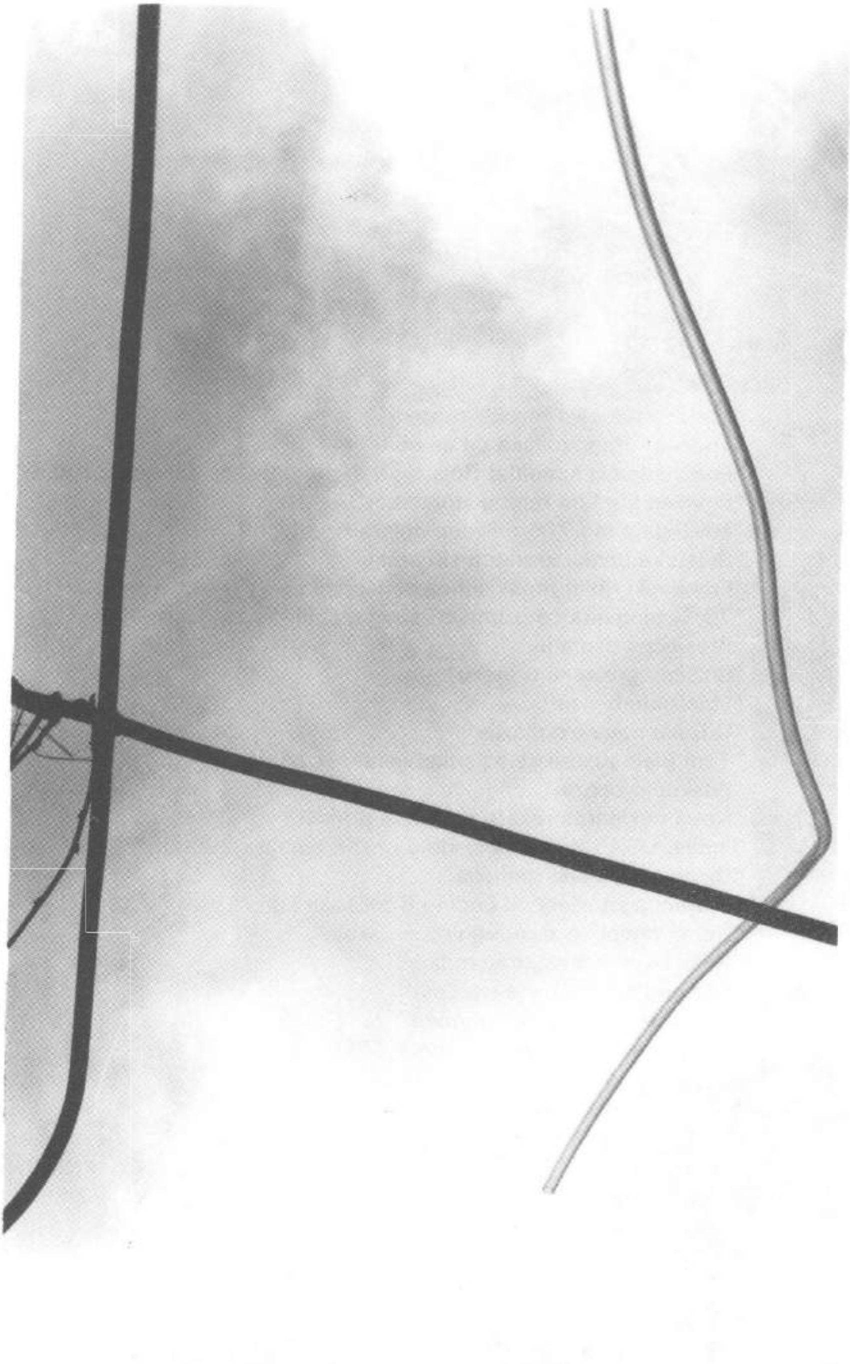
Jerko Macura >> voli voziti biciklu, roniti, slikati i fotografirati. Iz Šibenika je.

poezija

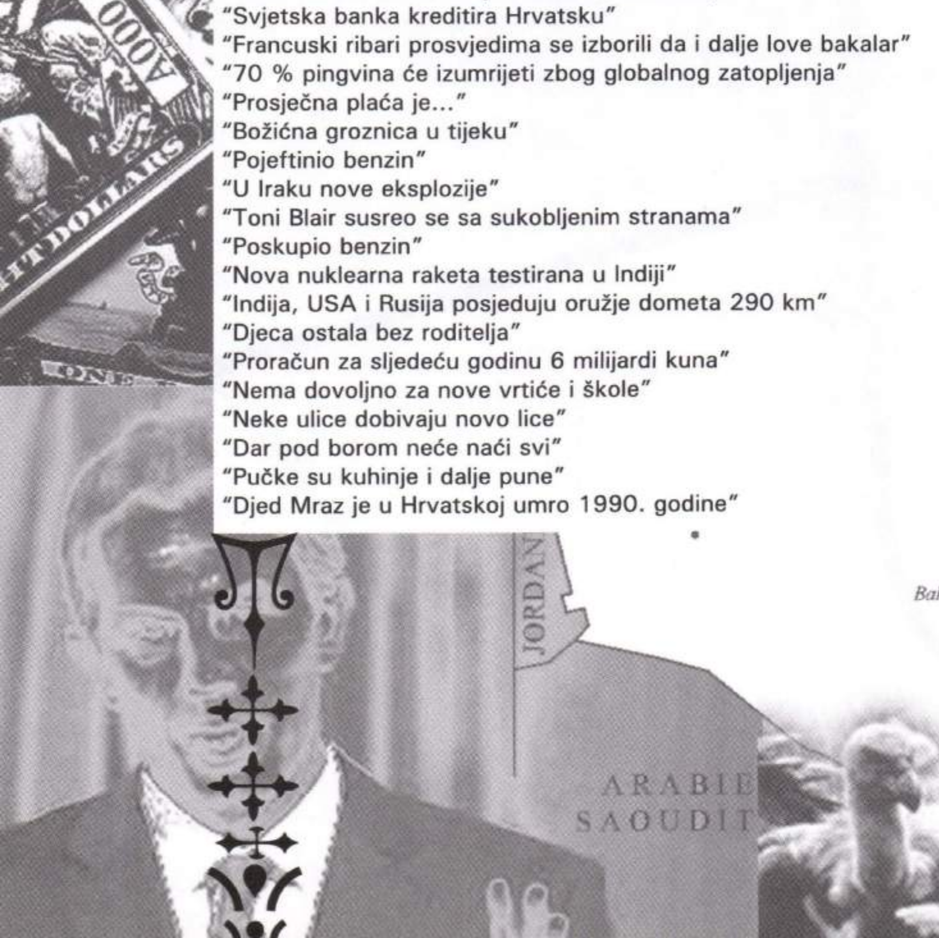
Klea Fischer

Božić 2004.

"Nađeno još šest mrtvih supova"
"Trideset dragovoljaca će se ubiti"
"Predsjednički kandidat Rojs tvrdi da homoseksualce treba liječiti"
"Povišen kreditni rejting Hrvatskoj"
"MMF darovao 765 milijuna dolara Hrvatskoj"
"Svjetska banka kreditira Hrvatsku"
"Francuski ribari prosvjedima se izborili da i dalje love bakalar"
"70 % pingvina će izumrijeti zbog globalnog zatopljenja"
"Prosječna plaća je..."
"Božićna groznica u tijeku"
"Pojeftinio benzin"
"U Iraku nove eksplozije"
"Toni Blair susreo se sa sukobljenim stranama"
"Poskupio benzin"
"Nova nuklearna raketa testirana u Indiji"
"Indija, USA i Rusija posjeduju oružje dometa 290 km"
"Djeca ostala bez roditelja"
"Proračun za sljedeću godinu 6 milijardi kuna"
"Nema dovoljno za nove vrtiće i škole"
"Neke ulice dobivaju novo lice"
"Dar pod borom neće naći svi"
"Pučke su kuhinje i dalje pune"
"Djed Mraz je u Hrvatskoj umro 1990. godine"

Istok

Jutro.
Ona spava.
Jučer me nahranila duginim bojama
(na tanjuru - kuruza, popečci od mrkve, rajčica,
špinat, patlidžan, krastavci).
Upoznala me s mojim tijelom
(onim skrivenim dijelovima toliko osjetljivim na
njezin dodir).
Pokazala mi je leptire i cvrčke u mojoj glavi
(i u mom želucu).
Odvela me u oblake
(mokre i hladne na vrhu Učke).
Naučila me što je vatra,
što je voda,
što sunce,
a što oluja.
Sad znam da sunce izlazi na istoku
i zalazi na zapadu.
I da je noć dobra,
i da se ne trebam bojati
jer istok će ponovno doći.

37 minuta

Još samo malo, još samo 37 minuta!

Dovoljno da još jednom
skuham vino,
dovoljno da objesim veš,
dovoljno da pogledam na sat
još barem deset puta,
dovoljno da se avion zaleti u blizance,
dovoljno da cijeli jedan narod
izumre od gladi u Africi,
dovoljno da još sedmoro ljudi
umre od urušavanja rudnika u Kini,
dovoljno da se sruši zadnje drvo u
nekadašnjoj kišnoj šumi,
dovoljno da eksplodira još
devet auto bombi,
dovoljno da izumre još jedna
zaštićena vrsta,
dovoljno da se rodi još
barem dvjesto djece,
dovoljno da umre još peterostruko više,
dovoljno da se dogodi potres,
dovoljno da se još neko napije i
sjedne za volan,
dovoljno da se rodi još jedna zvijezda,
i još jedna crna rupa,
dovoljno da se napiše pjesma.

ps. sve se dogodilo, a ostala je još 21 minuta.

Nerazumne stvari

Kad sam zaljubljena
u stanju sam učiniti
milijardu
nerazumnih stvari.

Mogu prepisati
čitavu knjigu
od stoičetrdeset stranica
samo da je oslikam
(a slikati ne znam).

Mogu napisati
dvadeset pjesama
u jednom danu
i posvetiti ih
samo jednoj osobi.

Mogu zažmiriti
i zamisliti da je tu,
pokraj mene,
kao pijesak u pustinji
svud po mom tijelu.

Mogu slušati vijesti
i ne čuti ništa,
osim milozvučnog
glasa zgodne
voditeljice.

Mogu čak i pomisliti
da je svijet
jedno sasvim
pristojno
mjesto za život.

zene, psi, ribice i stan

stojiš u mojoj kutiji
mutiš jaja, radiš kolač
kolač o kojem ovisi
pozitivna energija svih nas
u tvojoj glavi.

sjediš na kauču,
gledaš nas, malo jednu
malo drugu. sve nas kojima
si poklonila
dio svojih misli.

a ribice plivaju, sretne i mirne
kao i uvijek, u svom
malom akvariju u kojem
život teče svojim tokom
i bez nas.

stan je obasjan svjetlima,
stan je obasjan pozitivnom
energijom iz kolača (koji je
tek u začetku),
stan je obasjan tvojim mislima.

psi leže sneno u
poslijepodnevnoj sijesti,
upijaju zrake lažnog sunca
i toplinu pravog centralnog.
briga njih za našu sreću, brinu
oni svoje brige.

a ja? ja se uvijam i plešem,
kao mirno sjedim za kompjutorom,
a plešem, sve plesove ovoga svijeta,
negdje daleko a blizu,
stvorena po tisućiti put baš ovog trena
prvi put.

Udvojenje

Udvojila sam se u momentu
na sreću i tugu.

U tuzi je bilo sve,
što te nema tu pokraj mene,
što su neki tamo ljudi umrli,
što je nešto eksplodiralo,
a neki nemaju za hranu.
Što te ne mogu milovati
kao jučer i prekjučer,
što bijesne ratovi,
što su neki meni dragi pokojni.

U sreći je bilo sve,
što te volim
što si moja koliko i drvo
koje ne posjedujem,
što sunce izlazi
i što život postoji.
U sreći su bile tvoje oči
i naši smjehovi
(svaki za sebe i oni zajednički),
što su se rodila neka nova djeca,
što je došla 2005.
godina koju iščekujem.

U trenu nisam znala što da radim
s dvije mene. Inače biva da je
jedna u pravu, a druga u
krivu.
Sad su bile obje.

Od dvije mene što ne znaju što će,
nastala je jedna suza i napravila ono
što suze rade - kapnula.
I ostale su slijedile.

Domjenak

Kanapei, sirevi, kolačići,
vina, šampanjci, sokovi,
nedjeljne večeri u crnom.

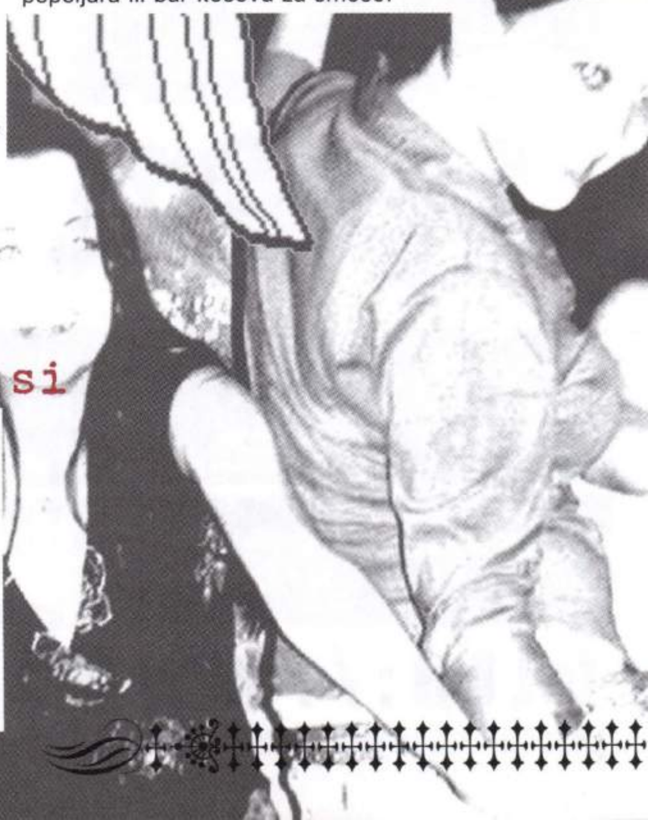
Muškarci, žene, poznati i nepoznati,
znanci, prijatelji, stranci, javnosti,
važna neka lica, sigurno.

Razgovori u grupicama.
"Lijepa je ta nagrada. Šteta što..."
"Zar nije istina da ima ljubavnicu?"
"Oni su prekinuli, nisi znala?"
"Susjed mi je rekao da ju je vidio kako..."
"To je strašna bolest."
"Gle kako se ova obukla!"

Crne, sive, zlatne i srebrne haljine,
do gležnja, do koljena, do poda suknje,
narukvice, lančići, naušnice, prstenje.

Sakoi, kravate, košulje i potkošulje,
brade, brkovi, očale, čisti zubi,
smješak molim, danas je važan dan.

Totalni nedostatak zraka, slobode,
mašte, kreativnosti i opuštenosti,
pepeljara ili bar koševa za smeće.

zaboravila si

na mene...
gledaš me i
vidiš me,
znaš da sam tu,
voliš me.

rekla si pomoći mi,
rekla si doći,
zaboravila si.

kao i svi drugi.

najave
najave
najave

RADIKALNA KNJIZNICA I ČITAONICA

adresa: kružna 8/3 * rijeka
radno vrijeme: srijeda & četvrtak 17-21h
kontakt:
infoshopskatula@net.hr

Ponedjeljkom se nastavljaju večeri Malo više mozga u organizaciji udruge Amandla. Teme: 09. ljubav je ljubav / 16. korijeni nasilja / 23. pedofilija / 30. anarhizam

Utorak je rezerviran za filmske večeri ili pak izvanredna gostovanja, promocije i slično...
Novost je da zadnji utorak u mjesecu pripada Prijateljima životinja, koji će na svoj način promovirati njima bliske ideje.

Na sve je, naravno, ulaz džabe, ali svaka je donacija dobrodošla!

CENTAR ZA MIROVNE STUDIJE

poziva zainteresirane na sudjelovanje u ovogodišnjem programu Mirovnih studija

Program je javan i besplatan, a sastoji se od ciklusa vikend radionica i predavanja, u trajanju od tri radna bloka, koji se održavaju u Centru za ljudska prava, Kralja Držislava 6, Zagreb.

Program je osmišljen tako da nije nužno sudjelovanje na svim radionicama/temama, već se za svaku temu sudionici/ce posebno prijavljuju prema vlastitome interesu. Selekcije sudionika i sudionica neće biti, već prvih 20 osoba koje se prijave - sudjeluju.

Rok prijave je dva dana prije održavanja radionice/teme koja vas zanima.

Radionice se održavaju petkom od 17 do 20 sati i subotom (dva radna bloka s pauzom za ručak) od 10 do 13 te od 15 do 18 sati. Troškove ručka pokriva Centar za mirovne studije.

Program:

svibanj: 13. i 14. >> Socijalna inkluzija, voditeljica Jasmina Papa Stubbs
20. i 21. >> Suočavanje s prošlošću, voditeljica Vesna Teršelič

lipanj: 10. i 11. >> Izgradnja mira, voditeljica Marina Škrabalo
17. i 18. >> Medijacija, voditeljica Vesna Teršelič
24. i 25. >> Azil u Hrvatskoj, voditeljice Andrijana Parić, Sandra Benčić i Emina Bužinkić

Za sva dodatna pitanja i informacije obratite se na našu e-mail adresu cms@zamir.net ili na telefon 01/233 83 16 radnim danom od 11 do 15 sati.

Organizirani kaos X

>> pripredio: Pero Gabud

Dosta je bilo čekanja, već je krajnje vrijeme najaviti desetu obljetnicu Organiziranog kaosa. Sve počinje u **subotu 21. 05.** nogometnim turnirom kod srednje Tehničke škole u 12 sati, nakon čega se igranka u 18 sati seli pred **Baraku** gdje će se odvijati open-air koncert s odličnom ekipom:

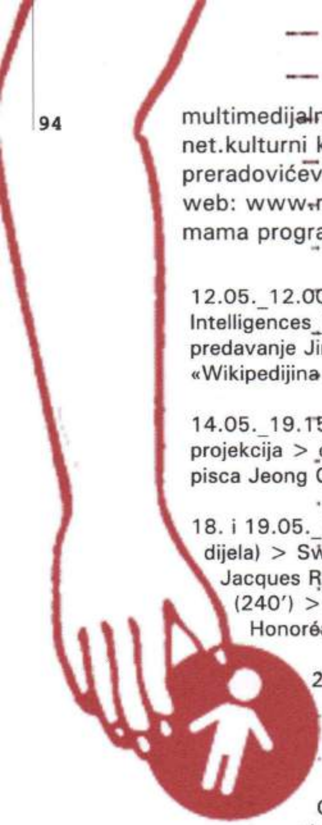
Last Hope (Bugarska)
www.lasthopehardcore.com
Straight Jackin (SiCG)
Panj (Kutina)
Evil Never Dies (Zadar)
www.evilneverdies.org
Debeli Precjednik (Osijek)
www.fatprezident.com
Gregzeye (Kutina)
Hitman (SiCG)
www.serbianhardcorepunk.cjb.net
James... James Who?! (Kutina)
Krvavice (Kutina)
FNC Diverzant (Dugave)
www.fncdiverzant.com

Dok će u Baraci atmosferom vladati DJ support:
DJ Vančo (Zagreb)
DJ Joža (Zagreb)

Ulaznice će u pretprodaji biti dostupne od 12. 05. u Plug & Play, Savska 9, Zagreb i Noa, Mate Lovraka 18, Kutina. Cijena ulaznice u pretprodaji je 30 kn.

Na Kaosu su oduvijek svirali svi kutinski underground bendovi, što im je ustvari bio jedini način prikazati svoj rad. To je, naime, i osnovna ideja i pokretač festivala Organizirani kaos: predstaviti kutinske bendove široj publici i usput se dobro zabaviti :)
Vremenom je Kaos evoluirao, proširio svoj glas svuda uokolo (to pokazuje obaranje rekorda broja prodanih ulaznica svake godine) i pretvorio se u međunarodni open-air festival koji nikako ne smijete propustiti. Nema odjavne riječi; jednostavno, vidimo se na Kaosu!

Više o festivalu na:
http://www.baraka-kutina.com

multimedijalni institut [mi2]
net.kulturni klub mama
preradovićeva 18, zagreb
web: www.mi2.hr / subscribe to: info@lists.mi2.hr
mama program – svibanj 2005.

12.05._12.00 > Novinarski dom > Swarm Intelligences_Caternetics i Društvo znanja > predavanje Jimmy Wales, suosnivač Wikipedije: «Wikipedijina emergentna zajednica»

14.05._19.15 > HotAsian...Movies > Oseam > projekcija > crtić je baziran na bajci korejskoga pisca Jeong Chae-Bonga...

18. i 19.05._19.00 (film će biti prikazan u dva dijela) > Swarm Intelligences_Vizualni kolegij > Jacques Rivette: «Lijepa gnjavatorica», 1991. (240') > projekcija > film je obrada priče Honoréa de Balzaca...

20.05._15.00 > Confusion & Groove Sanctuary predstavljaju: playground! d'n'b seminar

21.05._15.30 > Confusion & Groove Sanctuary predstavljaju: playground! d'n'b seminar

23.05._19.15 > FUTURE PRIMITIVE: Društvo spektakla danas > organizator: Agencija za rješavanje nerješivih društvenih problema > predavanje & diskusija > saznajte što je skupina pariških alkoholičara i antiumjetnika radila šezdesetih prije nego što je završila u zatvorskoj psihijatriji...

24.05._20.00 > mama čita > Matej Bogataj: Političnost novije slovenske drame > tribina

25.05._19.15 >FUTURE PRIMITIVE: Društvo spektakla danas > organizator: Agencija za rješavanje nerješivih društvenih problema > projekcija filma

27.05._18.00 > past:forward_konfiguracije suvremenog mišljenja > Leonardo Kovačević: Siromah-filozof. Ogled iz poetike znanja Jacquesa Rancièrea > predavanje >

27.05._19.30 > ArtNetLab - Društvo za povezovanje umetnosti in znanosti / 11. Međunarodni festival računalne umjetnosti Maribor > predstavljanje

28.05._19.15 > HotAsian...Movies > Kung-Fu Hustle
projekcija > pridružujemo se Kinezima u protestima protiv Japana, pa tako iz protesta prikazujemo kineski film...

Booksa * 21. 5. u 19.30 * promocija stripoknjige PUSTOLOVINE GLORIJE SCOTT / Mima Simić + Ivana Armanini
produkcija: AGM
nastupa bend «Drvena Marija» / Mima Simić i Roman Simić
gost: Kruno Lokotar

Mima Simić / Ivana Armanini : Pustolovine Glorije Scott

«Pustolovine Glorije Scott» kultne su priče Mime Simić o avanturama slavne londonske detektivke Glorije Scott i njezine supatnice Mary Lambert. U tim se pričama Mima Simić poigrava sa strogim viktorijanskim moralom i žanrom detektivske priče. Njezin ženski Scherlock Holmes oslanja se o samo njoj jasne (valjda) tehnike razrješavanja zapleta, što rezultira svježim humorom, apsurdom i parodijom, antiracionalizmom uopće.

Ivana Armanini je «Pustolovine Glorije Scott» prepjevala u stripove koji sačinjavaju ravnopravan, drugi dio knjige. U njezinim pričama likovnost se osamostaljuje, a narativnost služi tek kao povremeni oslonac i otponac za nove grafičke ludorije.

Iz predgovora:

Mnogi filozofi već su bezbroj puta prije mene utvrdili da velik kamen spoticanja za ljudsku rasu jest činjenica da je nekima od nas bog dao talent za pisanje, a drugima za krađu. Neki od vas tako operiraju po lokalnim Konzumima i/ili dm-ovima, dok oni marketinški neukiji razaraju tuđe rečenice, nevješto ih preslaguju i lijepe, da bi finalni proizvod nalikovao knjizi koju upravo držite u rukama.

postanite KOLPORTERI/KE 04

MEGAzina za hackiranje stvarnosti

Zalažemo se za 6 pravila kolportera/rki:

- kolporteri/ke će od sada raditi na ljepšim mjestima, tamo gdje se skupljaju mladi, po mogućnosti festivalima, ili otvaranjima događanja, na muzičkim happeninzima.
- kolporteri/ke neće nositi velike novine, nego mali časopis, kako ne bi istegnuli/e leđa.
- kolporteri/ke će biti plaćeni kao i svi ostali/e, ni manje ni više.
- kolporteri/ke neće morati vikati, ako baš ne žele, ali to im je plus.
- kolporteri/ke ne moraju prodati časopis osobama kojima ne žele prodati časopis.
- kolporteri/ke su sami odgovorni/e za svoj život i djela.

Kolporteri svih zemalja, ujedinite se!
javi se na: sofija@mi2.hr tel.091 546 28 53

kolporterima nudimo 50% od prodaje

PRODAJNA MJESTA:

Kolporter na trgu
Trg bana Jelačića

net klub Mama
Preradovićeva 18
Zagreb

književni klub Booksa
Martićeva 14d
Zagreb

Moderna vremena
Teslina 16
Zagreb

Filozofski fakultet Zagreb
Ivana Lučića 3

Superheroes shop
Preradovićeva 32
Zagreb

Infoshop skvota na Knežiji
Horvaćanska 32
Zagreb

Infoshop Škatula
Kružna 8/3
Rijeka

Infoshop Tabula Rasa
A.Schulteissa 19
Čakovec

Spirit
Krešimirova 28 b
Rijeka

Centar na Gazi/Udruga
Domaći
Struga 1
Karlovac

udruga UKE
S. Radića 21
Križevci

AGI
Sunčana 18
Osijek

Monteparadiso i Metamedij
Ex rojc
Gajeva 3
Pula

Labin art express
Rudarska 1
Labin

Udruga Arteria
Augusta Šenoe 6
Delnice

Udruga HUK
Krešimirova 30
Knin

Klub mladih Šibenik
Ive Zaninovića 3
Šibenik

Klub Kocka
Savska bb
Split

Art radionica Lazareti
Pobijana 8
Dubrovnik

novi časopis na novoj sceni****novi časopis na novoj sceni****novi časopis na novoj sceni****novi časopis na novoj sceni
novi časopis na novoj sceni****novi časopis na novoj sceni****novi časopis na novoj sceni****novi časopis na novoj sceni
novi časopis na novoj sceni****novi časopis na novoj sceni****novi časopis na novoj sceni****novi časopis na novoj sceni
novi časopis na novoj sceni****novi časopis na novoj sceni****novi časopis na novoj sceni****novi časopis na novoj sceni

